

gemeente Bunnik

Jaarstukken 2018

Gemeentehuis

Singelpark 1

3984 NC Odijk

Postbus 5

3980 CA Bunnik

Telefoon (030) 659 48 48

Fax (030) 657 03 85

Website <http://www.bunnik.nl/>

E-mail info@bunnik.nl

Inhoud

Inleiding	4
Jaarverslag	6
De Programma's	11
Dienstverlening en Organisatie	12
Programma: 1. Bestuur en Organisatie	13
Programma: 2. Dienstverlening	17
Programma: 3. Gegevensbeheer	20
Fysiek domein	22
Programma: 4. Veiligheid	23
Programma: 5. Openbare ruimte	27
Programma: 6. Bouwen, wonen & ondernemen	33
Sociaal domein	41
Programma: 7. Sociaal domein	42
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien	51
Overzicht Overhead	54
Paragrafen	57
1. Bedrijfsvoering	58
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	60
3. Lokale lasten en heffingen	65
4. Verbonden partijen	70
5. Kapitaalgoederen	82
6. Financiering	85
7. Grondbeleid	87
Jaarrekening	89
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	90
Balans per 31 december 2018	91
Begrotingsrechtmatigheid	108
Wet normering topinkomens (WNT)	110
Incidentele Baten en lasten	112
Single information, single audit	115
Taakvelden	118
Restantkredieten	119
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	125

Inleiding

Aanbieding

Hierbij worden de jaarstukken over het jaar 2018 aangeboden. Het college heeft invulling gegeven aan de speerpunten 2018. Op welke wijze dit is gedaan, wordt hieronder in de volgorde van de programma's verwoord.

Speerpunten 2018

Uitvoeringsstrategie

In 2018 is de routekaart uitvoeringsstrategie gepresenteerd aan de raad en heeft de gemeente hier verder uitvoering aan gegeven. De gemeente heeft een communicatie- en participatiestrategie op hoofdlijnen opgesteld. Daarbij is ook aandacht geweest voor de interne communicatie over de uitvoeringsstrategie. De ambities uit de uitvoeringsstrategie zijn integraal opgenomen in het collegeprogramma en vormen daarmee de bestuurlijke ambities voor de komende vier jaar voor de gehele organisatie. Ook is er bij het collegeprogramma aanvullende capaciteit beschikbaar gesteld door de raad om de organisatie verder vorm te geven. Er is een programmateam geformeerd dat werkt aan een verdere uitwerking van de strategische visie. Tevens is er in 2018 een actieve lobby gevoerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk, waarbij de inzet is om samen met een aantal regiopartners te komen tot een gezamenlijke en integrale uitvoering.

Intergemeentelijke samenwerking

In 2018 is inzet geleverd aan de intergemeentelijke samenwerking binnen de diverse netwerken op alle niveaus (ambtelijk, bestuurlijk, raad). Gemeente Bunnik is in 2018 in al deze netwerken actief betrokken geweest, om aansluiting te houden met de regiopartners en gezamenlijk te werken aan de oplossing van regionale vraagstukken. Hierdoor is ook de uitvoeringsstrategie goed in beeld bij de regionale partners.

Bestuurswisseling

Bijna het gehele jaar 2018 heeft in het teken gestaan van de gemeenteraadsverkiezingen en de selectieprocedure om te komen tot een nieuwe burgemeester. Voorafgaand aan de verkiezingen is een overdrachtsdocument opgesteld voor het nieuwe college en is er een analyse gemaakt van de verkiezingsprogramma's. Ook is er een profielschets opgesteld voor de nieuwe burgemeester. Na de verkiezingen zijn de coalitieonderhandelingen gestart. Dit heeft geresulteerd in een coalitieakkoord tussen P21 en De Liberalen met de titel "*Samen de uitdagingen aangaan*". Er is afscheid genomen van raadsleden en nieuwe raadsleden zijn benoemd. Het coalitieakkoord is vervolgens door het college verder uitgewerkt in een collegeprogramma met de titel "*Bunnik bouwen voor elkaar*". De wethouders zijn benoemd en de selectieprocedure voor de nieuwe burgemeester is in 2018 afgerond. In november 2018 is de nieuwe burgemeester benoemd en geïnstalleerd.

Transformatieplan Sociaal domein

De transformatie in het Sociaal domein is een complex veranderproces en vergt een lange adem. Het vraagt om een andere manier van denken en doen. Hierin spelen de doorontwikkeling van het Centrum voor Elkaar, de innovatie van zorg en de het inspelen op de versterking zorg- en welzijnsnetwerken een belangrijke rol. Dit veranderproces is gestart met het transformatieplan 2017-2018. In 2018 zijn diverse projecten uitgevoerd. Sommige daarvan lopen door in 2019. Voor de effecten van de transformatie Sociaal domein is het nu nog wat vroeg. De komende jaren zal de transformatie verder vorm en inhoud krijgen. Wel kan geconstateerd worden dat de financiële nadelen voor Bunnik in vergelijking met veel andere gemeenten beperkt zijn gebleven en dat uit diverse onderzoeken (onder andere de sociale kracht monitor) blijkt dat het met onze inwoners overwegend goed gaat. De kleine schaal van Bunnik en de korte lijnen met onze partners en inwoners hebben hierop een positief effect.

Informatieveiligheid en privacy

In 2018 is de bewustwording van en het handelen naar het vastgestelde informatieveiligheidsbeleid en de nieuwe regels rondom privacy die voortkomen uit de Algemene Verordening Gegevens-bescherming (AVG) een speerpunt geweest. Gezamenlijk met de regio is door specialisten invulling gegeven aan de taken op deze beleidsvelden. Bunnik heeft zich naar behoren en tijdig voorbereid op de Europese privacywetgeving. Een onderzoek naar informatieveiligheid door de rekenkamercommissie heeft tot aanbevelingen geleid gericht op het invoeren van een integraal pakket aan maatregelen ter verbetering van de digitale veiligheid. Deze aanbevelingen zijn overgenomen door de gemeente.

Omgevingswet

De Omgevingswet komt er aan. De wet zal leiden tot wijzigingen in de werkwijze voor aspecten in de fysieke leefomgeving. Enkele jaren terug zijn de voorbereidende werkzaamheden opgestart. In 2018 is hier ambtelijk een vervolg aangegeven. Onder regie van een kernteam zijn diverse acties uitgevoerd: het ambtelijk doorlopen van het traject visievorming en impactanalyse Omgevingswet, de bewustwording binnen de organisatie door voorlichting via het houden van bijeenkomsten, de huidige werkprocessen zijn in beeld gebracht en er is deelgenomen aan sessies over de aansluiting op het digitale stelsel. Voor 2019 zal een verdere uitvoering worden gegeven aan de implementatie van de Omgevingswet. Zo zal begin 2019 het traject visievorming en impactanalyse bestuurlijk worden behandeld.

Traverse Bunnik

Enige tijd na openstelling van de verlengde Baan van Fectio is onderzoek gedaan naar verschuivingen en afname van het verkeer op de traverse. Er was een afname van verkeer, maar minder dan gehoopt. Naar aanleiding van de vraag van de raad of eenvoudige maatregelen mogelijk zijn (in afwachting van een meer ingrijpende aanpassing) is in 2018 onderzocht wat de herkomst en bestemming van het verkeer op de traverse is. Het merendeel van het verkeer op de traverse blijkt een plaatselijke herkomst of bestemming te hebben. Het verder terugdringen van doorgaand verkeer lijkt niettemin mogelijk, maar de kosten van dergelijke maatregelen zijn aanzienlijk en de maatregelen vergen daarnaast een goed intensief participatieproces.

Duurzaamheid

Bij het streven naar duurzaamheid zijn acties van inwoners en bedrijven belangrijk. De gemeente ondersteunt deze, onder meer middels het actieprogramma Heel Bunnik in de Zon, Energieke regio en Zonnig Kromme Rijn. Hierin zijn verschillende acties van de gemeente en andere partijen en organisaties opgenomen, die plaatsvonden in 2018. Voorbeelden zijn de verdere uitrol van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed, uitvoering van collectieve ondersteuningsacties voor bedrijven en inwoners en van postcoderoosprojecten voor inwoners.

Het duurzaamheidsprogramma van de gemeente liep tot 2018. In 2018 en 2019 wordt een nieuw programma voorbereid dat de komende jaren richting geeft aan duurzaamheid in het algemeen en aan het streven naar een klimaatneutraal grondgebied in 2040. In dat programma kunnen ook initiatieven als aardgasloze nieuwbouw, bestaande wijken van het gas af, grootschalige opwek in het buitengebied en circulaire economie een plek krijgen.

Recreatie en Toerisme

Om de recreatieve positie van de gemeente Bunnik te verstevigen, is ook in 2018 met verschillende partners veel regionaal opgepakt. Het recreatieschap UHVK is in 2018 opgeheven. Op het gebied van routes en paden wordt nu provinciebreed samengewerkt in het routebureau Utrecht. In 2018 is de aanleg van het wandelknooppuntennetwerk in Utrecht Oost voorbereid. De gemeente Bunnik heeft ook gewerkt aan de regiostrategie toerisme (Utrecht Region), de uitwerking van de omgevingsvisie Kromme Rijnstreek voor het onderdeel recreatie en toerisme (Verhalen van de Kromme Rijn) en het versterken van de zichtbaarheid, de beleving en de (recreatieve) benutting van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Voor de UNESCO-nominatie van de Romeinse Limes heeft de gemeente Bunnik input geleverd.

Het Burgje

Het bestemmingsplan *Buurtschappen van Odijk* is begin mei 2018 onherroepelijk geworden. Dit houdt in dat de uitvoeringsfase is aangebroken. De omgevingsvergunning is ingediend en eind 2018 is vergunning verleend voor de sloop van een aantal gebouwen. In oktober is de verkoop van de woningen succesvol van start gegaan.

Verkeersmaatregelen

In 2018 waren de volgende maatregelen gepland: aanpassing Rijnseweg en kruising Rijnseweg-Zeisterweg, uitwerking van maatregelen buitengebied (spitsknip Achterdijk) en lokale aanpassingen aan een sober ingericht 30km-gebied in samenhang met riool- en wegonderhoud. De subsidietoekenning voor de Rijnseweg en Rijnseweg/Zeisterweg is pas medio november 2018 ontvangen, zodat de werkzaamheden doorgeschoven zijn naar 2019. Aanvankelijk zou de uitvoering van maatregelen in het buitengebied (conform de bestuursovereenkomst) in 2018 beginnen.

Jaarverslag

Het jaarverslag

Deze jaarstukken bestaan enerzijds uit het jaarverslag (de tekstuele verantwoording) en anderzijds de financiële verantwoording zoals balans, rekening van baten en lasten, paragrafen en toelichtende staten over het afgelopen begrotingsjaar. Naast de verantwoording over het jaar 2018 wordt op enkele onderdelen ingegaan op de huidige (economische) situatie en verwachtingen.

Indeling jaarverslag

In het kader van de verantwoording wordt zoveel mogelijk antwoord gegeven op de volgende drie vragen:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De eerste twee onderdelen zijn te zien als het beleidsmatig jaarverslag. Het laatste onderdeel is de financiële verantwoording.

Per programma worden de actiepunten 2018 uit de collegeagenda benoemd. Daarna wordt ingegaan op de acties die zijn ondernomen om dat beleid uit te voeren. Vervolgens worden overige beleidsontwikkelingen uit 2018 vermeld.

Tenslotte wordt een overzicht gegeven van de bij de begroting geraamde bedragen en de werkelijke lasten en baten. De kolom "begroot voor wijziging" is de Programmabegroting inclusief de Nota van Actualisatie. Bij afwijkingen groter dan € 25.000 op productniveau tussen de raming en de werkelijke lasten/baten wordt in hoofdlijnen een toelichting gegeven hoe die afwijking is ontstaan.

In de kolom "begroting na wijziging" zijn de begrotingscijfers vermeld inclusief de 1^e en 2^e Bestuursrapportage en enkele begrotingswijzigingen die voortvloeiden uit afzonderlijke besluiten van de gemeenteraad.

Naast bovenstaande verantwoording is een aantal paragrafen voorgeschreven, te weten:

- a. Bedrijfsvoering
- b. Weerstandvermogen
- c. Lokale lasten en heffingen
- d. Verbonden partijen
- e. Kapitaalgoederen
- f. Financiering
- g. Grondbeleid

Vanuit de BBV voorschriften is voorgeschreven dat er verplichte beleidsindicatoren in de begroting opgenomen moeten worden. Deze zijn te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Hier is ook de verdere onderbouwing van de indicatoren te vinden. De gegevens die er staan zijn de laatst bekende gegevens.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van de jaarrekening bedraagt € 601.400 positief. Dit is inclusief winstnemingen voor het Burgje van € 5.900 en voor de Werkhof van € 37.200. Dit betekent dat de normale bedrijfsvoering sluit met een positief resultaat van € 558.300 inclusief stortingen en onttrekkingen aan reserves (d.w.z. resultaat na bestemming).

Analyse van het financieel resultaat in hoofdlijnen

In de analyseparagraaf worden de belangrijkste oorzaken die leiden tot het positieve resultaat van € 601.400 aangegeven. De belangrijkste oorzaken > € 25.000 worden vermeld. Deze zijn voornamelijk incidenteel van aard.

De belangrijkste oorzaken van het resultaat zijn:

progr.	Verklaring resultaat :		V/N	I/S
1	Griffie	€	-30.600 N	I
2	Leges APV	€	23.000 V	I
3	Gegevensbeheer	€	36.000 V	I
5	Herstraatwerkzaamheden	€	38.300 V	I
5	Algemeen beheer openbare ruimte	€	-116.300 N	I
5	Straatreiniging	€	-50.100 N	I
5	Openbare verlichting	€	178.600 V	I
5	Verkeer	€	25.700 V	I
5	Omgevingsvisie Kromme Rijn	€	20.000 V	I
5	Nieuwe Hollandse Waterlinie	€	27.500 V	I
5	Gemeenschappelijke regelingen recreatie	€	27.700 V	I
6	Ondernemersfonds	€	25.000 V	I
6	Verlaging verliesvoorziening	€	84.600 V	I
7	Groot onderhoud Kersentuin en Kwartier	€	214.000 V	I
7	Gebruiksvergoeding scholen	€	44.000 V	I
7	Onderwijs	€	27.500 V	I
7	Cultuur	€	33.900 V	I
7	Mantelzorg waardering en maatschappelijke subsidies	€	44.300 V	I
7	Preventie	€	23.800 V	I
7	Leerlingenvervoer	€	-28.000 N	S
7	RDWI/BUIG	€	-166.400 N	I
7	WRV voorzieningen	€	-42.800 N	I
7	WMO hulpmiddelen en begeleiding	€	-80.000 N	I
7	Jeugd	€	-295.000 N	S
7	Eigen bijdrage WMO	€	-58.600 N	S
AD	Onvoorzien	€	45.600 V	I
AD	Algemene uitkering	€	-82.300 N	I
AD	Reserve reiniging	€	27.500 V	I
OH	Salaris en inhuur	€	158.100 V	I
OH	Opleidingen	€	53.900 V	I
OH	Overige personeelskosten	€	36.000 V	I
OH	Werkplekken	€	31.000 V	I
OH	Bedrijfsvoeringskosten, website en bunnik aan zet fonds	€	29.200 V	I
OH	Kapitaallasten	€	114.200 V	I
0	Overig	€	138.988 V	I
	Saldo jaarrekening normale bedrijfsvoering	€	558.288 V	I
	Winstneming Burgje en Werkhof	€	43.100 V	I
	Resultaat rekening 2018	€	601.388 V	I

Toelichtingen belangrijkste oorzaken resultaat > €50.000

Algemeen beheer openbare ruimte € 116.300 nadelig

In 2018 leverden de werkzaamheden voor het algemeen beheer van de openbare ruimte per saldo een nadeel op van € 116.300. Periodiek vindt herijking en actualisatie van de kostenverdeling plaats. In deze jaarrekening is daarvan sprake bij de (verwerkings)kosten die zijn gerelateerd aan de openbare ruimte en groen. De uitkomst daarvan is dat minder kosten worden toegerekend aan het product afval (kostendekkend product). Tegelijkertijd zorgt dat voor een nadelig effect in het jaarrekeningsaldo omdat de betreffende kosten moeten worden opgevangen in de exploitatie. Vanaf de begroting 2019 is deze financieel technische herverdeling van de (verwerkings)kosten doorgevoerd.

Straatreiniging € 50.100 nadelig

De kosten van straatreiniging zijn hoger dan geraamd door een hoger verwerkingstarief voor het blad. Dit levert een hogere bijdrage aan RMN op van € 100.200. De lasten van straatreiniging wegen voor 50% mee in de tariefbepaling voor de rioolrechten, dus de helft van dit saldo komt ten laste van het resultaat.

Openbare verlichting € 178.600 voordelig

In 2018 is kapotte verlichting vervangen en zijn de investeringen voor het vervangen van de masten en armaturen voor een deel uitgevoerd. Daarnaast is er minimaal onderhoud verricht aan de bestaande openbare verlichting, omdat deze op termijn vervangen wordt. Dit levert een voordeel op van in totaal € 178.600.

Verlaging verliesvoorziening € 84.600 voordelig

Na actualisatie van de verliesvoorziening grondexploitatie is deze positief bijgesteld. Het betreft Stationsweg, MOB-complex en scholeneiland Bunnik.

Groot onderhoud Kersentuin en Kwartier € 214.000 voordelig

Bij de jaarrekening 2016 en 2017 zijn de budgetten voor het groot onderhoud van multifunctionele accommodatie (MFA) Het Kwartier en De Kersentuin overgeheveld naar 2018. De uitkomsten van het opnieuw verdelen van de taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeente en de beheerstichting hebben geleid tot nieuwe afspraken over het beheer en onderhoud. Daarom zijn de overgeheveld budgetten voor het groot onderhoud van MFA Het Kwartier en De Kersentuin vrijgevallen. Dit levert, samen met de geraamde budgetten voor 2018, een voordeel op in 2018 van € 214.000.

RDWI/BUIG € 166.400 nadelig

Er is een nadeel op de lasten van de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) en de BUIG. Er zijn extra uitgaven op de apparaatskosten, het participatiebudget en de gebundelde uitkering (BUIG). Een belangrijke oorzaak hiervan is de relatieve stijging van de gebundelde uitkering van de gemeente Bunnik ten opzichte van de andere RDWI gemeenten, wat doorwerkt in de lasten.

Wmo hulpmiddelen en begeleiding € 80.000 nadelig

In 2018 is er een stijging van kosten ten opzichte van eerdere jaren door een toename van indicaties op Wmo hulpmiddelen en begeleiding, waardoor er een nadeel is op dit product. Een stijging in aard en omvang van de afgegeven indicaties zijn het gevolg van vergrijzing, complexere problematiek en verdere extramuralisering van zorg.

Jeugd € 295.000 nadelig

Er is een nadeel bij de uitgaven voor jeugdhulp. In 2018 is er een toename van de uitgaven ten opzichte van 2017 door meerdere factoren. Zo is onder andere het aantal jeugdigen in zorg gestegen en heeft de gemeente Bunnik meer bijgedragen aan de risicoverevening in de regio Zuidoost Utrecht dan dat zij heeft ontvangen (over 2017).

Eigen bijdrage Wmo € 58.600 nadelig

De inning van de eigen bijdrage Wmo valt lager uit dan begroot, waardoor er een nadeel is. Als voornaamste oorzaak kan hiervoor worden aangemerkt dat vanuit de overheid is bepaald dat bepaalde doelgroepen (gedeeltelijk) worden vrijgesteld van de verplichte bijdrage.

Algemene Uitkering € 82.300 nadelig

Er is een nadeel op de algemene uitkering. Dit heeft te maken met afrekeningen uit eerdere jaren en de laatste gegevens naar aanleiding van de septembercirculaire en actuelere maatstaven.

Salaris en inhuur € 158.100 voordelig

Van het inhuurbudget is een deel overgebleven. Dit is het gevolg van een aantal (kleinere) aspecten, zoals het langzamer op gang komen van het project samenwerking onderwijs en jeugdhulp. Bovendien bleek voor enkele vacatures tijdelijke invulling niet de meest effectieve oplossing.

Opleidingen € 53.900 voordelig

Vanwege de hoge werkdruk en de vele vacatures is het budget voor opleidingen in 2018 niet volledig ingezet.

Kapitaallasten € 114.200 voordelig

Er zijn een aantal investeringen in 2018 niet afgerond of opgestart zodat er nog niet afgeschreven kan worden. Te denken valt aan investeringen op het gebied van automatisering.

Overige verschillen

Voor de overige toelichtingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Grondexploitaties/Winstneming het Burgje en de Werkhof

Op basis van bijgestelde grondexploitatieberekeningen voor het Burgje en de Werkhof is een winst genomen van € 43.100.

Resultaat voor en na bestemming

Bij de bepaling van het rekeningresultaat wordt onderscheid gemaakt tussen het rekeningresultaat voor en na bestemming. Bij het resultaat vóór bestemming worden alle mutaties in bestemmingsreserves die van invloed zijn geëlimineerd. Bij het resultaat na bestemming wordt wel rekening gehouden met die mutaties. Voor bestemming komt het saldo op € 1.510.300 nadelig. De exploitatierekening sluit na bestemming met een voordelig saldo van € 601.400 (zie recapitulatie baten en lasten). Hieronder is het verschil van € 2.111.700 toegelicht.

Mutaties reserves verwerkt in het rekeningresultaat 2018 (x €1.000):

<i>Algemene reserves</i>		
Toevoegingen aan algemene reserves	252,6	
Onttrekkingen aan algemene reserves	1.620,2	-1.367,6
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	1.004,4	
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves	1.748,5	- 744,1
Totaal:		-2.111,7

Budgetoverheveling 2018 naar 2019

Er zijn geen budgetoverhevelingen van 2018 naar 2019. Bij overheveling gaat het om budgetten die de gemeenteraad in 2018 heeft gevoteerd voor de uitvoering van activiteiten. Deze activiteiten zijn nog niet of niet volledig uitgevoerd en daardoor resteren nog bepaalde budgetten. Om tot volledige uitvoering van deze activiteiten te komen, zijn de resterende budgetten wel nodig. Hiervoor is toestemming van de gemeenteraad nodig.

Voorstel bestemming financieel resultaat

Voorgesteld wordt het financieel resultaat als volgt te bestemmen: Een bedrag van € 285.000 toe te voegen aan de reserve Omgevingswet en het restant van € 316.400 toe te voegen aan de algemene reserve.

Ontwikkeling algemene reserve

De stand van de algemene reserve per 31 december 2018 bedraagt € 10,2 miljoen (exclusief de buffer ten behoeve van risico's van € 0,8 miljoen). Met de storting van het rekeningresultaat 2018 stijgt de algemene reserve met € 0,3 miljoen tot € 10,6miljoen.

Dit betreft het werkelijke saldo per ultimo 2018. In de afgelopen jaren heeft de raad besluiten genomen over onttrekkingen uit de algemene reserve in de jaren 2019 en verder. Als rekening wordt gehouden met deze onttrekkingen dan is het verwachte saldo van de algemene reserve lager. Daarbij is dan nog geen rekening gehouden met de toekomstige winstnemingen en mogelijke afwaarderingen van grondexploitaties. Deze afwaardering is wellicht noodzakelijk als gevolg van veranderde wet- en regelgeving op dit gebied.

Bij ieder raadsvoorstel waarin een onttrekking uit de algemene reserve wordt voorgesteld, neemt het college een overzicht op van de stand van zaken van de algemene reserve ná het besluit. Vanzelfsprekend is dat overzicht gebaseerd op de kennis en het inzicht op het moment van opstellen van het voorstel.

De Programma's

Dienstverlening en Organisatie

Programma: 1. Bestuur en Organisatie

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Ontwikkelen van uitgangspunten van passende participatie.
2. Uitbreiden van de inzet van sociale media en webcare.
3. Profileren van Bunnik als het dorpse karakter van de stadsregio en de groene voortuin van de stad.
4. Ontwikkelen van een nieuwe, toekomstgerichte organisatievisie.
5. Ontwikkelen van de rol van de gemeente als partner in een netwerk.
6. Inzetten op de doorontwikkeling van maatschappelijke en politieke sensitiviteit van de organisatie.
7. Werken aan een faciliterende organisatie met faciliterende medewerkers.
8. Doorvoeren van de Bunnikse Manier van Werken in de organisatie.
9. Verbeteren van de informatievoorziening.
10. Streven naar een verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Actiepunten 2018

- 1.1 We brengen in kaart welke vorm van participatie bij welke situatie of welk vraagstuk past en passen die vorm vervolgens toe.
De gemeente faciliteert passende participatie van en initiatieven vanuit de samenleving, tenzij dat om aanwijsbare redenen niet mogelijk is.
- 2.1 De inzet van sociale media en webcare maakt kennisdeling makkelijker en zorgt dat de gemeente participeert in netwerken, signalen uit de samenleving kan opvangen en snel kan reageren op bepaalde vragen.
- 4.1 Inzetten op een verandering in houding: stimuleren van het denken in oplossingen en maximaal gebruiken van de regelruimte ("ja, mits").
- 5.1 Dwarsverbanden binnen de ambtelijke organisatie zoeken, om écht integraal te kunnen werken, maar ook buiten de organisatie met stakeholders als regiogemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven.
- 6.1 Faciliteren wat kan; regisseren/samenwerken waar het (financieel) voordeel heeft; reguleren wat moet.

Uitvoering van collegeagenda

Organisatieperspectief 2021 (4.1 / 5.1 / 6.1)

In 2016 zijn het Organisationsperspectief 2021 en de bijbehorende veranderagenda 2016-2021 vastgesteld. In het Organisationsperspectief 2021 is geschetst hoe de organisatie er in 2021 uit zou kunnen zien, rekening houdend met de diverse ontwikkelingen die zich in hoog tempo om de gemeente heen afspelen en waarvan de gemeente onderdeel is. Bij het perspectief is gewerkt met het uitgangspunt van een bestuurskrachtige gemeente die haar veranderende rol als regisserend partner in netwerken oppakt en meer dan nu aan kan sluiten op de ontwikkelingen in de participatieve samenleving. Het Organisationsperspectief 2021 gaat in op de verwachtingen omtrent positionering, werkwijze, inrichting en omvang

van de gemeentelijke organisatie. In 2017 is gestart met de implementatie van het Organisationsperspectief 2021. In 2018 is dit verder op een organische wijze voortgezet. Gebleken is dat een herijking van het Organisationsperspectief nodig is, als gevolg van het vaststellen van de uitvoeringsstrategie en de implicatie hiervan voor de organisatie.

Communicatie (1.1/2.1)

De gemeente Bunnik wil in gesprek zijn met inwoners, ondernemers en andere partners. De gemeente heeft als taak dit gesprek (on- en offline) te faciliteren, te stimuleren en te verbeteren. Instrumenten hiervoor zijn de communicatiemiddelen van de gemeente, het Bunnik Aan Zet fonds, adviseren en faciliteren van vormen van participatie/co-creatie en het coachen, trainen en adviseren van de medewerkers. In 2018 heeft dat de volgende resultaten opgeleverd:

Raadplegen, participatie en co-creatie: Voor zowel de uitvoeringsstrategie als de reguliere taken van de gemeente zijn in 2018 meerdere participatietrajecten uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn zeven raadplegingen van het burgerpanel zoals het ontwikkelen van het profiel voor de nieuwe burgemeester, de mogelijke locaties voor zonnevelden, de plaatsing van geluidsschermen en mantelzorg. Andere vormen van raadplegen, participatie en co-creatie in 2018 zijn: het samen met de bewoners opknappen van de pleinen en leefomgeving van 't Hennetje en 't Haantje in Werkhoven, ontwerpen van de skatebaan in Odijk, co-creatie traject herinrichting in Engboogerd in Bunnik, de aanpak van de afwatering van De Meent in Odijk, vergroening van het winkelcentrum Bunnik, de bouw van een appartementencomplex aan de Rozelaar in Odijk, het ontwerp van het skatepark bij de Schoudermantel in Odijk, LED verlichting en de omgevingsvisie voor het buitengebied (samen met Wijk bij Duurstede en Houten). Ook de co-makersgroep in het Stationsgebied van Bunnik is een initiatief dat door de gemeente wordt ondersteund.

Social media, webcare en andere middelen (website, gemeentepagina): In 2018 heeft de gemeente de inzet van social media in het offline gesprek met haar omgeving vergroot. Dat is te zien in het aantal volgers van de accounts op Facebook en Twitter. De gemeente heeft laten zien dat zij aanwezig zijn als aanspreekpunt en informatiebron. De branden in Werkhoven en de zoektocht en installatie van de nieuwe burgemeester springen hierbij het meest in het oog. De gemeentelijke social media accounts hebben (relatief gezien) veel volgers. Ook de komende jaren wordt sterk ingezet op de verdere ontwikkeling van online middelen van de gemeente. Deze kunnen hierdoor goed worden ingezet bij het aangaan van de gesprekken met inwoners en ondernemers. De nieuwe website die de gemeente in 2019 ontwikkelt is hier een voorbeeld van.

Bunnik aan Zet: Sinds 2016 is het Bunnik Aan Zet Fonds actief. Dat is een apart fonds om inwonersinitiatieven van de grond te helpen komen. Het is weliswaar opgezet door de gemeente, maar een commissie van inwoners brengt een bindend advies aan het college uit over de subsidieaanvragen. Tot dusver weten de inwoners de weg naar het fonds goed te vinden. De commissie buigt zich enthousiast over zeer verschillende aanvragen, zoals de inrichting van een schoolplein, het aanschaffen van AED's, een duofiets en het promoten van Bunnik Beweegt. Hiermee is het fonds een middel om meer inwonersinitiatieven te ondersteunen.

Economic Board Utrecht (EBU) en U10 tot 2020 (5.1)

De EBU richt zich op het omzetten van maatschappelijke uitdagingen in economische kansen binnen de domeinen Groen, Gezond en Slim. Ze richt zich daarbij meer concreet op het toepassen van innovaties en technologieën voor een gezonde en duurzame stedelijke leefomgeving (Healthy Urban Living). Dit is ook het overkoepelende thema in de regio Utrecht (U10), als motor voor een duurzame groei van economie, welvaart en welzijn.

Ook in 2018 heeft de gemeente Bunnik een actieve rol gespeeld binnen het U10-netwerk. Daarbij heeft de gemeente met de uitvoeringsstrategie zich stevig weten te positioneren in de regio. De U10 is in 2018 gestart met de uitwerking van de Ruimtelijke Economische Koers in een Ruimtelijk Economisch Programma (REP). Op de gebieden economie, wonen, mobiliteit (knooppunten) en Energie zijn analyserapporten opgesteld als bouwstenen voor het REP. De uitvoeringsstrategie is onze input voor dit regionale ruimtelijke perspectief. Daarnaast heeft de U10 zich als netwerk doorontwikkeld om te komen van doelverkenning naar opgavegerichte uitvoering. Met deze ontwikkelingen zijn in 2018 de eerste stappen gezet om de uitvoering van de regionale opgaven goed aan te kunnen pakken.

Relevante beleidsontwikkelingen

Uitvoeringsstrategie

In 2018 is de routekaart uitvoeringsstrategie gepresenteerd aan de raad en heeft de gemeente hier verder uitvoering aan gegeven. De gemeente heeft een communicatie- en participatiestrategie op hoofdlijnen opgesteld. Daarbij is ook aandacht geweest voor de interne communicatie over de uitvoeringsstrategie. De ambities uit de uitvoeringsstrategie zijn integraal opgenomen in het collegeprogramma en vormen daarmee de bestuurlijke ambities voor de komende vier jaar voor de gehele organisatie. Ook is er bij het collegeprogramma aanvullende capaciteit beschikbaar gesteld door de raad om de organisatie verder vorm te geven. Er is een programmateam geformeerd dat werkt aan een verdere uitwerking van de strategische visie. Voor het gebied rondom het station is er een proces opgestart om samen met partners uit de samenleving in een zogenaamde co-makersgroep de eerste resultaten te halen op weg naar knooppuntontwikkeling. Tevens is er in 2018 een actieve lobby gevoerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk, waarbij de inzet is om samen met een aantal regiopartners te komen tot een gezamenlijke en integrale uitvoering.

Het jaar 2018 stond voornamelijk in het teken van de bestuurswisseling en de selectieprocedure om te komen tot een nieuwe burgemeester. In afwachting van het nieuwe college zijn een aantal

werkzaamheden voor de uitvoeringsstrategie later in gang gezet. Dit heeft er toe geleid dat het budget van de uitvoeringsstrategie in 2018 niet volledig is gebruikt.

Bestuurswisseling

Bijna het gehele jaar 2018 heeft in het teken gestaan van de gemeenteraadsverkiezingen en de selectieprocedure om te komen tot een nieuwe burgemeester. Voorafgaand aan de verkiezingen is een overdrachtsdocument opgesteld voor het nieuwe college en is er een analyse gemaakt van de verkiezingsprogramma's. Ook is er een profielschets opgesteld voor de nieuwe burgemeester. Na de verkiezingen zijn de coalitieonderhandelingen gestart. Dit heeft geresulteerd in een coalitieakkoord tussen P21 en De Liberalen met de titel "*Samen de uitdagingen aangaan*". Er is afscheid genomen van raadsleden en nieuwe raadsleden zijn benoemd. Het coalitieakkoord is vervolgens door het college verder uitgewerkt in een collegeprogramma met de titel "*Bunnik bouwen voor elkaar*". De wethouders zijn benoemd en de selectieprocedure voor de nieuwe burgemeester is in 2018 afgerond. In november 2018 is de nieuwe burgemeester benoemd en geïnstalleerd.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Inwoners actief betrekken bij de vorming en de uitvoering van het beleid	Aantal projecten waarbij burgerparticipatie wordt toegepast.	Van 12 in 2014 naar 15 à 25 in 2016-2018; In 2018 zijn er 10 projecten geweest met intensieve participatie.
Ruimte scheppen voor meer initiatieven vanuit de samenleving	Aantal voortgezette / afgeronde projecten waarbij overheids-participatie wordt toegepast t.o.v. opgestarte/ingediende initiatieven	Van 1 in 2015 naar 3 afgeronde initiatieven in 2016 en 6 in 2018. In 2018 zijn 8 BAZ (Bunnik aan zet fonds) ingediend, 5 zijn gehonoreerd in 2018, er lopen nog 2 aanvragen en 1 heeft zich teruggetrokken.
Ruimte scheppen voor meer initiatieven vanuit de samenleving	Aantal raadplegingen burgerpanel	In 2014 is het burgerpanel 0 keer geraadpleegd. Dit laten toenemen tot 3 x per jaar. In 2018 is het burgerpanel 8 keer geraadpleegd.
Zelfstandige gemeente	% gemeenschappelijke regelingen met beleidsvrijheid (mogelijkheid pluspakket)	In 2018 is het aantal gemeenschappelijke regelingen met beleidsvrijheid 33%.

Verbonden partijen

In dit programma wordt geen gebruik gemaakt van verbonden partijen.

Wat heeft het gekost?

Programma 01	Bestuur en organisatie			
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	3.483,9	4.203,5	4.012,0	191,5
- Gemeenteraad	354,7	430,7	510,3	79,6-
- College van B&W	374,2	884,8	624,3	260,6
- Samenwerking	103,1	103,1	94,3	8,8
- Bedrijfsvoering	2.651,9	2.784,9	2.783,2	1,7
Baten	15,0	15,0	22,6	7,6-
- Gemeenteraad	-	-	-	-
- College van B&W	15,0	15,0	22,6	7,6-
- Samenwerking	-	-	-	-
- Bedrijfsvoering	-	-	-	-
Saldo lasten en baten	3.468,9-	4.188,5-	3.989,4-	199,1

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Gemeenteraad 79,6 Nadeel

Voor de raadsleden geldt vanaf 2018 een hogere raadsvergoeding. Deze is via de algemene uitkering gecompenseerd.

€ 56.500 N

In verband met ziekte, vervanging vacature en extra werkzaamheden voor de vertrouwenscommissie is er tijdelijke vervanging bij de griffie. Deze inzet is langer nodig dan bij de 2^e bestuursrapportage is ingeschat.

€ 30.600 N

Overig

€ 7.500 V

Totaal

€ 79.600 N

College van B&W 260,6 Voordeel

Er hebben extra werkzaamheden aan de ambtswoning van de burgemeester plaatsgevonden doordat werkzaamheden naar voren zijn gehaald. Dit loopt budgettair neutraal via de reserve gebouwen.

€ 58.200 N

Het budget van de uitvoeringsstrategie is niet volledig gebruikt. De oorzaak ligt voornamelijk in het feit dat het college voor een bepaalde tijd demissionair is geweest vanwege de verkiezingen. Hierdoor is besluitvorming rondom de uitvoeringsstrategie met een maatschappelijke of financiële impact uitgesteld. Daarbij kan gedacht worden aan het participatietraject met de samenleving, maar ook aan het verlenen van opdrachten voor externe expertise of het laten opstellen van aanvullende rapporten.

€

314.000 V

Overig

€ 4.800 V

Totaal

€ 260.600 V

Programma: 2. Dienstverlening

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Inzetten op verdere digitalisering van onze dienstverlening.
2. Zoeken naar andere, nieuwe manieren van fysieke dienstverlening.
3. Streven naar deregulering en versimpeling van regels waar nodig.

Actiepunten 2018

- 1.1 Werken binnen de organisatie en naar de samenleving zoveel mogelijk vanuit de houding *digitaal, tenzij*.
- 2.1 Onderzoeken van de mogelijkheden om producten thuis te bezorgen.
- 2.2 Vroegtijdig in gesprek met de aanvrager, om voorafgaande aan de aanvraag te kijken wat nodig is en hoe de dienstverlening zo effectief mogelijk kan verlopen.
- 3.1 Vereenvoudigen en/of verkorten van aanvraagprocessen waar mogelijk.

Uitvoering van collegeagenda

Visie op dienstverlening (1.1 / 2.1 / 2.2 / 3.1)

Overeenkomstig de gemeentelijke Visie op dienstverlening moet de dienstverlening aansluiten op het uitgangspunt 'dichtbij de inwoner'. In 2018 zijn pilots bij gemeenten gestart op basis van de landelijke ontwikkelingen. Bunnik heeft niet meegedaan met deze pilots. In 2018 heeft de gemeente Bunnik aangegeven dat contant geld voor Bunnik nog steeds een wettig betaalmiddel is en zijn de openingstijden van de publieksbalie gedurende de piekperiode vervroegd.

Onderzoeken van de mogelijkheden om producten thuis te bezorgen.(2.1)

De conclusie van het onderzoek naar de mogelijkheden om producten thuis te bezorgen is dat de investeringen in middelen en gewijzigde werkprocessen niet opwegen tegen de 'opbrengsten'. Navraag in omliggende gemeenten maakte duidelijk dat het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze dienstverlening minder is dan was ingeschat. Enkele gemeenten zijn zelfs gestopt met het thuisbezorgen van documenten. Bovendien zal het aantal aanvragen van reisdocumenten de komende jaren sterk dalen. Dit heeft te maken met het feit dat de geldigheidsduur van reisdocumenten voor meerderjarigen vanaf 9 maart 2014 op tien jaar is gesteld. Het aantal keren dat gebruik gemaakt zal worden van het 'thuisbezorgen' zal dus nog minder zijn.

Relevante beleidsontwikkelingen

Verkiezingen

In 2018 heeft de verkiezing van de gemeenteraad plaatsgevonden. Bovendien werd gelijktijdig een raadgevend referendum gehouden over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017.

Voorbereiding Omgevingswet

De Omgevingswet zal mogelijk leiden tot een herstructurering van het proces waarmee de verlening van de omgevingsvergunningen gaat plaatsvinden. De voorbereidende werkzaamheden zijn inmiddels opgestart door het kernteam Omgevingswet. De verwachting is dat het gesprek centraal komt te staan in de vergunningverlening.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Klantgerichtheid	Aantal klachten naar aanleiding van afgehandelde zaken.	Het aantal ingediende en afgehandelde klachten in 2015 bedroeg 16. Het streven is dit aantal niet te laten stijgen. In 2018 zijn 6 klachten geweest.

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.

Wat heeft het gekost?

Programma 02		Dienstverlening		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	798,0	798,0	795,2	2,8
- Klantcontact	2,9	2,9	3,0	0,1-
- Burgerzaken	261,5	261,5	285,3	23,9-
- Vergunningverlening	495,4	495,4	468,6	26,7
- Begraafplaats	38,3	38,3	38,3	0,0
Baten	1.692,8	1.692,8	966,6	726,2
- Klantcontact	-	-	-	-
- Burgerzaken	301,8	301,8	341,5	39,7-
- Vergunningverlening	1.391,1	1.391,1	625,1	765,9
- Begraafplaats	-	-	-	-
Saldo lasten en baten	894,8	894,8	171,4	723,4-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Vergunningverlening 26,7 Voordeel

Het aantal verleende omgevingsvergunningen alsmede dat er sprake is van minder (grotere) projecten heeft er toe geresulteerd dat er minder is uitgegeven aan advies- en onderzoekskosten. Dit resulteert in een voordeel.

Overig	€	13.200	V
Totaal	€	13.500	V
	€	26.700	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Burgerzaken 39,7 Voordeel

In 2018 zijn er meer rijbewijzen en reisdocumenten aangevraagd dan begroot. Dat geeft een voordeel bij de baten, maar heeft ook een nadelig effect bij de lasten door de afdrachten en personele kosten.

In 2018 zijn er meer huwelijken binnen de gemeente Bunnik gesloten dan begroot.

Overig

Totaal

€	25.100	V
€	7.100	V
€	7.500	V
€	39.700	V

Vergunningverlening 765,9 Nadeel

Dat er in 2018 minder leges zijn ontvangen dan begroot, kan worden verklaard doordat er minder woningen zijn gebouwd dan begroot. De leges voor het Burgje zullen in 2019 worden ontvangen. De leges worden berekend naar aanleiding van de bouwprognose. Daarom vallen de ontvangen leges per saldo in 2018 lager uit. Dit is budgettair neutraal omdat dit verrekend wordt met de reserve leges omgevingsvergunningen.

De leges APV en bijzondere wetten zijn hoger dan begroot.

Totaal

€	788.900	N
€	23.000	V
€	765.900	N

Programma: 3. Gegevensbeheer

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Verbeteren van de informatievoorziening.

Actiepunten 2018

1.1 Informatie is veilig bij de gemeente: verbeterpunten op het gebied van informatieveiligheid en privacy doorvoeren.

1.2 Koppelen verschillende registraties en databases aan elkaar ten behoeve van efficiency en dienstverlening.

Uitvoering van collegeagenda

Informatieveiligheid (1.1)

In 2018 is de bewustwording van en het handelen naar het vastgestelde informatieveiligheidsbeleid en de nieuwe regels rondom privacy die voortkomen uit de AVG uitgangspunt geweest. Ook was dit het eerste jaar dat de specialisten op deze gebieden vanuit de regio voor verschillende gemeenten werkten en dat de verantwoording plaatsvond op grond van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

Een onderzoek naar informatieveiligheid door de rekenkamercommissie heeft aangetoond wat er goed gaat en waar verbeteringen nodig zijn op het gebied van informatieveiligheid. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn gericht op het invoeren van een integraal pakket aan maatregelen ter verbetering van de digitale veiligheid. Denk aan technische maatregelen, maar ook maatregelen die ervoor moeten zorgen dat medewerkers alerter zijn op de digitale veiligheid, zoals bijvoorbeeld bij phishing-mails. Deze aanbevelingen zijn overgenomen door de gemeente en de meest urgente kwetsbaarheden zijn direct verholpen. Aan de andere geconstateerde technische kwetsbaarheden wordt gewerkt. Ook is er een bewustwordingsplan opgesteld.

De Europese privacywetgeving, neergelegd in de AVG is op 25 mei 2018 in werking getreden. In april zijn er twee functionarissen gegevensbescherming (FG) aangesteld, die hun functie uitoefenen voor de gemeenten De Bilt, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist, waarbij de gemeente De Bilt als werkgever optreedt. Volgens deze FG's heeft de gemeente Bunnik zich naar behoren en tijdig voorbereid op komst van de AVG.

Om uitvoering te kunnen geven aan de AVG zijn in 2018 de taken van een privacy jurist belegd en is er sinds oktober 2018 een privacy officer op inhuur basis werkzaam. Deze functionarissen hebben werkzaamheden verricht om de vereiste organisatorische maatregelen die de AVG verlangt, te treffen. Ook is er voor inwerkingtreding van de AVG gewerkt aan de privacy bewustwording bij medewerkers.

Versterking en centralisering informatiemanagement (1.1 / 1.2)

Onderdeel van het Organisatieperspectief 2021 is het versterken en centraliseren van informatiemanagement in de gemeentelijke organisatie. Onder informatiemanagement wordt verstaan: informatiebeleid, gegevensbeheer en informatiebeveiliging. De snelle ontwikkelingen op deze onderdelen maakt deze stap noodzakelijk. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn: de basisregistraties en de onderlinge koppelingen tussen de basisregistraties, het zaakgericht werken, het werken in de keten, de verschillende informatiekanaalen en de informatieveiligheid. In 2018 is een start gemaakt met een plan om deze versterking en centralisatie van informatiemanagement in 2021 gerealiseerd te hebben.

Relevante beleidsontwikkelingen

Basisregistraties

De gemeente is wettelijk verplicht tot het inrichten van een aantal basisregistraties voor een efficiëntere informatievoorziening. De gemeente kent onder andere de basisregistraties: Personen (BRP), Waardering Onroerende Zaken (WOZ), Adressen en Gebouwen (BAG) en Grootchalige Topografie (BGT) en sinds 1 januari 2018 de basisregistratie Ondergrond (BRO). Deze basisregistraties zijn aangesloten op een

landelijke voorziening, zodat tussen verschillende instanties op een efficiënte wijze de gegevensuitwisseling kan plaatsvinden. In 2018 heeft de focus van Bunnik gelegen op de vernieuwing van de BAG (BAG 2.0) en de invoering van de basisregistratie Ondergrond.

De ook in 2018 voorziene vernieuwing BRP is medio 2017 door het Rijk stopgezet. In 2018 werd duidelijk dat een doorstart pas vanaf 2020 voorzien is. De vernieuwing van de burgerzaken-programmatuur die noodzakelijk is, zal nu los van de vernieuwing van de BRP worden opgepakt.

Wat heeft het gekost?

Programma 03		Gegevensbeheer		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	271,3	271,3	205,9	65,3
- Gegevensbeheer	271,3	271,3	205,9	65,3
Baten	12,3	12,3	11,8	0,5
- Gegevensbeheer	12,3	12,3	11,8	0,5
Saldo lasten en baten	259,0-	259,0-	194,1-	64,8

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Gegevensbeheer 65,3 Voordeel

Voor de uitvoering van de landelijke aanpak adreskwaliteit is in 2019 geen gebruik gemaakt van externe inhuur.

€ 20.000 V

De kapitaallasten basisregistraties zijn lager doordat investeringen zijn uitgesteld naar 2019.

€ 29.300 V

Overig

€ 16.000 V

Totaal

€ 65.300 V

Fysiek domein

Programma: 4. Veiligheid

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. De organisatie van de crisisbeheersing verder vorm geven.
2. De (gemoderniseerde) brandweergarages overdragen aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).
3. De samenleving participatief betrekken bij veiligheid, waarbij de eigen verantwoordelijkheid gestimuleerd wordt.
4. Actievere samenwerking met ketenpartners binnen het domein veiligheid (politie, veiligheidshuis en Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC))

Actiepunten 2018

- 1.1 Intensiveren van de samenwerking met de VRU om de crisisbeheersing verder te optimaliseren. Afhankelijk van de verdere doorontwikkeling van de gemeente Bunnik zal aansluiting gezocht worden met de beste partner voor samenwerking.
- 1.2 Kracht uit de samenleving benutten binnen de crisisbeheersing, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de kerkelijke organisaties voor eerste opvang en verzorging bij calamiteiten.
- 2.1 Mogelijk dat er geen overdracht plaatsvindt maar dat er gekozen wordt voor het gebruik om niet in plaats van een overdracht van vastgoed.
- 3.1 Promoten van de aansluiting van de inwoners van Bunnik op Burgernet en WhatsApp groepen.
- 3.2 Meer aandacht besteden aan preventie, vooral op het gebied van (auto)inbraken in Bunnik.
- 3.3 Actieve uitvoering van de drank en horecawet door middel van controles en preventie.
- 4.1 Actief samenwerken met de politie waarbij aansluiting Centrum voor Elkaar en politie rondom verwarde personen en hulpbehoevenden centraal staat.
- 4.2 Actieve aansluiting bij regionale samenwerking om criminaliteit te voorkomen.
- 4.3 Implementatie van beleid rondom georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

Uitvoering van collegeagenda

De organisatie van de crisisbeheersing verder vorm geven (1)

In het afgelopen jaar is de lokale crisisorganisatie opnieuw ingericht. De bezetting is op alle posities bekeken en aangepast. Alle afdelingen zijn vertegenwoordigd en daarmee is de crisisorganisatie een betere afspiegeling geworden van de reguliere organisatie. De crisisorganisatie beschikt hiermee sneller over de benodigde kennis en vaardigheden. Op de sleutelposities van het eerste uur hebben wisselingen plaatsgevonden. Met de gemeente Zeist is voor de functie Officier van Dienst een gezamenlijk piket ingericht. De verwachting is dat Bunnik in 2019 drie medewerkers daarvoor beschikbaar heeft. Ook neemt Bunnik deel aan het regionale piket crisiscommunicatie van de VRU voor de betrokkenheid bij inhoudelijke en organisatorische ontwikkelingen.

De (gemoderniseerde) brandweergarages overdragen aan de VRU (2)

In tegenstelling tot wat in 2014 nog gedacht en voorgenomen werd, is in 2016 na langdurig en grondig onderzoek door het Algemeen Bestuur van de VRU besloten dat de brandweergarages in gemeentelijk eigendom blijven. Sinds 1 juli 2018 zijn de brandweerkazernes weer volledig in beheer bij de gemeente. Daarvoor is een gebruikersovereenkomst opgesteld.

De samenleving participatief betrekken bij veiligheid, waarbij de eigen verantwoordelijkheid gestimuleerd wordt (3)

WhatsApp groepen staan op de kaart en de gemeente stimuleert inwonersinitiatieven door een aantal keer per jaar via het netwerk van beheerders aandacht te vragen voor bepaalde veiligheidsonderwerpen. Er is een signaleringsoefening gehouden om inwoners bewust te maken van en betrokken te houden bij de meerwaarde van een dekkend systeem. Er zijn twee ambassadeurs betrokken waarmee intensief wordt samengewerkt om het ledenaantal te bevorderen. Gemeente, politie en inwoners hebben zo meer mogelijkheden om samen te werken. Voor de drie dorpskernen is de dekkingsgraad toegenomen, en dekkend in de voor Bunnik bekende gebieden met veelvoorkomende criminaliteit.

Actievere samenwerking met ketenpartners binnen het domein veiligheid (politie, veiligheidshuis en Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)) (4)

In 2018 is voor de gemeente Bunnik onder coördinatie van het RIEC een ondermijningsbeeld opgesteld waarin de mogelijke Georganiseerde Ondernijnende Criminaliteit (GOC) in beeld is gebracht. Het ondermijningsbeeld vormt de basis van de lokale aanpak ondermijning in 2019. Het opstellen van een ondermijningsbeeld heeft meteen geleid tot meer bewustwording, agendering en samenwerking op een aantal concrete casussen gericht op bijvoorbeeld illegale bewoning en drugscriminaliteit. Het RIEC stimuleert de uitwisseling van kennis omtrent GOC met onder andere bijeenkomsten en opleidingen waar de gemeente aan deelneemt. Voor overlastgevend individuen of ex-gedetineerden is er structureel lokaal overleg op casusniveau waarin veiligheid en zorg samenkomen tot een gecombineerde begeleiding of interventie. In 2018 zijn er zes brede casusoverleggen geweest. Daarnaast vinden er ook losse persoonsgerichte overleggen plaats waarbij gericht partners als politie en maatschappelijk werk aansluiten.

Relevante beleidsontwikkelingen op bestaand beleid

Basis op orde Bunnik

Op basis van een quickscan naar het beleid en de organisatie voor openbare orde en veiligheid is het project 'basis op orde Bunnik' gestart. Het project heeft in 2018 geleid tot een stevige basis met actueel beleid. De Algemene Plaatselijke Verordening en het evenementenvergunningenbeleid zijn beide geactualiseerd. Er is nieuw beleid opgesteld voor het toepassen van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) en de Kadernota integrale veiligheid is ter voorbereiding op de besluitvorming besproken in het open huis. Voor de uitvoering van het beleid is de personele capaciteit uitgebreid met 1,1 fte voor adviseurs en 0,56 fte voor handhaving. Daarnaast is de lokale crisisorganisatie bekeken op actualiteit en waar nodig heringericht. Begin 2019 volgen trainingen en oefeningen zodat alle medewerkers goed voorbereid zijn op een mogelijke inzet.

Georganiseerde en ondernijnende criminaliteit

In 2018 is door het RIEC een ondermijningsbeeld voor de gemeente Bunnik opgesteld waarbij een aantal bronnen is geraadpleegd en daarnaast interviews met medewerkers van de gemeente hebben plaatsgevonden. Het ondermijningsbeeld is gepresenteerd in een besloten gedeelte van het open huis op 1 november 2018. De uitkomst van dit beeld is dat er in Bunnik twee thema's naar voren komen die aan de orde zijn als het gaat om ondermijning; namelijk autobedrijven en bedrijven in het buitengebied. Regionaal zijn dezelfde twee thema's als prioriteit benoemd voor Utrecht Oost. De aanpak van Georganiseerde Ondernijnende Criminaliteit vanuit de gemeente kan zich eerst richten op bewustwording van ambtenaren en inwoners, en het verkrijgen van zicht op het fenomeen. Vervolgens kan de aanpak bestaan uit het verstoren van dergelijke activiteiten. Daarvoor is het belangrijkste instrument de (Wet Bibob). Het Bibob-beleid is in 2018 vastgesteld. De implementatie daarvan is gestart en wordt vervolgd in 2019.

Integraal veiligheidsplan 2019 – 2023

Het integraal veiligheidsbeleid dat in 2014 was opgesteld is in 2018 als een kadernota integrale veiligheid vernieuwd en besproken in het open huis. De bestuurlijke besluitvorming voor deze kadernota loopt door tot begin 2019. Tegelijk wordt een uitvoeringsplan 2019 voorbereid die na vaststelling door de gemeenteraad door het college van burgemeester en wethouders kan worden vastgesteld. Met dit beleid krijgt het taakveld openbare orde en veiligheid een nieuwe impuls door de breed uitgevoerde analyse en het gezamenlijk prioriteren van de probleemgebieden. Dat is mede het gevolg van een in 2018 vastgesteld besluit om de capaciteit substantieel en structureel te verhogen.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Bunnik wordt door de inwoners als een veilige gemeente beoordeeld	Tevredenheidscijfer van de inwoners over de veiligheid	Cijfer veiligheid van 7,6 in 2012 naar 8,0 in 2018; over 2016 is het cijfer 7,5. Dit is laatst bekende cijfer.
Bunnik wordt door de inwoners als een veilige gemeente ervaren	Tevredenheidscijfer van de inwoners over de veiligheid	% inwoners dat zich veilig voelt, laten toenemen van 86,5% in 2012 naar 87,8% in 2018; over 2016 is het percentage 95%. Dit is

		laatst bekende cijfer.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal auto-inbraken	Aantal auto inbraken laten afnemen van 107 in 2012 naar 75 in 2018; over 2018 is het aantal auto-inbraken 112.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal woningen met veiligheidskeurmerk	Aantal woningen met Veiligheidskeurmerk van 1.189 in 2014 laten toenemen naar 1.300 in 2018. Per 31 december 2017 is dit aantal 1.222.
Bunnik is een veilige gemeente om te wonen	Aantal deelnemers Burger-net	Het aantal deelnemers aan Burgernet van 1753 in 2015 laten toenemen naar 2000 in 2018. Per 31 december 2018 is dit aantal 1.881.
Verhogen van de fysieke veiligheid	% uitrukken brandweer binnen wettelijke opkomsttijd	56% in 2014 binnen de wettelijke opkomsttijd toenemen 2014 naar 70% in 2018. Volgens metingen VRU (gemeentelijke rapportage) is dit 100%.
Verhogen van de fysieke veiligheid	Aantal vrijwilligers brandweer	Aantal vrijwilligers in Bunnik 19 en in Werkhoven 24 in 2015. Streven is voor Bunnik 20 en voor Werkhoven 21 in 2018. Per 31 december 2018 is het aantal vrijwilligers Bunnik 15 en Werkhoven 26.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam Indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	51	131	2017
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	0	1,3	2014
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1	2,2	2017
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,1	5,1	2017
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,2	2,9	2017
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3,4	6,3	2017

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Ter uitvoering van de taken van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR). In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd.

Wat heeft het gekost?

Programma 04		Veiligheid		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	998,0	1.043,5	1.043,9	0,4-
- Beschermende maatregelen	60,3	60,3	43,9	16,4
- Brandweezorg	937,8	983,3	1.000,1	16,8-
Baten	4,8	4,8	4,8	0,0-
- Beschermende maatregelen	-	-	-	-
- Brandweezorg	4,8	4,8	4,8	0,0-
Saldo lasten en baten	993,2-	1.038,7-	1.039,1-	0,4-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten en baten

Geen verschillen groter dan € 25.000.

Programma: 5. Openbare ruimte

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Samenwerken met buurgemeenten, provincie, BRU, partners uit de omgeving, inwoners en bedrijven aan een gezamenlijke visie op de inrichting van het buitengebied waarin invulling wordt gegeven aan termen als autoluw, fietsvriendelijk en bereikbaarheid (voor ondernemers en bewoners).
2. Duurzaam inzetten op verkeersveiligheid.
3. Verbeteren van de aansluiting van routes in het Openbaar Vervoer.
4. Verder werken aan verduurzaming van verkeer en vervoer.
5. De openbare ruimte minimaal op het huidige niveau houden.

Actiepunten 2018

- 1.5 Het verbeteren van de verkeersveiligheid op kruispunten.
- 1.6 Het opstellen van een herinrichtingsplan van de Provincialeweg in Bunnik.
- 1.7 Zoeken naar creatieve manieren en pilots om oplaadpunten voor elektrisch autorijden te faciliteren.
- 1.8 Verkennen van nieuwe vormen van (passende) participatie in het onderhoud van de openbare ruimte, ook op bedrijventerreinen.
- 1.9 Het opstellen van een vervangings- en investeringsplan openbare verlichting.
- 1.11 Uitvoeren planmatig onderhoud aan wegen, riolering en groenvoorzieningen.
- 1.12 Participeren in de ontwikkeling van speelbos Nieuw Wulven.
- 1.13 Samenwerking binnen WINNET aan duurzaam waterbeleid.
- 1.15 Keuze inzamelmiddelen huishoudelijk afval.
- 1.16 Invoering natuurvriendelijk bermbeheer.
- 1.17 Participeren in het Leader project.

Uitvoering van collegeagenda

Verkeersbeleid (1.1 / 1.3 / 2.2 / 4.1) en Regionaal verkeer en vervoer (1.2 / 1.4 / 2.1)

De integrale studie met de provincie en de gemeente Wijk bij Duurstede over de wensen op het gebied van woningbouw en economie en de effecten daarvan op de mobiliteit is opgeleverd. Deze studie maakte zichtbaar dat met name op de aansluiting N229-A12 bij woningbouw (tot maximaal 4.000 woningen in beide gemeenten samen) zeer ernstige verkeersproblemen ontstaan. Intussen is de kwestie van woningbouw en mobiliteit op een ander schaalniveau gekomen (locatiestudie, U-ned), waarbij in een groter regionaal verband gekeken wordt waar de komende decennia circa 100.000 woningen in en om de stad Utrecht gebouwd kunnen worden. Het Kromme Rijngebied is daarin een onderdeel. Bij die discussie wordt aangehaakt.

Openbare ruimte (5.1 / 5.2)

De inwoners waarderen hun leefomgeving en zijn nauw betrokken bij hun buurt. Zij kunnen het beste hun eigen woon- en leefomgeving beoordelen, omdat zij daar wonen, recreëren en/of werken. Bewoners geven constructief aan hoe de buitenruimte het beste kan worden ingericht. In dit kader worden bewoners betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte. Zij participeren hierin en kunnen aangeven wat het meest wenselijk is binnen de (financiële) kaders en randvoorwaarden. In 2018 zijn bewoners betrokken geweest bij de aanpassing Dorpshart Bunnik (fase 1) en is gestart met de aanpak reconstructie Engboogerdbuurt in Bunnik. Participatie wordt vanuit het collegeprogramma verder gestimuleerd.

In 2018 hebben inwoners en ondernemers meegedacht over de realisering van aanpassingen in het winkelcentrum van Bunnik en over de omvorming van de groenvakken bij de straten Werdorperwaard, Weteringswaard, Fluitekruid en Voerliedenhoek. Voor het project Groen aan de Buurt van de provincie Utrecht is in Werkhoven bij MFA Het Kwartier het schoolplein aangepakt en in samenwerking met de bewoners de groenvakken aan de Herenstraat omgevormd. De inwoners in Werkhoven konden bloembollen en bij-vriendelijk bloemenzaad krijgen om in tuinen te planten. Gezamenlijk zijn de volgende speelplekken omgevormd: Hendrik van Hoornlaan, Prinses Irenestraat, Zuster Geertrudisplaats en de Ruijgkrookplaats. Het bedrag van de € 150.000 voor het onderhoud groen is besteed aan renovaties van de Kromme Kamp, 't Hennetje, winkelcentrum Bunnik, Voerliedenhoek, Koperslagershoek, Fruitgaarde,

Provincialeweg en Ronde Rijneland, nieuwe beplanting rondom het stationsterrein en veel nieuwe bloembollen aan de Singel en Lokhorstlaan.

De wijkregisseur is in 2018 vaker benaderd over vraagstukken ter verbetering van de lokale leefomgeving. Hierbij valt te denken aan kleinschalige aanpassingen in de buitenruimte. Om dit te kunnen realiseren wordt er voortdurend gezocht naar subsidiemogelijkheden en/of cofinanciering vanuit lokale en regionale initiatieven.

Relevante beleidsontwikkelingen

Herinrichting traverse Bunnik (Provincialeweg)

Enige tijd na openstelling van de verlengde Baan van Fectio is onderzoek gedaan naar verschuivingen en afname van het verkeer op de traverse. Er was een afname van verkeer, maar minder dan gehoopt. Naar aanleiding van de vraag van de raad of eenvoudige maatregelen mogelijk zijn (in afwachting van een meer ingrijpende aanpassing) is in 2018 onderzocht wat de herkomst en bestemming van het verkeer op de traverse is. Het merendeel van het verkeer op de traverse blijkt een plaatselijke herkomst of bestemming te hebben. Het verder terugdringen van doorgaand verkeer lijkt niettemin mogelijk, maar de kosten van dergelijke maatregelen zijn aanzienlijk en de maatregelen vergen daarnaast een goed intensief participatieproces.

Samenwerking water (WINNET)

WINNET is de regionale samenwerking voor de waterketen. De samenwerking richt zich op beleid en uitvoering op het gebied van hemelwater, afvalwater en grondwater en is gericht op het behalen van inhoudelijk en financieel voordeel. De deelnemers zijn het waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en de 12 gemeenten binnen haar werkgebied.

In 2018 heeft WINNET samen met de Coalitie Ruimtelijk Acceptatie (CRA) een klimaatstresstest gedaan voor het grondgebied van HDSR. Ook voor Bunnik zijn resultaten beschikbaar. In 2018 is uitgesproken dat een verdergaande samenwerking tussen WINNET en de CRA wenselijk is. In 2019 wordt de samenwerkingsvorm verder uitgewerkt.

Uitwerking afvalvisie/keuze inzamelmiddelen

In 2018 is gestart met het opstellen van nieuw afvalbeleid. Eerst is de actuele situatie in Bunnik in kaart gebracht. Op 22 november 2018 is in het open huis een presentatie gegeven over afval en grondstoffen. Begin 2019 wordt de raad gevraagd kaders te stellen voor het nieuwe afvalbeleid, waarna het beleid verder wordt uitgewerkt.

Agenda Vitaal Platteland (AVP), wandelroutenetwerk en andere initiatieven

Door de provincie Utrecht is voor de periode 2016-2020, in samenwerking met gebiedspartijen, het nieuwe AVP opgesteld. Onderdeel van het AVP is het versterken van de recreatieve structuur in het Kromme Rijngebied door het aanleggen van een wandelroutenetwerk dat aansluit op de wandelroutenetwerken in aangrenzende gebieden. Het wandelroutenetwerk is in 2018 voorbereid. De aanleg is uitgesteld naar 2019 omdat de subsidieverlening vertraagd was. De subsidie van 75% is inmiddels door de provincie Utrecht verleend en het ontwerp is gereed. De realisatie vindt plaats in 2019.

Natuurvriendelijk bermbeheer

Het bermbeheer in de gemeente Bunnik is in 2018 gewijzigd van klepelen en het maaisel laten liggen naar twee keer per jaar maaien en afvoeren. Dit is beter voor planten en dieren en het behoud van de biodiversiteit. Daarnaast zijn in 2018 de bermen waarin glasvezel is aangelegd daarna ingezaaid met bloemenmengsel.

LEADER gebiedsprogramma

In 2015 heeft de gemeente Bunnik besloten deel te willen nemen aan het nieuwe LEADER-gebied Utrecht Oost. Speerpunten van LEADER in Utrecht Oost zijn: 1) versterken van stad-landrelatie rond de thema's voedsel, recreatie en educatie en 2) innovatie van bedrijf en burgerschap, met name rond de thema's duurzame energie, sociale innovatie en zorg voor elkaar. LEADER ondersteunt brede projecten die vanuit de samenleving aangedragen worden en passen binnen bovengenoemde speerpunten. In 2018 zijn 45 initiatiefnemers door LEADER op weg geholpen bij de verdere uitwerking van hun idee. Ook zijn er door LEADER diverse themabijeenkomsten georganiseerd om kennis te delen (onder andere over duurzame energie en leefbaarheid en het Streekplatform Kromme Rijnstreek). Vijf projecten zijn in 2018 uitgewerkt tot een subsidieaanvraag, waarbij het project 'Lokaal Voedsel 3.0' ook plaatsvindt in de gemeente Bunnik. Daarnaast zijn er twee projecten in de gemeente Bunnik die zonder subsidie, maar mede dankzij advies van de LEADER-groep van start zijn gegaan: Keuken van Utrecht (tv-serie op RTV Utrecht) en Verhalen van de Kromme Rijnstreek (project met VVV en Kromme Rijn gemeenten over PR en marketing). Er zijn

diverse projecten voorbereid voor 2019. Projecten die (mede) betrekking hebben op de gemeente Bunnik zijn: Nieuw Wulven (ontwikkeling sociale, educatieve en recreatieve voorzieningen), doe-agenda (waarin onder andere activiteiten vanuit het Sociaal domein worden opgenomen) en Energietransitie Kromme Rijnstreek.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
De openbare ruimte minimaal op het huidige niveau houden	Aantal meldingen over de openbare ruimte	Van 1097 meldingen in 2014 naar 750 in 2018. In 2018 zijn er bij RMN 632 meldingen en bij de gemeente 470 meldingen over de openbare ruimte binnen gekomen.
Welbevinden van de inwoners van gemeente	Leefbaarheidscijfer	Het leefbaarheidscijfer van 7,8 in 2006 naar 8,0 in 2018. Het leefbaarheidscijfer over 2016 is 7,975 (afgerond 8). Dit is laatst bekende cijfer.
Goed groenbeheer	Aantal gekapte bomen vs aantal geplante bomen excl. uitdunning	Kapvergunningen verleend: voor 44 bomen er zijn er 24 gekapt in 2014. Herplant van bomen: in 2014 zijn 109 nieuwe bomen geplant. 76 hiervan komen voor rekening van projecten. Geen streefwaarde. In 2018 zijn 282 bomen gekapt. Hiervan waren er 193 vergunningplichtig. De andere 89 bomen zijn verwijderd om de overige bomen meer leefruimte te geven. In 2018 zijn 208 nieuwe bomen geplant.
Verkeersveiligheid bevorderen	Aantal verkeersonveilige plaatsen/wegdelen (criterium minimaal 1 ongeval met persoonlijk letsel per jaar?)	Het aantal verkeersonveilige plaatsen/wegdelen halveren in 2018 t.o.v. 2013. In 2018 is één verkeerssituatie (centrum Bunnik) duurzaam veilig ingericht. Voorts zijn de fietsparkeervoorzieningen beter gesitueerd en meer afvalbakken geplaatst om verrommeling tegen te gaan. In 2018 geregistreerde ongevallen: Blikschade: 18 Gewonden: 12 Met dodelijke afloop: 2
Verder werken aan verduurzaming van verkeer en vervoer	Aantal openbare elektrische oplaadpunten	Aantal openbare elektrische oplaadpunten van 8 in 2014 naar 16 in 2018. In 2018 waren er 18 oplaadpunten. Daarnaast is er een elektrische deelauto bijgekomen in Odijk.

Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	5	8	2015
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	5	9	2015

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	Basistaken die voorheen werden gedaan door het cluster Technische Uitvoering en een aantal additionele werkzaamheden, de afvalinzameling en het beheer van het recyclingstation.
Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden.
Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVKR) (in liquidatie)	Het realiseren en in stand houden van (open lucht)recreatiemogelijkheden en nieuwe recreatieprojecten op de Utrechtse Heuvelrug en in het Vallei- en Kromme Rijngebied.
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	Het behartigen van belangen van de Utrechtse gemeenten op het gebied van afvalbewerking en verwerking.

Wat heeft het gekost?

Programma 05		Openbare ruimte		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	3.083,1	3.595,0	3.498,5	96,5
- Wegen	1.389,0	1.465,6	1.490,9	25,4-
- Verkeer	159,6	179,6	153,2	26,4
- Riolering	774,2	829,9	883,2	53,3-
- Recreatie en landschap	226,8	361,0	243,1	117,9
- Openbaar groen	533,4	758,9	728,1	30,8
Baten	1.260,7	1.426,5	1.650,4	223,8-
- Wegen	6,0	6,0	170,1	164,1-
- Verkeer	18,0	18,0	28,7	10,7-
- Riolering	1.142,5	1.204,2	1.304,9	100,7-
- Recreatie en landschap	94,1	198,3	146,6	51,7
- Openbaar groen	0,0	0,0	0,0	0,0-
Saldo lasten en baten	1.822,4-	2.168,5-	1.848,2-	320,3

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Wegen 25,4 Nadeel

In 2018 hebben er onder andere werkzaamheden aan het winkelcentrum in Bunnik, de Kromme Kamp en 't Hennetje plaatsgevonden. Dit zorgt voor een overschrijding aan de lastenkant met € 65.000. Daar tegenover staat aan de batenkant een tweetal subsidies van de provincie Utrecht en vergoedingen voor degeneratiekosten (zie toelichting baten). Het saldo tussen deze baten en lasten wordt verrekend met de reserve wegen.

€ 65.000 N

Er zijn over 2018 minder herstraatwerkzaamheden door derden verricht. Zoals hierboven beschreven is er meer aan groot onderhoud uitgevoerd dan aan dagelijks onderhoud. Hier ontstaat een voordeel van € 38.300.

€ 38.300 V

In 2018 leveren de werkzaamheden voor het algemeen beheer van de openbare ruimte per saldo een nadeel op van € 116.300. Daar staat een voordeel tegenover op product milieu. Vanaf de begroting 2019 is een herverdeling van de (verwerkings)kosten doorgevoerd.

€ 116.300 N

De verkeersprojecten A12/Salto zijn nog in uitvoering. Daardoor zijn de begrote afschrijvingen niet geboekt.

€ 43.300 V

De kosten van straatreiniging zijn hoger dan geraamd door onder andere een hoger verwerkingstarief voor het blad. Dit levert een hogere bijdrage aan RMN op van € 100.200. De lasten van het product Straatreiniging wegen voor 50% mee in de tariefbepaling voor de riolrechten. De helft van dit nadeel is meegenomen in de storting in de voorziening egalisatie riolering. Deze mutatie is verwerkt op het product Riolering.

€ 100.200 N

Openbare verlichting: In 2018 is alleen kapotte verlichting vervangen en zijn de investeringen voor het vervangen van de masten en armaturen voor een deel uitgevoerd. Daarnaast is er minimaal onderhoud verricht aan de bestaande openbare verlichting, omdat deze op termijn vervangen worden. Vandaar het voordeel van in totaal € 178.600.

€ 178.600 V

Overig

€ 4.100 N

Totaal

€ 25.400 N

Verkeer 26,4 Voordeel

Aan een aantal geplande vervangingen, zoals de wegbebording, is geen uitvoering gegeven vanwege ontwikkelingen in de buitenruimte. Vanuit de woningbouwopgave en diverse geplande bouwontwikkelingen is er geen uitvoering gegeven aan diverse verkeersmaatregelen. Dit levert een voordelig resultaat op van € 25.700.

€ 25.700 V

Overig

€ 700 V

Totaal

€ 26.400 V

Riolering 53,3 Nadeel

RMN heeft in 2018 minder uren gewerkt aan de riolering dan vooraf geraamd. Deze uren zijn onder andere naar straatreiniging gegaan, waarvan het nadeel voor 50% is meegenomen in de storting in de voorziening egalisatie riolering.

€ 75.100 V

In 2018 is er ten aanzien van riolering minder uitbestede werkzaamheden verricht. Er is in 2018 een klimaatstresstest gedaan naar de risico's door de klimaatverandering. De verdere uitvoering hiervan vindt plaats vanaf 2019. Daarnaast zijn lagere advies- en onderzoekskosten geweest. Dit heeft voor 2018 geleid tot een voordeel.

€ 99.800 V

In plaats van een geraamde onttrekking uit de voorziening egalisatie kosten riolering is er een bedrag van € 224.000 in deze voorziening gestort. De storting was niet geraamd.

€ 224.000 N

Overig

€ 4.200 N

Totaal

€ 53.300 N

Recreatie en landschap 117,9 Voordeel

In 2018 heeft de gemeente Bunnik subsidie ontvangen van de provincie Utrecht voor werkzaamheden met betrekking tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De gemeente Bunnik heeft bij de provincie Utrecht uitstel aangevraagd en gekregen om de inhuur door te laten lopen in 2019 omdat de activiteiten die zijn vermeld nog doorlopen in 2019. Dit levert in 2018 aan de lastenkant een voordeel op van € 41.700 en aan de batenkant een nadeel.

€ 41.700 V

In 2018 is er voor de uitwerking van het onderdeel recreatie en toerisme van de omgevingsvisie Kromme Rijn een budget van € 20.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering van het project zal plaatsvinden van eind 2018 tot en met 2020. Dit levert in 2018 een voordeel op van € 20.000.

€ 20.000 V

In 2018 zijn er geen uitgaven gedaan om de nominatie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als UNESCO-werelderfgoed meer bekendheid en zichtbaarheid te geven. Dit levert een voordeel op van € 27.500.

€ 27.500 V

Over 2018 is een lagere bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen betaald dan geraamd. Dit komt onder andere door een lagere bijdrage voor de liquidatie van recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied. Dit levert een voordeel op van € 27.700.

€ 27.700 V

Overig

€ 1.000 V

Totaal

€ 117.900 V

Openbaar groen 30,8 Voordeel

In 2018 zijn er minder uren door RMN aan het onderhoud van het openbaar groen besteed. Dit levert een voordeel op van € 14.400.

€ 14.400 V

Een tweetal investeringen met betrekking tot het groen zijn nog niet (volledig) afgerond. Dit betekent lagere afschrijvingslasten voor 2018 en levert een voordeel op van € 8.200.

€ 8.200 V

Overig

€ 8.200 V

Totaal

€ 30.800 V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Wegen 164,1 Voordeel

Aan de batenkant is er een hogere subsidie ontvangen van de provincie Utrecht voor de werkzaamheden lokaal maatwerk 2017.

€ 27.700 V

In 2018 is de subsidie voor het project Rijnseweg / Zeisterweg ontvangen van de provincie Utrecht. Beide subsidies worden verrekend met de werkelijke onttrekking uit de reserve wegen.

€ 105.000 V

Over 2018 is er voor een bedrag van € 38.300 aan vergoeding voor degeneratiekosten ontvangen. Aangezien het hier om een vergoeding voor de (versnelde) achteruitgang van de wegen gaat wordt ook deze baat verrekend met de werkelijke onttrekking uit de reserve wegen.

€ 38.300 V

Overig

€ 6.900 N

Totaal

€ 164.100 V

Rioleringen 100,7 Voordeel

In de begroting 2018 is rekening gehouden met een geraamde onttrekking uit de voorziening egalisatie kosten riolering. In werkelijkheid vindt er een dotatie in de voorziening egalisatie kosten riolering plaats. Deze mutatie wordt verantwoord aan de lastenkant van dit product.

€ 18.600 N

Over 2018 zijn de baten voor de rioolrechten voor de niet-woningen niet juist begroot. Dit betekent per saldo een voordeel van € 120.500. Dit voordeel wordt meegenomen in de dotatie in de voorziening egalisatie kosten riolering. In de begroting 2019 is de raming juist opgenomen.

€ 120.500 V

Overig

€ 1.200 N

Totaal

€ 100.700 V

Recreatie en landschap 51,7 Nadeel

In 2018 heeft de gemeente Bunnik subsidie ontvangen van de provincie Utrecht voor werkzaamheden met betrekking tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De gemeente Bunnik heeft bij de provincie Utrecht uitstel aangevraagd en gekregen om de inhuur door te laten lopen in 2019 omdat de activiteiten die zijn vermeld nog doorlopen in 2019. Dit levert in 2018 aan de batenkant een nadeel op van € 41.700 en aan de lastenkant een voordeel.

€ 41.700 N

Overig

€ 10.000 N

Totaal

€ 51.700 N

Programma: 6. Bouwen, wonen & ondernemen

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Inzetten op een spoedige realisatie van Het Burgje, tegen maximale opbrengst en inspeland op de regionale woningbouwvraag.
2. Creëren van mogelijkheden tot woningbouw in de kernen door middel van inbreiding, na realisatie van het bedrijventerrein A12.
3. Het huidige Structuurplan, dat tot 2016 loopt, wordt vernieuwd.
4. Actualiseren van de Visie op wonen.
5. Bevorderen van duurzaamheid door initiatieven vanuit de samenleving te faciliteren.
6. Zo snel mogelijk realiseren van het nieuwe bedrijventerrein langs de A12.
7. Participeren in en anticiperen op ontwikkelingen rondom het Utrecht Science Park.
8. Faciliteren van initiatieven van (lokale) ondernemers om het voorzieningenniveau van de Bunnikers op peil te houden.
9. Verruimen van de mogelijkheden voor recreatief (mede)gebruik van het buitengebied om een vitaal platteland te creëren.
10. Versterken van de positionering van de streek.

Actiepunten 2018

- 1.1 Werken aan een snelle uitvraag van een grondbod op Het Burgje.
- 1.2 Streven naar energieneutraal bouwen (in overleg met experts zoals NMU), waarbij ook andere alternatieven onderzocht worden.
- 1.3 Onderzoeken van de mogelijkheid om op de gronden ten westen van Odijk zonnepanelen te plaatsen.
- 1.4 De overige (onbestemde) gronden ten westen van Odijk worden verkocht.
- 2.1 Meedenken met initiatieven in particuliere woningbouw en deze faciliteren waar dat mogelijk is.
- 2.2 Waar mogelijk initiatieven ontplooiën voor woningbouw op inbreidings- en/of vrijkomende locaties.
- 2.3 Herzien (versimpelen/flexibiliseren) van bestemmingsplannen waar dat nodig blijkt.
- 2.4 Opnieuw bezien van het integraal handhavingsbeleid.
- 3.1 Het huidige Structuurplan vernieuwen, in samenwerking met andere beleidsvelden en in samenwerking met onder meer Houten en Wijk bij Duurstede, om ruimte in de zogenaamde “driehoek” tussen deze kernen te creëren.
- 3.2 In samenwerking met onder meer Houten en Wijk bij Duurstede komen tot een gezamenlijke visie, om ruimte in de zogenaamde “driehoek” tussen deze kernen te creëren.
- 4.1 Bij de actualisering van de Visie op Wonen aandacht besteden aan het bieden van ruimte voor diverse groepen inwoners en woningtypen in zowel koop als huur.
- 4.2 Versterken van de relatie tussen het woonbeleid en de ontwikkelingen op het Utrechts Science Park, waar werkgevers van veel van de inwoners van de gemeente Bunnik zijn gevestigd.
- 4.3 In overleg gaan met partners (corporaties e.d.) over de wijze waarop de combinatie tussen wonen, welzijn en zorg verder wordt vormgegeven.
- 5.1 Faciliteren van duurzaamheidsmaatregelen van ondernemers, corporaties en bewoners bij hun bestaande bedrijven en woningen.
- 5.2 Stimuleren van verhuizing van milieuonvriendelijke bedrijven uit de kernen.
- 6.1 De aanleg van het bedrijventerrein A12 maken we juridisch-planologisch mogelijk.
- 6.2 We denken mee met Bunnikse bedrijven die willen verhuizen naar het bedrijventerrein.
- 6.3 De gronden van deze Bunnikse bedrijven die verhuizen naar het bedrijventerrein, spelen we zoveel mogelijk vrij voor woningbouw en dat maken we juridisch-planologisch in orde.
- 7.1 Aansluiting zoeken bij en samenwerking met de stuurgroep Utrecht Science Park.
- 7.2 Voorwaarden scheppen zodat tot een locatie voor ZZP'ers en kleine ondernemingen en *start-ups* gekomen kan worden, bijvoorbeeld in de vorm van een bedrijfsverzamelgebouw.
- 7.3 Een actieve rol spelen in de verbinding van wonen, ondernemen en recreatie.
- 8.1 Het college investeert in de relatie met Bunnikse ondernemers (onder meer de BHIK).
- 10.1 Inzetten op verbetering van de communicatie in de vorm van streekpromotie.

Uitvoering van collegeagenda

Het Burgje (1.1/1.2/1.3/1.4/2.3)

Het afgelopen jaar stond in het teken van het bestemmingsplan en de voorbereidingen voor de bouw. Het bestemmingsplan "Buurtschappen van Odijk" is vastgesteld door de raad op 8 maart 2018. Op 4 mei 2018 is het plan onherroepelijk geworden. De voorbereiding voor de uitvoering van de woningbouw is nu in volle gang. De omgevingsvergunning is aangevraagd en in oktober 2018 zijn de eerste 42 woningen in de verkoop gegaan. De verkoop verloopt heel voorspoedig. Er zullen hierna nog twee verkoopfasen volgen, die aansluitend aan elkaar uitgevoerd zullen worden. In totaal komen er 141 woningen.

Ook boerderij Het Burgje is eind 2018 in de verkoop gegaan. De monumentale boerderij Het Burgje wordt opgeknapt en krijgt een plek binnen een ensemble van nieuw te realiseren maatschappelijke (en deels commerciële) functies. Deze functies hebben meerwaarde voor zowel de nieuwe bewoners als voor de overige inwoners van de gemeente.

Ter voorbereiding op het bouwrijp maken zijn de wegen alvast opgehoogd met zand. Zodoende wordt de grond klaargemaakt om er wegen aan te leggen.

Op het gebied van duurzaamheid hebben ontwikkelaar en gemeente gezamenlijk opgetrokken om potentiële kopers voor te lichten over de mogelijkheid van gasloos wonen.

Planontwikkeling en handhaving (2.1 / 2.2 / 2.3 / 2.4)

In aansluiting op voorgaande jaren is ook in 2018 de dialoog gezocht met inwoners, ondernemers, grondeigenaren en marktpartijen om ontwikkelingen op het gebied van wonen en ondernemen verder te brengen. Dit mede in het licht van de pijlers zoals benoemd in de uitvoeringsstrategie.

Omgevingsvisie kernen en landgoederen (3.1 / 3.2)

In de omgevingsvisie kernen en landgoederen wordt de ruimtelijke relevantie van een groot aantal beleidsterreinen samengebracht. Voor het agrarisch buitengebied is in dialoog met de omgeving, waaronder de buurgemeenten Houten en Wijk bij Duurstede, voorgaande jaren een omgevingsvisie opgesteld. In aansluiting op deze visie wordt komende jaren ingezet op het opstellen van een omgevingsvisie voor de drie kernen en het gebied van de historische landgoederen ten westen van de kern Bunnik. De eerste verkenningen hiervoor zijn reeds gestart. De nauwe samenhang met de uitvoeringsstrategie heeft geresulteerd in deze voorzichtige start. Voor 2019 zijn afspraken gemaakt om beide processen (omgevingsvisie en uitvoeringsstrategie) nadrukkelijk op elkaar af te stemmen en de voorbereidingen voor de omgevingsvisie daadwerkelijk op te pakken en te komen tot een plan van aanpak, zodat de omgevingsvisie overeenkomstig de eisen uit de Omgevingswet met ingang van 2024 gereed is.

Deze omgevingsvisie is bedoeld om een antwoord te geven op de invulling van de ruimte binnen de dorpen en richt zich primair op de drie kernen en de directe omgeving, alsmede de historische landgoederen. Deze visie is niet statisch, maar dynamisch. Zoals eerder aangegeven is er namelijk een nauwe relatie tussen de omgevingsvisie en de uitvoeringsstrategie.

Visie op wonen (4.1 / 4.2 / 4.3)

In de Visie op wonen zijn de ambities op het gebied van wonen en de woonomgeving vastgelegd. De visie is na een participatief proces met stakeholders en vertegenwoordigers vanuit de samenleving tot stand gekomen en begin 2018 vastgesteld door de raad.

Bij het maken van de jaarlijkse prestatieafspraken met de corporaties is dankbaar gebruik gemaakt van de beleidsvoornemens die zijn vastgelegd in de visie. Ook in de gesprekken met grondeigenaren en marktpartijen voor toekomstige ontwikkelingen is de visie het uitgangspunt en worden de beoogde woningbouwprogramma's inhoudelijk afgestemd op de specifieke behoefte van de diverse groepen. Dit met een accent op de lage en middenhuur.

Als uitvloeisel van de Visie op wonen en de transformatieagenda Sociaal domein 2016-2018 is eind 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de behoefte aan huisvesting van hulp- en zorgbehoevenden. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2019 gepresenteerd.

Duurzaamheid (5.1 / 5.2 / 5.3)

In 2015 is structureel budget beschikbaar gesteld om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen met beperkte financiële consequenties, waarvan de uitvoering bijdraagt aan het bereiken van de doelen van het lopend duurzaamheidsbeleid. Daarop wordt ingespeeld door het aanjagen, verbinden, zelf het goede voorbeeld geven en flexibel in kunnen spelen op ontwikkelingen in de samenleving. In 2018 is dit budget onder andere besteed aan een potentiestudie voor windenergie, een digitaal beleidskader voor zonnevelden, het ondersteunen en faciliteren van de Energiegroep Bunnik met de inkoopactie "isolatie" en het verduurzamen van de eigen organisatie door bijvoorbeeld afvalscheiding en een actie "band op spanning".

Ondernemen (6.1 / 7.1 / 7.2 / 7.3 / 8.1 / 8.2 / 10.1)

In de begroting was geen ruimte opgenomen voor een dialoog vanuit de gemeente met (potentieel nieuwe) betrokken ondernemers. Ook was er geen ruimte opgenomen om hen te faciliteren. Desondanks is vanuit het team Ruimtelijke ordening ingezet op een dialoog met de provincie en ondernemers om te komen tot een beperkte uitbreiding van bedrijfslocaties. De ambitie om samen met de lokale ondernemers te komen tot een ondernemersfonds is niet uitgevoerd. Daarmee is het beschikbare budget vrijgefallen. In 2019 wordt initiatief genomen om met de lokale ondernemers de noodzakelijkheid van een ondernemersfonds te bespreken. Indien daaruit blijkt dat de noodzaak nog steeds aanwezig is, zal het benodigde budget bij de 1^e Bestuursrapportage 2019 wederom worden aangevraagd.

Bunnikse bedrijven (6.2 / 6.3)

In navolging van de inspanningen die voorgaande jaren zijn verricht is ook in 2018 de dialoog gezocht met de provincie over de mogelijkheden voor een (beperkte) uitbreiding van de bestaande bedrijventerreinen. Dit om uitplaatsing van (milieu)hinderlijke bedrijven in de bebouwde kom te faciliteren en lokaal werkende ondernemers ruimte te bieden voor uitbreiding. Naast overleggen op ambtelijk en bestuurlijk niveau is ook een zienswijze ingebracht op de ontwerp partiele herziening van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en verordening (PRS – PRV). Ondanks deze inspanning is nog geen gehoor gevonden voor deze opgave.

Stationsgebied Bunnik (4.2 / 7.3)

Knooppuntontwikkeling van het stationsgebied is een belangrijke pijler voor de komende jaren. Het station Bunnik kan een rol vervullen voor de regio en het Utrecht Science Park (USP) als alternatief en ontlastend van Utrecht CS. Maar het aantrekkelijker maken van het stationsgebied heeft ook voordelen voor de huidige gebruikers en de inwoners. De pilot die provincie Utrecht en gemeente in 2017/2018 samen hebben gedaan naar de potentie van het stationsgebied als regionaal knooppunt op basis van alliantievorming met onder andere marktpartijen, instanties, bewoners en overheden is zo positief geweest, dat besloten is hieraan een vervolg te geven. Met een groep gebruikers van het gebied is een co-makersgroep opgericht. Gezamenlijke doelen zijn om de samenwerking tussen partijen te verbeteren en door middel van experimenten en activiteiten het stationsgebied nu al aantrekkelijker te maken. De gemeente maakt op gelijkwaardige wijze deel uit van deze groep. In 2018 heeft de groep er voor gezorgd dat er picknickbanken zijn geplaatst en heeft een test plaatsgevonden met een foodtruck. Er wordt gewerkt aan een samenwerking voor het verbeteren van de fietsverbinding met het USP, voor het aantrekkelijker maken van het Anton van Dampad, en samen met studenten van de Hogeschool Utrecht wordt gewerkt aan een brandingsconcept: Een gebiedsmerk waarmee we het gebied goed onder de aandacht kunnen zetten. Niet alleen binnen de gemeente, maar ook bij de regiopartners als onderdeel van de lobby.

Recreëren (9.1 / 9.2)

Gemeente Bunnik ligt op een belangrijk knooppunt van twee potentiële werelderfgoederen; Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Romeinse Limes. Musea als het Museum Oud Amelisweerd (MOA) en het Nationaal Liniecentrum op Fort bij Vechten, samen met de kleinschalige overnachtings- en recreatiemogelijkheden, het 'groene' karakter van de zakelijke recreatieondernemingen en de potentie voor een interessant fiets- en wandelnetwerk bieden volop kansen. Om de recreatieve en toeristische positie van de gemeente Bunnik te verstevigen, is ook in 2018 verbinding gezocht met de omliggende regio's zoals de Utrechtse Heuvelrug en de stad Utrecht. Door de opheffing van het recreatieschap UHVK in 2018 is de organisatie van beheer, ontwikkeling en promotie van routes en paden veranderd. Vanaf 2018 wordt dit provinciebreed opgepakt door samen te werken in het Routebureau Utrecht. In 2018 is de aanleg van het wandelknooppuntennetwerk in Utrecht Oost voorbereid.

Daarnaast heeft de gemeente Bunnik in 2018 samengewerkt met Utrechtse gemeenten, provincie Utrecht en marketingorganisaties aan de regiostrategie toerisme (Utrecht Region) voor internationaal toerisme in Utrecht.

In 2018 is de gemeente Bunnik, samen met de gemeenten Houten en Wijk bij Duurstede, VVV Kromme Rijnstreek en lokale ondernemers van start gegaan met de uitwerking van de omgevingsvisie Kromme Rijnstreek voor het onderdeel recreatie en toerisme (Verhalen van de Kromme Rijn) ter versteviging van de positie van de Kromme Rijnstreek.

In 2018 is ook gewerkt aan het versterken van de zichtbaarheid, de beleving en de (recreatieve) benutting van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Hiervoor is, samen met de provincie Utrecht tijdelijk extra capaciteit ingezet. Er is in 2018 gewerkt aan een goede samenwerking met de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht in de zone Amelisweerd/Rhijnauwen/Vechten. Daarnaast is er gewerkt aan verbetering van het tunneltje A12 Vechten, de aanleg van het Bunkerpad, informatievoorziening in de vorm van apps, bewegwijzering en de voorbereiding voor het herstellen van aspergeversperringen op de landgoederen.

Eind 2018 heeft het kabinet besloten om de Nieuwe Hollandse Waterlinie te nomineren voor de Werelderfgoedlijst van Unesco. Voor de UNESCO-nominatie van de Romeinse Limes heeft de gemeente Bunnik input geleverd. De toekenning van de werelderfgoedstatus is gepland voor 2021.

Relevante beleidsontwikkelingen

Omgevingswet

De rijksoverheid werkt aan een nieuwe wet voor het omgevingsrecht: de Omgevingswet. Met de Omgevingswet wil men de regels voor projecten in de fysieke leefomgeving vereenvoudigen en bundelen. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden.

Met de Omgevingswet wil het kabinet beter aansluiten op de samenhang tussen verschillende plannen en activiteiten in de fysieke leefomgeving. Gemeenten, provincies en waterschappen krijgen meer ruimte om op omgevingsgebied hun eigen beleid te voeren. De invoeringsdatum van de nieuwe wet is 1 januari 2021.

De gemeente is al enkele jaren geleden gestart met de voorbereidingen voor de invoering van de wet. Er is een kernteam geformeerd die als eerste actie is gestart met een traject van 'visievorming en impactanalyse'. Vanuit dit traject wordt inzichtelijk wat de consequenties voor de werkwijze en processen en de ambities van de gemeente zijn. Het traject is in 2018 op ambtelijk en managementniveau doorlopen. Het bestuurlijk traject volgt in 2019.

Voor de implementatie van de wet en de opstelling van een omgevingsvisie en een omgevingsplan buitengebied zijn eerder middelen beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt deze verschillende middelen te bundelen. Afhankelijk van de ambities die voortvloeien uit het traject van 'visie en impactanalyse' brengt de invoering mogelijk hogere kosten met zich mee.

Gasloos

In de Energieagenda van het rijk is opgenomen dat alle woningen in Nederland in 2040 van het aardgas af moeten zijn. De regie om dit te bereiken legt het rijk bij de gemeenten neer. De gemeente moet in 2021 een visie hebben hoe de verschillende woonwijken worden verwarmd op een alternatieve warmtebron. Voor het in kaart brengen van de potenties en het voeren van gesprekken met inwoners en belanghebbenden dienen er middelen beschikbaar gesteld te worden boven op het reguliere duurzaamheidsbudget. Dit zal in 2019 worden opgepakt.

Duurzaamheid

In 2015 is het duurzaamheidsprogramma vastgesteld inclusief een structureel budget voor de uitvoering en ondersteuning van allerhande activiteiten op het gebied van duurzaamheid. Doordat dit programma een looptijd had tot 2018, is er in 2018 gestart met het opstellen van een nieuw duurzaamheidsprogramma. Het nieuwe programma zal voor de komende jaren richting geven aan duurzaamheid.

Gemeente breed plan zonne-energie

Het zonneplan Heel Bunnik in de Zon is in het voorjaar van 2017 vastgesteld door college en de gemeenteraad. Met de uitvoering is in 2017 begonnen. Dit liep door in 2018, onder andere met het gemeentelijk vastgoed. In 2018 was er geld beschikbaar voor zonnepanelen op divers vastgoed. Zo zijn er zonnepanelen geplaatst op de brandweerkazernes in Bunnik en Werkhoven, liggen er zonnepanelen op sporthal Rijnhal in Bunnik en op de gebouwen van de gemeentewerf. In 2019 wordt er verder uitvoering gegeven aan dit plan door zonnepanelen te plaatsen op het gemeentehuis, de boerderij de Schoudermantel en de ambtswoning. Daarnaast wordt er gewerkt aan een plan om de overige gebouwen van de gemeente mee te nemen, zoals de multifunctionele accommodaties, de scholen en de (overige) sporthallen.

Beheer en exploitatie Multifunctionele accommodaties (MFA's)

Met de beheersstichting van MFA Bunnik is een nieuwe kostenstructuur en verdeling ontwikkeld die tot een sluitende begroting leidt. De huurcontracten voor de bibliotheek, de muziekschool en de kinderopvangorganisaties zijn aan de nieuwe situatie aangepast. Met de Anne Frankschool was overeenstemming over de wijze waarop de uitbreiding van de school met meerdere lokalen gerealiseerd zou worden. Op verzoek van de Anne Frankschool wordt dit voorstel nu heroverwogen. Het nieuwe voorstel voorziet in minder bouwkundige aanpassingen en meer medegebruik van ruimten. Door de nieuwe exploitatieopzet van het gebouw is ruimte vrijgekomen, wat kansen biedt om laagdrempelige maatschappelijke activiteiten onderdak te verschaffen. Er is hiertoe een voorstel ontwikkeld.

In MFA Het Palet in Odijk zijn de schoolwoningen aan hun onderwijsbestemming onttrokken ten behoeve van herbestemming. Bij Het Kwartier in Werkhoven is een project ontwikkeld om zonnepanelen te plaatsten. In de eerste helft van 2019 zal de gemeenteraad voorstellen ontvangen over deze ontwikkelingen.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Handhaven van een evenwichtige bevolkingsopbouw (4.1 actiepoint pb)	Aantal woningen/ appartementen specifiek bedoeld voor de huisvesting van senioren en jonge huishoudens zonder kinderen	Minimaal 10% van het woningbestand bij nieuwbouw (totaal koop en huur) (in 2014 is 28% gebouwd voor senioren en jonge huishoudens). In 2018 zijn geen specifieke woningen voor senioren en/of jonge huishoudens zonder kinderen opgeleverd.
Handhaven van een evenwichtige bevolkingsopbouw	Verstrekking van startersleningen	In 2015 zijn 7 startersleningen verstrekt. Streefwaarde: continueren van de mogelijkheid tot het verstrekken van startersleningen. In 2018 zijn geen startersleningen verstrekt.
Gezonde leefomgeving binnen de kernen	Aantal uitgeplaatste milieuvriendelijke bedrijven uit de kernen	Gestreefd wordt naar verplaatsing van alle milieuhinderlijke bedrijven uit de woongebieden. Eind 2018 heeft één milieuhinderlijk bedrijf haar activiteiten beëindigd. De locatie wordt ingezet voor transformatie naar wonen. Verder is met één bedrijf overleg gevoerd over mogelijkheden tot uitplaatsing. Deze gesprekken krijgen in 2019 een vervolg. De overige bedrijven voldoen allen aan de milieunorm, waardoor geen verdere uitplaatsing of beëindiging hoeft plaats te vinden.
Bunnik is een aantrekkelijke gemeente om te wonen	Woon aantrekkelijkheid van de gemeente	Top 3 Provincie Utrecht Top 30 Nederland In 2016 staat Bunnik op de 1 ^{ste} plaats binnen provincie Utrecht en landelijk op de 10 ^{de} plaats. 2016 is het laatst bekende jaar.
Klimaatneutrale activiteiten binnen de gemeente	Hoeveelheid uitgestoten kilo CO2	<u>Waarden 2014:</u> Particulier: 21.318.850 kg Zakelijk: 57.799.512 kg Totaal gemeentelijk grondgebied: 79.118.362 kg Streefwaarden: Daling uitstoot woningen moet dalen met 10% in 3 jaar. Doelstelling eigen organisatie: 20% reductie in 3 jaar. <i>Waarden 2016 (laatste gegevens):</i> Particulier 21.593.072 kg Zakelijk: 49.547.392 kg Gemeentelijke organisatie 2015: 401 ton CO2 2016: 362 ton CO2

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam Indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Funciemenging	%	58,8	52,4	2017
Bruto Gemeentelijk Product	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	76	100	2013
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	156,0	120,0	2017
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	185	189	2016
Hernieuwbare elektriciteit	%	3,1	13,5	2017

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	Voor het ondersteunen op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en – handhaving (de VTH taken).

Wat heeft het gekost?

Programma 06		Bouwen, wonen & ondernemen		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	7.725,7	7.961,2	3.619,3	4.341,9
- Economie	34,3	34,3	3,8	30,5
- Wonen	105,2	139,4	147,7	8,4-
- Milieu	1.503,2	1.744,4	1.565,5	178,9
- Ruimtelijke ordening	399,8	359,8	98,6	261,2
- Grondexploitaties	5.683,2	5.683,2	1.803,6	3.879,6
Baten	7.090,8	7.425,8	3.691,3	3.734,5
- Economie	140,4	140,4	160,2	19,7-
- Wonen	6,0	169,0	211,6	42,6-
- Milieu	1.261,2	1.433,1	1.427,0	6,1
- Ruimtelijke ordening	-	-	33,0	33,0-
- Grondexploitaties	5.683,2	5.683,2	1.859,5	3.823,7
Saldo lasten en baten	634,9-	535,4-	72,0	607,4

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen lasten

Economie 30,5 Voordeel

De ambitie om samen met de lokale ondernemers te komen tot een ondernemersfonds is niet uitgevoerd. Dit betekent een voordeel van € 25.000.

Overig

Totaal

€	25.000	V
€	5.500	V
€	30.500	V

Milieu 178,9 Voordeel

In 2018 leveren de werkzaamheden voor het inzamelen, verwerken en overige kosten van afvalinzameling per saldo een voordeel op van € 106.100. In de begroting 2019 is herverdeling van de (verwerkings)kosten doorgevoerd. Dit is voor 2018 nog niet geëffectueerd. Dat leidt bij het product wegen tot een nadelig effect. Tegelijkertijd zorgt dat op dit product voor een voordelig effect. Met dit voordeel is rekening gehouden in de storting in de reserve egalisatie kosten gemeentereiniging.

€ 106.100 V

De advieskosten voor het opstellen van het afvalbeleidsplan zijn niet volledig besteed in 2018. De werkzaamheden schuiven door naar 2019. Dit levert een voordeel op van € 14.700 en wordt verrekend met de reserve egalisatie kosten gemeentereiniging.

€ 14.700 V

Een tweetal geraamde investeringen (aanschaf containers en containers werf) zijn niet uitgevoerd in afwachting van uitkomsten van het afvalbeleidsplan. Dit levert een voordeel op van € 19.500 en wordt verrekend met de reserve egalisatie kosten gemeentereiniging.

€ 19.500 V

De geraamde lasten voor uitvoering van het zonneplan en de postcoderoosregeling zijn niet (volledig) besteed in 2018. Dit levert een voordeel op van € 44.800.

€ 44.800 V

Overig

€ 6.200 N

Totaal

€ 178.900 V

Ruimtelijke ordening 261,2 Voordeel

In 2018 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de omgevingsvisie buitengebied en kernen en landgoederen. De werkzaamheden zullen vanaf 2019 plaatsvinden. Dit levert op dit product een voordeel op van € 275.000.

€ 275.000 V

In 2018 zijn uren door derden besteed aan een tweetal projecten. Dit levert aan de lastenkant een nadeel op en aan de batenkant een voordeel.

€ 24.600 N

Er zijn minder advies- en onderzoekskosten in het kader van de bestemmingsplannen besteed.

€ 13.400 V

Overig

€ 2.600 N

Totaal

€ 261.200 V

Grondexploitaties 3.879,6 Voordeel

In de begroting 2018 zijn de lasten en baten voor het product Grondexploitaties gecumuleerd opgenomen. Bruto zijn de ramingen aan zowel de lasten- als aan de batenkant € 5.683.200. In werkelijkheid is er een totale last van € 1.803.600 (inclusief doorbelastingen) ten laste van de grondexploitatie projecten gebracht. Dit betekent een voordeel van € 3.879.600, omdat de doorbelasting van het Burgje lager is dan geraamd (zie baten). Voor een verdere toelichting betreffende de diverse in uitvoering zijnde grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

€ 3.879.600 V

Totaal

€ 3.879.600 V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen baten

Wonen 42,6 Voordeel

Er ontstaat een voordeel op dit product in verband met opbrengst verkoop snippergroen. Het saldo van de lasten en baten met betrekking tot dit project wordt verrekend met de algemene reserve.

€ 30.600 V

In 2018 zijn voor een tweetal speelterreinen bijdragen ontvangen. Dit levert aan de batenkant een voordeel op.

€ 12.000 V

Totaal

€ 42.600 V

Ruimtelijke ordening 33,0 Voordeel

Aan de batenkant worden de ontvangen vergoedingen van één project van de initiatiefnemer verantwoord. Dit levert voor dit product een voordeel op van € 32.900.

Overig

Totaal

€	32.900	V
€	100	V
€	33.000	V

Grondexploitaties 3.823,7 Nadeel

In de begroting 2018 zijn de lasten en baten voor het product Grondexploitaties gecumuleerd opgenomen. Bruto zijn de ramingen aan zowel de lasten- als aan de batenkant € 5.683.200. In werkelijkheid is er een totale baat van € 1.859.500 (inclusief doorbelastingen) ten laste van de grondexploitatie projecten gebracht. Dit betekent een voordeel van € 3.823.700, omdat de werkelijke baten van met name grondexploitatie het Burgje lager is dan geraamd. De opbrengst komt pas in 2019 binnen. Daarnaast is er voor een grondexploitatie de verliesvoorziening naar beneden bijgesteld. Dit betekent een baat van € 84.600. Voor een verdere toelichting betreffende de diverse in uitvoering zijnde grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Totaal

€	3.823.700	N
€	3.823.700	N

Sociaal domein

Programma: 7. Sociaal domein

Doelstellingen

Collegeagenda 2014 t/m 2018

1. Stimuleren van de participatiesamenleving door ondersteuning en stimulering van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners.
2. Versterken van de samenwerking tussen de verschillende disciplines in het Sociaal domein en werken aan één toegangspoor voor het Sociaal domein om maatwerk te leveren.
3. Streven naar een gemeente die sturend en verbindend werkt, als partner in een netwerk van inwoners, andere overheden, zorgverleners, verzekeraars en vrijwilligersorganisaties.
4. Uitvoering en beleid dicht bij elkaar brengen, om de regisserende rol beter te kunnen invullen.
5. De toegankelijkheid van de voorzieningen behouden en vergroten door ondersteunende maatregelen lagere inkomens.
6. Verbinden van sport met andere onderdelen van het Sociaal domein.
7. Herijken subsidiebeleid op basis van door de gemeenteraad vastgestelde maatschappelijke doelen.
8. Vorm geven aan Social Return On Investment (SROI), de maatschappelijke tegenprestatie.
9. Werkgevers zo goed mogelijk positioneren in hun rol met het oog op de Participatiewet.

Actiepunten 2018

- 1.1 Uitvoering geven aan de transformatie in het sociale domein.
- 1.2 Uitwerken van de Strategische Regionale Agenda.
- 1.3 Samen met de samenleving op zoek naar innovatieve ideeën die bijdragen aan zorg op maat, waarbij er goedkoper gewerkt wordt zonder dat het ten koste gaat van kwaliteit.
- 1.4 Zoeken naar creatieve manieren om mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen.
- 6.2 Implementeren Sport- en Bewegingsvisie 2017.
- 7.3 Periodiek herzien van de maatschappelijke vraagstukken en doelstellingen van het subsidiebeleid.

Uitvoering van collegeagenda

Uitvoering geven aan de transformatie in het Sociaal domein (1.1)

De transformatie Sociaal domein is een complex veranderproces en vergt een lange adem. Het vraagt om een andere manier van denken en doen. Op hoofdlijnen is met de transformatieagenda een proces ingezet, waarin wordt gezocht naar zinvolle interventies die preventie bevorderen alsmede afschaling van zware zorg wanneer dat verantwoord kan. Hierin spelen de doorontwikkeling van het Centrum voor Elkaar, de innovatie van zorg en het inspelen op de versterking zorg- en welzijnsnetwerken een belangrijke rol. In de onderstaande paragrafen is op de verschillende deelonderwerpen een resultaatbeschrijving opgenomen. De voortzetting van de transformatie zal verder worden opgenomen in de plannen ten behoeve van beheersmaatregelen en visie en agenda Sociaal domein 2019 en verder.

In 2018 is een deel van het transformatiebudget niet uitgegeven. Toch is de overgrote meerderheid van de (deel)projecten uit het transformatieplan uitgevoerd. Dit komt onder andere doordat er gebruik is gemaakt van ontwikkelingen elders en die te vertalen naar Bunnik (bijvoorbeeld monitoring), er gebruik is gemaakt van een landelijke subsidie van VWS aan Zorgbelang Gelderland voor een onderzoek naar goede mantelzorgondersteuning, de begrote regionale budgetten niet zijn ingezet, omdat de regio meer behoefte had aan menskracht dan aan budget, de preventiekalender door Vitras is uitgevoerd vanuit ruimte die zij nog hadden in hun ontvangen subsidie (feitelijk is deze ontwikkeling dus geboekt op een bestaande subsidie), het budget voor de regionale backoffice slechts ten dele nodig bleek, de dialoogsessies met betrekking tot de dorpsprofielen door de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) zelf zijn uitgevoerd, van het innovatiefonds (€ ad 280.000) een aanzienlijk deel niet is besteed, omdat de commissie dit niet heeft toegekend, veranderende wetgeving voor de eigen bijdrage op voorzieningen Wmo een accentverschuiving teweeggebracht heeft gebracht voor het onderzoek naar een algemene brede voorziening dagbesteding en welzijn. Daarom zullen eerst de resultaten van het brede behoefte onderzoek Sociaal domein (de foto) worden afgewacht.

Enkele projecten kennen een financiële doorloop in 2019. Om technische redenen is het niet toegestaan om (een deel van) het restantbedrag van het transformatieplan over te hevelen naar 2019. Het restantbedrag vervalt dus naar de algemene reserve (technisch gezien wordt het niet onttrokken). Het benodigde doorloopbudget voor 2019 zal in de eerste bestuursrapportage 2019 worden opgenomen en verder toegelicht.

Voor de effecten van de transformatie Sociaal domein is het nu nog wat vroeg. De komende jaren zal de transformatie verder vorm en inhoud krijgen. Wel kan geconstateerd worden dat de financiële nadelen voor Bunnik in vergelijking met veel andere gemeenten beperkt zijn gebleven en dat uit diverse onderzoeken (onder andere de sociale kracht monitor) blijkt dat het met onze inwoners overwegend goed gaat. De kleine schaal van Bunnik en de korte lijnen met onze partners en inwoners hebben hierop een positief effect.

Innovatiefonds Bunnik

In het najaar 2018 is de open challenge voor het innovatiefonds afgerond. In totaal hebben 54 start-ups een pitch met innovatieve ideeën ingediend. Al deze inzendingen zijn door de ingestelde beoordelingscommissie beoordeeld op basis van de criteria uit de subsidieregeling. De subsidie uit het innovatiefonds is gegund aan vier start-ups. De initiatieven richten zich op het innoveren van het lokale zorgaanbod. In 2019 wordt verder uitvoering gegeven aan deze vier pilotprojecten en wordt er aangesloten op het Bunnikse beleid. De subsidieregeling zal in 2019 worden geëvalueerd.

Regionale samenwerking

Kern van de regionale samenwerking Zuid Oost Utrechtse gemeenten (ZOU-gemeenten) in het Sociaal domein is de gezamenlijke inkoop en contractmanagement Wmo en Jeugd. Dat is het afgelopen jaar geëvalueerd. Met het doorzetten van de invoering van het abonnementstarief en de financiële overschrijdingen op jeugdhulp en begeleiding is in het laatste kwartaal van 2018 in de regionale samenwerking de prioriteit komen te liggen bij onderzoek naar een eventuele koerswijziging op de inkoop en contractmanagement jeugdhulp en Wmo-ondersteuning. Het regionale samenwerkingsprogramma heeft verder de lokale sluitende aanpak personen met verward gedrag ondersteund alsmede de koerswijziging doelgroepenvervoer. De samenwerking heeft ook geleid tot een regionale transformatieagenda Jeugd, waarin op tal van onderwerpen samengewerkt wordt om de transformatie in de jeugdzorg te ontwikkelen en in te voeren. Tenslotte moet voor wat betreft de regionale samenwerking nog gewezen worden op de verdergaande samenwerking in de backoffices. Dit maakt het beter mogelijk om relevante sturingsinformatie te verzamelen en te vergelijken.

Ontwikkelingen nieuwe taken Wmo

Voor personen met verward gedrag is de lokale sluitende aanpak door middel van de speciale functie bij het Centrum voor Elkaar (netwerker inwoners) grotendeels geborgd. Door het stevig betrekken van alle betrokken partners bij diverse casuïstiek overleggen is een voedingsbodem ontstaan voor de doorontwikkeling van de benodigde vroeg signalering en netwerkversterking. Echter, samenwerking van alle betrokken partijen vergt ook voor de komende jaren een blijvende inspanning. De regionale analyse personen met verward gedrag geeft hiervan voor de gehele regio een beeld.

Voor de regionale koers beschermd wonen en maatschappelijke opvang werden diverse (boven)regionale onderzoeken alsmede een lokaal onderzoek afgerond waardoor een helder beeld wordt geboden over aard en omvang van de in te richten woon- en zorgbehoefte, ook in de gemeente Bunnik.

Voor de problematiek rondom langer thuis wonen voor ouderen is een regionaal samenwerkingsverband met zorgverzekeraars afgesloten welke resulteerde in een op casuïstiek gerichte samenwerking met lokale huisartsen en verpleeginstellingen.

Werk voor Bunnik

Het is de ambitie van de RDWI om het klantenbestand niet verder te laten stijgen en het verwachte tekort op het BUIG-budget terug te dringen. Met het project Werk voor Bunnik is een extra impuls gegeven om moeilijk bemiddelbare inwoners met een uitkering versneld in beweging te brengen richting de arbeidsmarkt. Het project heeft gelopen in 2017 en 2018 en heeft het gestelde eindresultaat behaald (uitstroom parttime/fulltime werk van 12 personen, andere uitstroom 3 personen).

Versterken van de vrijwilligersregie

In 2018 heeft de functie van vrijwilligersregisseur vorm gekregen. De vrijwilligersregisseur ondersteunt inwoners die vallen onder de Participatiewet. Daarnaast bemiddelt de vrijwilligersregisseur bij het leggen van verbindingen tussen formele en informele zorg. De vrijwilligersregisseur levert zo een belangrijke bijdrage aan het zelfversterkend vermogen van de samenleving, omdat deze zich richt op de ondersteuning van mensen in kwetsbare situaties. Het kan daarbij gaan om de ondersteuning van

ouderen, maar ook van chronisch zieken, mantelzorgers of mensen met opvoedingsvraagstukken, het verwerken van verlies of het aanpakken van schulden.

Werken op vindplaatsen

De voor 2018 beoogde doorontwikkeling in het werken buiten het gemeentehuis is einde 2018 in een versnelling gekomen. Vooral door een betere verbinding met het onderwijs, de sterk verbeterde samenwerkingsrelatie met de huisartsen en structurele verbinding van het Centrum voor Elkaar aan het eerste lijn overleg. In 2019 wordt op deze ontwikkeling voortgeborduurd met de pilot Welzijn op recept en het vaker laten aansluiten van consultants van het Centrum voor Elkaar bij vindplekken buiten het gemeentehuis, zoals de scholen, huisartsenpraktijken en het in ontwikkeling zijnde gezondheidscentrum in Bunnik.

Tevens heeft de gemeentelijke makelaar Sociaal domein in 2018 de coördinatie overgenomen en heeft thema-gerelateerde algemene inloopspreekuren in de dorps huis Odijk en in de bibliotheek in Bunnik georganiseerd. Inwoners kunnen hier terecht met vragen aan de gemeente.

Doorontwikkeling samenwerking met lokale partners voor zorg

Zoals in het transformatieplan afgesproken heeft het Centrum voor Elkaar in 2018 prioriteit gegeven aan de samenwerking met de lokale netwerkpartners en inwonersinitiatieven voor zorg (de preventiekalender). Rond diverse thema's zijn - samen met partners - bijeenkomsten georganiseerd waarin mensen elkaar ontmoeten en informatie konden uitwisselen. Thema's als dementie, pleegzorg en eenzaamheid kwamen daarbij aan de orde. Inwoners weten de gemeente Bunnik sneller te vinden om in gesprek te gaan over voor hen relevante thema's en leggen de verbinding tussen verschillende partijen die er zijn in de samenleving. Zo is het thema eenzaamheid samen met de makelaar Sociaal domein op een participatieve wijze opgepakt en is een plan opgesteld om eenzaamheid onder de aandacht te brengen en inzicht te geven in de mate waarin dit in de gemeente Bunnik speelt.

5-gesprekken model

Ondersteunen en stimulering van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners is het uitgangspunt voor het werk binnen het Centrum voor Elkaar. In 2017 werd de basis gelegd voor het werken vanuit de visie sociale netwerk versterking. In 2018 is iedere consultant getraind in de methode sociale netwerk versterking en de kennis en vaardigheden die daarbij van belang zijn. Praktische toepassing van deze methode vindt nog onvoldoende plaats. De reden hiervan is dat adequate uitvoering tijd vraagt. Deze tijd ontbreekt op dit moment door de aanhoudende druk van de wachtlijst bij het Centrum voor Elkaar. Er is niet voor gekozen om de druk te verlichten door een deel van het budget dat nog vrij was vanuit het transformatieplan hiervoor in te zetten, omdat dit budget gelabeld was voor andere taken en ontwikkelingen. Het is niet zuiver om het geld te benutten, maar die taken niet uit te voeren.

Integrale kindaanpak

Vanuit een integrale kindaanpak werken verschillende disciplines samen om opvang, onderwijs, welzijn en zorg om het kind heen te organiseren. Er wordt hierbij voor ieder kind een sluitend dagprogramma ontwikkeld waarbij gewerkt wordt vanuit een doorgaande leerlijn binnen één pedagogische visie.

In het onderwijs is in februari 2018 een pilot van start gegaan. Op drie basisscholen in onze gemeente is een medewerker van het Centrum voor Elkaar gestart om op een laagdrempelige manier het contact met ouders, kinderen en de scholen aan te gaan. Met als doel de samenwerking tussen de verschillende disciplines vanuit het onderwijs en het Centrum voor Elkaar op jeugdgebied te bevorderen. De pilot is positief ervaren. Dit heeft ertoe geleid dat de pilot omgezet is naar een project gedurende het schooljaar 2018-2019. Hierbij zijn alle basisscholen in de gemeente Bunnik betrokken.

Ook is er een pilot voor het bevorderen van bewegend leren gericht op integratie van bewegen in het onderwijs en voorschoolse voorzieningen. De pilot bevindt zich nog in de ontwikkelfase. De pilot is ingezet op kinderopvang locaties, maar zal verder uitgebreid worden naar de basisscholen.

Cultuur stimulering gericht op participatie en behouden vitaliteit ouderen

In de loop van 2018 is besloten om de middelen voor cultuurstimulering in te zetten voor een pilot van welzijn op recept, omdat dit beter aansluit bij de actuele behoeften. 'Welzijn op recept' gaat in januari 2019 van start en is een werkwijze waarbij mensen die klachten hebben en hier geen medische of psychologische behandeling voor nodig hebben, worden ondersteund in het behouden en verbeteren van gezondheid, welbevinden en welzijn. Hierbij verwijst de huisarts, of een andere zorgverlener in de huisartsvoorziening, de persoon (met psychosociale klachten), naar een zogenaamd 'welzijnsarrangement' van de welzijns-, sport-, beweeg- of culturele organisatie. Kunst en cultuur dragen net als sport, bewegen en welzijn bij aan het vergroten van het welbevinden en stimuleren participatie.

Deelname aan welzijn op recept biedt tevens de mogelijkheid om anderen te ontmoeten en te participeren. Welzijn op recept sluit nauw aan bij preventief werken en de transformatie binnen het Sociaal domein. Het versterkt de eigen kracht.

Mantelzorg

De vrijwilligersregisseur heeft het aanbod voor mantelzorgondersteuning om mantelzorgers te ontlasten in 2018 verder in beeld gebracht en versterkt. Onder andere in de vorm van een groot aantal individuele gesprekken en het leggen van verbindingen tussen partners. Hiermee is een beter inzicht ontstaan in de wensen en mogelijkheden om respijtzorg en mantelzorgondersteuning effectiever te organiseren en in te zetten. Met brede zorgdialoogbijeenkomsten met de inwoners in de verschillende dorpskernen loopt een proces om hieraan op zorgvuldige wijze een vervolg te geven. Hierbij wordt op dorps- en wijkniveau ingezet op versterking van de ondersteuning. Ook omdat respijtzorg logeervoorzieningen in 2018 meer en meer onder druk komen te staan. In de regionale samenwerking wordt inzet gepleegd om samen met de zorgverzekeraars en verpleeg- en verzorghuizen hiervoor nieuwe ruimte te ontwikkelen.

Verbinden van sport met andere onderdelen van het Sociaal domein (6.2)

Afgelopen jaar is verder gewerkt aan de implementatie van de Sport- en Beweegvisie. Via Bunnik Beweegt hebben de buurtsportcoaches verschillende activiteiten uitgevoerd, die gericht zijn op het stimuleren van bewegen en sport voor alle inwoners van de gemeente Bunnik. Voorbeelden van activiteiten die in 2018 zijn georganiseerd zijn bewegen en valpreventie bijeenkomsten, schoolsporttoernooien en Sjors Sportief Sportstimulering. Verder is uitvoering gegeven aan het Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG). Met de JOGG-beweging wordt ingezet op een gezonde leefomgeving voor alle inwoners. Zo wordt er verbinding gelegd tussen sport en de doelen in het Sociaal domein.

Relevante beleidsontwikkelingen

Leerlingenvervoer

Er zijn geen wijzigingen in het beleid. Zoals verwacht zien wij een groei in de uitgaven. Dit heeft te maken met de hogere kosten door het contract met een nieuwe vervoerder als ook met iets meer leerlingen en langere afstanden die moeten worden gereden.

Afwaardering budgetten geïndiceerde maatwerkvoorzieningen Wmo

In 2018 is goed zichtbaar geworden dat een kleine maar zorgkostbare doelgroep van inwoners met complexe problematiek niet langer gebruik maakt van de overgangsregeling van de AWBZ. Mede door een lichte toename van het aantal inwoners die een beroep hebben gedaan op de begeleiding, is het budget op de begeleiding behoorlijk overschreden. Tevens is een groter beroep gedaan op hulpmiddelen. In dit verband is afgelopen jaar een regionaal uitgevoerde aanbesteding hulpmiddelen getracht om toekomstbestendig een goede prijs-kwaliteitsverhouding voor de komende jaren te realiseren.

Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen

De financiële prognoses en planning van de RDWI zijn naar hun aard onzeker. Dat geldt zowel voor de baten (met name de rijksbudgetten) als voor de lasten (aantal uitkeringen, loonontwikkeling). Voor de jaren 2015 t/m 2017 heeft de gemeente Bunnik een beroep gedaan op de landelijke vangnetregeling. De vangnetregeling voor gemeenten die tekort komen op hun door het Rijk beschikbare budget voor uitkeringen (BUIG). Het ontvangen BUIG budget is in 2018 voor de gemeente Bunnik gestegen. De gemeente komt in 2018 niet in aanmerking voor de vangnetuitkering.

Subsidieplafonds

In 2018 zijn de gemeentelijke subsidies verleend binnen de door de gemeenteraad vastgestelde subsidieplafonds. De subsidieplafonds in 2018 bedragen:

Totaal jaarlijkse subsidies	€	950.153
Totaal: eenmalige subsidies	€	9.017
Totaal	€	959.170

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde
Alle kinderen naar school	Aantal leerplichtige kinderen die langdurig verzuimen	Aantal langdurig verzuimers in schooljaar 2013/2014 van 2 laten afnemen naar 0 jaarlijks. Over het schooljaar 2017/2018 was het aantal 0.
Stimuleren van sportdeelname en vergroten van de (maatschappelijke) functie van sport	Aantal leden van de sportverenigingen in de gemeente Bunnik	Ten miste 65% van de inwoners van Bunnik voldoet in 2018 aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. 72% van de volwassenen (19+ jaar) in Bunnik voldoet aan de beweegnorm (bron: Gezondheidsmonitor volwassenen). Het percentage jongeren dat voldoet aan de beweegnorm in Bunnik is 18% (bron: GGD Atlas databank).
Stimuleren van deelname aan cultuur en vergroten van de (maatschappelijke) functie van cultuur	Aantal leden van culturele verenigingen en instellingen in de gemeente Bunnik	Aantal muziekbeoefenaars van 3500 in 2012 behouden in 2018. Aantal leden bibliotheek is 2.155, waaraan 1.422 jeugd (jaarverslag 2017). In 2017 heeft de muziekschool 335 leerlingen onder de 21 jaar bereikt en 192 leerlingen boven de 21 jaar. In 2017 heeft de Muziekschool daarnaast met het project Musicus in de klas 458 leerlingen bereikt en 90 lessen verzorgd.
Tevreden klanten	Cijfer klanttevredenheid Wmo	Cijfer van 7,4 in 2011 handhaven of verhogen. Voor 2017 is het cijfer 7,65.
Stimuleren van de participatiesamenleving	Aantal nieuwe vrijwilligers per jaar, aangemeld bij krachtig kromme rij.	Toename van het aantal aanmeldingen van 28 in 2014 naar 40 in 2018. Gedurende 2017 hebben zich 15 personen aangemeld.
Faciliteren van de participatiesamenleving	Aantal openstaande vrijwilligersvacatures per 31-12.	Aantal openstaande vacatures van 161 in 2014 laten afnemen naar 120 in 2018. Voor 2017 is het aantal openstaande vrijwilligersvacatures 32.
	Aantal aangemelde vrijwilligersvacatures per jaar	Het aantal nieuwe vacatures in 2014 van 36 laten toenemen naar 60 in 2018. Voor 2017 bedraagt dit aantal 20,
	Aantal vervulde vrijwilligersvacatures per jaar	Aantal vervulde vacatures van 24 in 2014 laten toenemen naar 70 in 2018. In 2017 waren het er 10.
Gezonde jeugd	% jongeren 13-17 jaar wie bingedrinken (nuttigen van 5 of meer alcoholische dranken tijdens één gelegenheid)	Uit de jeugdmonitor van de GGD blijkt dat het aantal jongeren 13-17 dat doet aan bingedrinken is gedaald van 31% in 2012 naar 20% in 2016. Over het jaar 2018 is hierover geen nieuwe informatie beschikbaar. De volgende monitor is in 2020.
Voorkomen eenzaamheid	Aantal eenzame inwoners	De gezondheidsmonitor van de GGD laat zien dat het aantal

		inwoners dat ernstig eenzaam is, is afgenomen van 7,9% in 2012 naar 6,1% in 2016. Het aantal inwoners dat zich sociaal geïsoleerd voelt is echter toegenomen van 7,2% in 2012 naar 8,3% in 2016. Over het jaar 2018 is geen nieuwe informatie beschikbaar. De volgende monitor is in 2020.
Vergroten van de arbeidsparticipatie	Aantal uitkeringsgerechtigden per 1-1 betreffende het jaar.	Aantal uitkeringsgerechtigden laten afnemen van 108 per 2015 naar 95 in 2018. Per 31-12-2018 zijn er 133 uitkeringsgerechtigden.
Vergroten van de arbeidsparticipatie	Aantal (succesvolle/structurele) plaatsingen via het Bunniks verbond	Streefwaarde jaarlijks één persoon plaatsen. In 2018 zijn 3 personen geplaatst.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam Indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen ¹	2,05	1,82	2017
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	16,82	26,58	2017
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,1	2,0%	2016
Niet sporters	% t.o.v. bevolking 19 jaar en ouder	42,8	48,7	2016
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	830,7	651,5	2017
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,39	1,45	2015
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	1,58	6,58	2015
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	71,0	66,6	2017
Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	0,54	11,61	2012
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	0,35	1,52	2015
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	15,2	40,1	2018
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 74 jaar	17,4	26,1	2018
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	7,0	9,2	2018
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,4	1,0	2018
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	0,3	2018
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	48	58	2018

¹ De cijfers absoluut en relatief verzuim wijken af van waarstaatjegemeente.nl. In bovenstaand overzicht staan de juiste cijfers van gemeente Bunnik

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Uitvoering van gemeentelijke taken:
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	De GGDrU voert de wettelijke taken uit omtrent het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de ruim 1,2 miljoen inwoners van de 26 Utrechtse gemeenten van het werkgebied.
Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	Het vervullen van de beleids- en uitvoerende taken omtrent de Wet invoering Participatiewet, de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Inburgering, de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Wat heeft het gekost?

Programma 07		Sociaal domein		
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Verschil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	11.540,2	11.846,7	11.497,4	349,3
- Maatschappelijke accommodaties	1.637,1	1.882,9	1.569,8	313,1
- Onderwijs	124,8	124,8	97,2	27,5
- Sport	84,4	84,4	89,0	4,6-
- Cultuur	408,5	411,2	357,3	53,9
- Informele zorg	252,6	252,6	208,2	44,3
- Algemene voorziening	812,4	831,8	781,3	50,5
- Maatwerkvoorziening	8.220,5	8.259,1	8.394,6	135,5-
Baten	3.260,1	3.220,1	3.155,1	65,0
- Maatschappelijke accommodaties	763,4	813,3	809,5	3,8
- Onderwijs	-	-	-	-
- Sport	-	-	-	-
- Cultuur	49,8	-	-	-
- Informele zorg	-	-	8,6	8,6-
- Algemene voorziening	-	-	-	-
- Maatwerkvoorziening	2.446,9	2.406,9	2.337,0	69,9
Saldo lasten en baten	8.280,1-	8.626,6-	8.342,3-	284,3

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Maatschappelijke accommodaties 313,1 Voordeel

Bij de jaarrekening 2016 en 2017 zijn de budgetten voor het groot onderhoud van MFA Het Kwartier en De Kersentuin overgeheveld naar 2018. De uitkomsten van het opnieuw verdelen van de taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeente en de beheerstichting leiden tot nieuwe afspraken over het beheer en onderhoud. Daarom zijn de overgehevelde budgetten voor het groot onderhoud van MFA Het Kwartier en De Kersentuin vrijgevallen. Dit levert een voordeel op in 2018 van € 176.000.

€ 176.000 V

Er is in 2018, in afwachting van de nieuwe afspraken over het beheer en onderhoud, geen bijdrage in het groot onderhoud betaald voor de MFA's. Dit levert een voordeel in 2018 op van € 38.000.

€ 38.000 V

Een deel van de gebruiksvergoeding voor de scholen is ten laste van het jaar 2017 gekomen. Dit levert voor 2018 een voordeel op van € 44.000.

€ 44.000 V

Er is in 2018 geen groot onderhoud gepleegd aan de muziktent in Werkhoven en

€ 15.700 V

de jeugdaccommodatie in Odijk. De geplande werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2019. Dit levert een voordeel op van € 15.700.

Ook het dagelijks onderhoud van onder andere de jeugdaccommodatie is lager dan geraamd.

€ 13.800 V

Een aantal geplande investeringen voor sport is (nog) niet volledig afgerond of in 2018 afgerond. Dit levert een voordeel op van € 19.200.

€ 19.200 V

Overig

€ 6.400 V

Totaal

€ 313.100 V

Onderwijs 27,5 Voordeel

De afrekening van de ODRU over 2017 is lager uitgevallen dan de opgenomen verplichting in de jaarrekening 2017. Dit heeft een voordelig effect in de lasten over 2018.

€ 13.800 V

De lasten voor de leerplichtambtenaar zijn deels verwerkt onder het product salariskosten overhead.

€ 11.400 V

Overig

€ 2.300 V

Totaal

€ 27.500 V

Cultuur 53,9 Voordeel

In 2018 is besloten om de middelen voor cultuurstimulering in te zetten voor een pilot van welzijn op recept. Dit project is in januari 2019 gestart, waardoor er geen lasten zijn in 2018 op dit onderdeel.

€ 20.000 V

De declaraties met betrekking tot het cultuurplatform zijn lager dan begroot.

€ 12.500 V

De vacatiegelden en kosten van de adviesraad Sociaal domein zijn lager dan begroot.

€ 10.600 V

Overig

€ 10.800 V

Totaal:

€ 53.900 V

Informele zorg 44,3 Voordeel

Gedurende 2018 is er minder beroep gedaan op de mantelzorg waardering dan begroot.

€ 21.100 V

Er zijn minder subsidieaanvragen toegekend voor initiatieven sociaal domein en maatschappelijke subsidies dan begroot.

€ 23.200 V

Totaal:

€ 44.300 V

Algemene voorziening 50,5 Voordeel

De kosten voor preventie zijn lager dan begroot omdat er in 2018 prioriteit is gegeven aan het onderzoeken van de behoeften bij inwoners en samenwerkingspartners. Ook heeft er nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de inzet van communicatiemiddelen.

€ 23.800 V

Voor de visie op mantelzorgondersteuning is voor een groot gedeelte gebruik gemaakt van een landelijke subsidie in plaats van het geraamde bedrag.

€ 18.500 V

Overig

€ 8.200 V

Totaal:

€ 50.500 V

Maatwerkvoorziening 135,5 Nadeel

De kosten van het leerlingenvervoer zijn hoger door een nieuw contract, meer leerlingen en langere afstanden.

€ 28.000 N

De lasten van de RDWI zijn hoger dan begroot door extra uitgaven op de apparaatskosten en het participatiebudget. Daarnaast is de gebundelde uitkering van de gemeente Bunnik verhoudingsgewijs gestegen ten opzichte van de andere RDWI gemeenten. Deze stijging werkt negatief door in de ontschotting van de BUIG, met als gevolg een herverdeeleffect voor de lasten van de BUIG.

€ 166.400 N

De WRV voorziening betreft een open einde regeling. Hierop is gedurende 2018 meer beroep gedaan en betreft enkele indicaties met forse woningaanpassingen.

€ 42.800 N

In 2018 is een stijging van kosten door een toename van indicaties op Wmo hulpmiddelen en begeleiding. Een stijging in aard en omvang van de afgegeven indicaties zijn het gevolg van vergrijzing en verdere extramuralisering van zorg. Opvallend hierin is de kostenstijging als gevolg van indicaties op complexe problematiek.

€ 80.000 N

De lasten voor het transformatieplan en zorgvernieuwing zijn lager dan begroot, door ondersteuning van het Rijk op gemeentelijke beleidsuitvoering op enkele trajecten. Een aantal projecten lopen door in 2019 en is een significant deel, op

advies van de onafhankelijke adviescommissie van het innovatiefonds, niet toebedeeld. Voor dit product leidt het tot een voordeel.	€	458.800	V
De totale uitgaven voor de realisatie van de jeugdhulp zijn hoger, dan het budget, dat vanuit het Rijk wordt ontvangen en het budget dat is begroot. In 2018 is een toename van de uitgaven ten opzichte van 2017 door meerdere factoren. Zo is onder andere het aantal jeugdigen in zorg gestegen en heeft de gemeente Bunnik meer bijgedragen aan de risicoverevening in de regio Zuidoost Utrecht dan ontvangen (over 2017).	€	295.000	N
Overig	€	17.900	V
Totaal	€	135.500	N

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Maatwerkvoorziening 69.9 Nadeel

De eigen bijdrage Wmo valt lager uit dan begroot. Als voornaamste oorzaak kan hiervoor worden aangemerkt dat vanuit de overheid is bepaald dat bepaalde doelgroepen (gedeeltelijk) worden vrijgesteld van de verplichte bijdrage.	€	58.600	N
Overig	€	11.300	N
Totaal:	€	69.900	N

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien

Naar aanleiding van de nieuwe BBV voorschriften is een apart hoofdstuk voorgeschreven voor algemene dekkingsmiddelen. Hierin staan de lokale heffingen, algemene uitkering, dividend, saldo financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Betreffende de lokale heffingen gaat het om die heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Voorbeelden hiervan zijn de OZB, hondenbelasting en de toeristenbelasting. In de gemeente Bunnik wordt de opbrengst onroerende zaakbelasting verhoogd met inflatie.

Voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding wel gebonden is, zijn het rioolrecht en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale lasten en heffingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is berekend op de septembercirculaire 2018 en actualisatie van de maatstaven. Daarnaast zijn er nog verrekeningen van voorgaande jaren.

Dividend

De gemeente Bunnik heeft deelnemingen in Vitens, de Bank Nederlandse Gemeente (BNG) en de BIGA. In 2018 is een bedrag van € 51.500 ontvangen.

Saldo Financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de toegerekende rekenrente aan de programma's en de werkelijk betaalde rente over de lang- en kortlopende leningen. Ook wel het renteresultaat genoemd. Een overzicht hiervan is te zien in de paragraaf financiering. Het renteresultaat was groot (na wijziging) op € 124.066 dit is bij de jaarrekening € 124.700.

Overige algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van € 46.500 begroot voor onvoorzien. Deze is niet ingezet in 2018.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten over bedrijfsmatige activiteiten waarover winst gemaakt wordt vennootschapsbelasting betaalt. In 2018 is aangifte gedaan over 2016. Dit had geen nadelig effect. Wat het effect voor de jaren daarna zal zijn is nog niet bekend. De verwachting is dat dit alleen effect heeft op de winstgevende bouwgronden in exploitatie (BIE). Voor de aangifte over 2017 is uitstel aangevraagd.

Prestatie-indicatoren

Doelstelling	Indicator	Streefwaarde	Bron
Financieel gezonde positie	Ratio weerstandsvermogen	Minimaal 1,0 en streefwaarde 2,5 In 2018 was de ratio 4,6	Begroting
Geen stijging gemeentelijke belastingdruk (m.u.v. inflatiecorrectie)	Belastingdruk per inwoner	Stijging 0% (m.u.v.inflatiecorrectie) In 2018 was de inflatie 1,9%	Begroting

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam Indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	319	230	2018
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	11,6	7,2	2016
Demografische druk	%	85,2	69,6	2018
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	849	649	2018
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	950	721	2018

Wat heeft het gekost?

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen onvoorzien				
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	1.486,7	2.230,8	1.604,7	626,1
- Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	110,8	124,1	130,3	6,2-
- Belastingen/ lokale heffingen	139,5	139,5	140,2	0,7-
- Algemene uitkering	4,5	4,5	4,7	0,2-
- Algemene baten en lasten/ onvoorzien	1.231,9	1.962,8	1.329,6	633,2
Baten	21.777,4	24.380,0	23.054,6	1.325,4
- Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	53,0	53,0	56,0	3,0-
- Belastingen/ lokale heffingen	4.852,9	4.852,9	4.855,2	2,4-
- Algemene uitkering	14.473,3	14.749,6	14.723,8	25,8
- Algemene baten en lasten/ onvoorzien	2.398,3	4.724,6	3.419,6	1.305,0
Saldo lasten en baten	20.290,7	22.149,2	21.449,9	699,3-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Algemene baten en lasten/onvoorzien 633,2 Voordeel

De stelpost onvoorzien is niet ingezet in 2018.

€ 45.600 V

Het voordelig saldo reiniging is gestort in reserve reiniging. Zie programma 6 voor verdere inhoudelijke toelichting.

€ 83.300 N

Het bedrag van € 659.000 dat begroot was als storting in de reserves leges omgevingsvergunningen is bij de jaarrekening een onttrekking van € 116.300 geworden. Zie verdere inhoudelijke toelichting programma 2.

€ 659.000 V

Overig

€ 11.900 V

Totaal

€ 633.200 V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Algemene uitkering 25,8 Nadeel

Er is een nadeel op de algemene uitkering van € 82.300. Dit heeft te maken met afrekeningen uit eerdere jaren en de laatste gegevens naar aanleiding van de septembercirculaire met actuelere maatstaven. Daarnaast is er een vergoeding voor de raadsleden € 56.500. Totaal is er een nadeel van € 25.800.

	€	25.800	N
Totaal	€	25.800	N

Algemene baten en lasten/onvoorzien 1.305,0 Nadeel

Er is minder uit de algemene reserve onttrokken dan begroot (o.a.€ 497.000 transformatieplan Sociaal domein, 275.000 omgevingsplan en visie, € 312.000 uitvoeringsstrategie).

€ 1.257.800 N

Er is minder uit diverse bestemmingsreserves onttrokken. (o.a. € 42.000 uit de reserve kapitaallasten, € 100.000 reserve wegen, €46.500 onderhoud gebouwen)

€ 232.300 N

Er is meer uit de bestemmingsreserves omgevingsvergunning (€ 116.300) en reiniging (€ 27.500) onttrokken.

€ 143.800 V

Voor de grondexploitaties het Burgje en de Werkhof is winst genomen

€ 43.100 V

Totaal

€ 1.305.000 N

Overzicht Overhead

Naar aanleiding van de wijzigingen in de BBV voorschriften is het vanaf 2017 verplicht een overzicht van de overheadkosten op te nemen in de begroting. In de programma's staan dan alleen nog de kosten vermeld die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie van overheadskosten luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven. In tegenstelling tot alle overige beleidsindicatoren zijn onderstaande indicatoren gebaseerd op eigen informatie en zijn er daardoor geen landelijke vergelijkende cijfers beschikbaar.

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,1
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,3
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	622
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom+ totale kosten inhuur externen	29,1%
Overhead	% van totale lasten	18,3%

Verbonden partijen

Er wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.
Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archieffunctie zelfstandig uit te voeren.

Wat heeft het gekost?

Overzicht Overhead				
Lasten en baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Lasten	5.859,1	6.363,4	5.992,6	370,8
- Salariskosten overhead	3.469,9	4.101,4	3.990,5	110,9
- Overige personeelskosten	488,8	464,8	428,8	36,0
- Gemeentehuis	404,8	304,8	224,3	80,4
- Werkplekken + facilitaire voorzieningen	264,1	269,1	238,1	31,0
- ICT	901,7	948,6	865,2	83,4
- Overige (inclusief gemeentewerf)	329,7	274,7	245,6	29,2
Baten	211,8	215,7	313,7	98,0-
- Salariskosten overhead	103,7	97,7	182,3	84,6-
- Overige personeelskosten	-	-	-	-
- Gemeentehuis	78,0	88,0	88,5	0,5-
- Werkplekken + facilitaire voorzieningen	10,0	10,0	18,9	8,9-
- ICT	-	-	-	-
- Overige	20,1	20,1	24,0	3,9-
Saldo lasten en baten	5.647,3-	6.147,7-	5.678,9-	468,8-

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (lasten)

Salariskosten 110,9 Voordeel

Op salarissen en inhuur is een voordeel. Dit is het gevolg van een aantal (kleinere) aspecten, zoals het langzamer op gang komen van het project samenwerking onderwijs en jeugdhulp. Bovendien bleek voor enkele vacatures tijdelijke invulling niet de meest effectieve oplossing.

Het budget opleidingen is in 2018 niet volledig benut.

Overig

Totaal

€	73.500	V
€	53.900	V
€	16.500	N
€	110.900	V

Overige personeelskosten 36,0 Voordeel

Er is minder aan overwerk en consignatievergoeding uitbetaald.

Er is minder uitgegeven aan werving en selectie.

Er is minder uitgegeven aan advies en onderzoekskosten.

Overig

Totaal

€	10.100	V
€	10.400	V
€	14.800	V
€	700	V
€	36.000	V

Gemeentehuis 80,4 Voordeel

In het onderhoudsplan was rekening gehouden met werkzaamheden aan het dak.

Dit is uitgesteld in verband met toekomstige plaatsing van zonnepanelen.

Overig

Totaal

€	71.700	V
€	8.700	V
€	80.400	V

Werkplekken 31,0 Voordeel

In de begroting was al rekening gehouden met gescheiden afvalverwerking, dit is pas later in het jaar gerealiseerd waardoor er minder uitgaven zijn geweest.

Er zijn minder uitgaven aan consumptievoorzieningen geweest.

Overig

Totaal

€	9.800	V
€	8.700	V
€	12.500	V
€	31.000	V

ICT 83,4 Voordeel

In 2018 zijn een aantal investeringen nog niet afgerond zoals het financieel systeem en vervanging automatiseringsapparatuur.

Overig	€	57.500	V
Totaal	€	25.900	V
	€	83.400	V

Overige bedrijfsvoeringskosten 29,2 Voordeel

Het budget voor website is niet volledig ingezet. De ontwikkeling van de website is eind 2018 gestart en in 2019 zal hier een vervolg aan worden gegeven.

Er is minder gebruik gemaakt van het Bunnik aan Zet Fonds dan begroot.	€	15.500	V
Overig	€	15.000	V
Totaal	€	800	N
	€	29.200	V

De (oorzaken van de) belangrijkste verschillen (baten)

Salarislasten 84,6 Voordeel

In verband met diverse detacheringen van medewerkers zijn er vergoedingen ontvangen, deze waren niet begroot.

Totaal	€	84.600	V
	€	84.600	V

Paragrafen

1. Bedrijfsvoering

Inleiding

Met bedrijfsvoering worden alle ondersteunende taken bedoeld die nodig zijn om de inzet op inhoudelijke programma's mogelijk te maken. De bedrijfsvoering bestaat onder andere uit personeel en organisatie, informatisering en automatisering, huisvesting en financiën. Hieronder worden de ontwikkelingen in 2018 vermeld.

Procesmanagement

In het Organisatieperspectief 2021 is beschreven dat het fundament van de dienstverlening van de gemeente Bunnik bestaat uit slim ingerichte processen. De wens van de inwoner is daarbij een belangrijk uitgangspunt, en wordt gezien in relatie tot de efficiency in dienstverlening. In 2018 is gestart met het meer integraal, generiek en afdelingsonafhankelijk inrichten van processen. Onder andere doelmatigheid, doeltreffendheid, continue procesbeheersing en structurele kwaliteitsverbetering komen bij de (her)inrichting van processen aan bod. In 2019 en volgende jaren wordt deze aanpak doorgezet.

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is vastgelegd in het P&O-beleidsplan en de daaruit voortvloeiende deelnotities. Voor 2018 was rekening gehouden met werkzaamheden in het kader van de Wet Normalisering Rechtspositie. Deze werkzaamheden zijn beperkt gebleken vanwege het uitblijven van een nieuwe cao voor gemeenteambtenaren. Het verkiezingsjaar en het benoemingsproces van de burgemeester hebben wel extra (rechtspositionele) werkzaamheden opgeleverd. Bij de doorontwikkeling van het P&O beleid is vooral aandacht geweest voor de lokale regelingen en het aanscherpen van de processen en afspraken rondom de salarisverwerking. Werving en selectie is intensiever geweest. Door de dynamiek op de arbeidsmarkt is het moeilijker gebleken om vacatures in te vullen. Op verschillende taakvelden zijn vacatures lastig in te vullen. Collega's vertrekken om zich te kunnen verbeteren of een nieuwe uitdaging aan te gaan en tegelijkertijd heeft Bunnik zich te weinig kunnen onderscheiden als aantrekkelijke werkgever. In 2019 krijgt het werven en behouden van medewerkers een impuls.

ICT: Digitaal, tenzij

Het college vindt het van belang dat er sprake is van een goede interne en externe dienstverlening, waarbij de digitalisering een belangrijke rol speelt. Het college gaat immers voor: digitaal, tenzij. Een aantal investeringen is daarvoor nodig en deze worden hieronder kort benoemd.

Vervangen automatiseringsapparatuur 2018-2021

Deze vervanging heeft deels plaatsgevonden. Er wordt echter niet automatisch vervangen. Vooral zaken als storingsgevoeligheid, onderhoudskosten, capaciteit en nieuwe ontwikkelingen worden afgewogen bij vervanging. Om die reden zijn er ook vervangingen uitgesteld naar 2019.

Huisvesting

De Bunnikse Manier van Werken is een continu proces. In 2018 stonden de volgende activiteiten op de rol:

Doorontwikkelen flexibele werkplekken

Flexibel werken vraagt een continue afstemming met de activiteitbehoefte binnen de organisatie. In 2018 is hier minimaal uitvoering aan gegeven. Er is een opgaveteam geformeerd die in 2019 verder invulling geeft aan de nodige aanpassingen.

Privacy werkplekken

Er is een extra privacy werkplek aangeschaft, afhankelijk van verdere ontwikkelingen zullen die in 2019 worden uitgebreid.

Mobiele werkplek

Om voldoende moderne werkplekken te kunnen aanbieden zijn er aanpassingen gedaan aan het meubilair. Zo is er voorzien in extra aanlandwerkplekken, waar kortere tijd met mobiele werkplekken gewerkt kan worden. De uitrol van mobiele werkplekken is afgerond in 2018.

Flexibel vergaderconcept

In 2018 zijn een drietal vergaderruimtes opnieuw ingericht. In 2019 zal een vervolg worden gegeven van nog een aantal aanpassingen die in verband staan met de nodige aanpassingen die moeten worden uitgevoerd met betrekking tot de nieuwe inrichting van de bestuursvleugel.

Sta/zit werkplekken

In 2018 zijn een viertal zit/sta-plekken gerealiseerd, in 2019 zal dit verder moeten worden uitgebreid.

Financiën

Het financieel beleid staat beschreven in de Nota financieel beleid 2018. Hierin zijn de belangrijkste kaders op het gebied van activeren en afschrijven, reserves en voorzieningen, weerstandsvermogen en de uitgangspunten voor de begroting vastgesteld. Daarnaast is er een treasurystatuut vastgesteld waarin de kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn (zie ook paragraaf financiering).

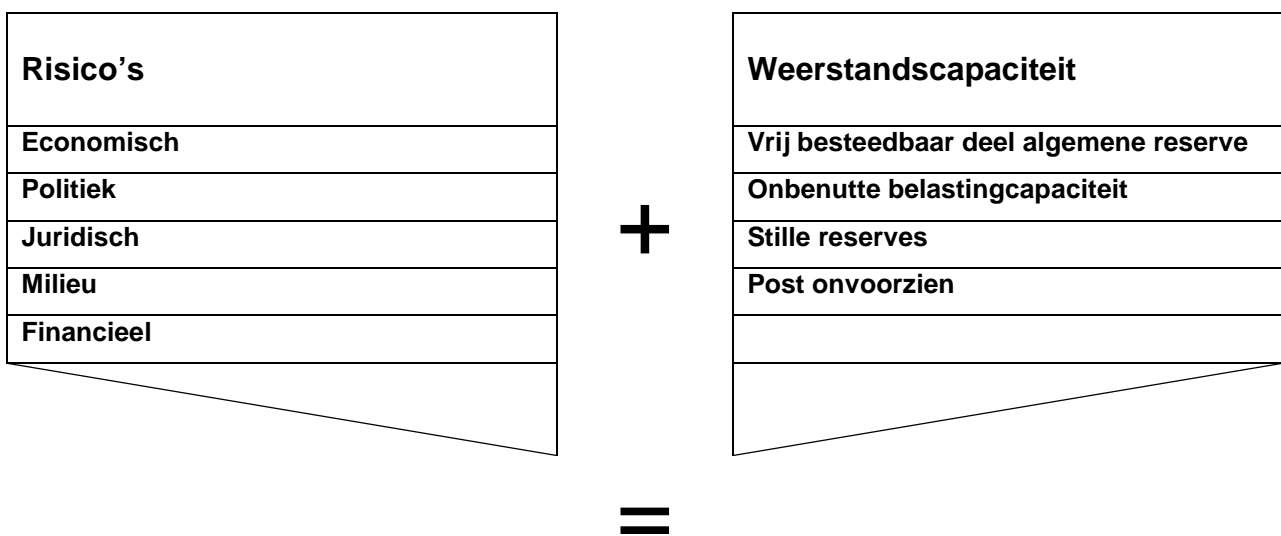
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Begrippen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “het vermogen van de gemeente om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde zijn taken voort te kunnen zetten”.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en de volgende jaren van het meerjarenperspectief.

Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide geeft het weerstandsvermogen aan volgens onderstaande figuur. Aan de hand van dit schema wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Bunnik bepaald.

Weerstandsvermogen	
Verzekeringen	Voorzieningen
Beheersmaatregelen	

De risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Risicoprofiel

Voor de bepaling dat de kans zich voordoet is onderstaande verdeling aangehouden.

Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich in werkelijkheid voor zal doen
Uitgesloten	0%
Zeer onwaarschijnlijk	5%
Onwaarschijnlijk	10%
Uitzonderlijk	20%
Mogelijk	30%
Aannemelijk	50%
Waarschijnlijk	70%
Zeer waarschijnlijk	90%

Alle gemeentelijke bedrijfsactiviteiten zijn beoordeeld op mogelijke risico's Van de geïnventariseerde risico's is per risico de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico geschat. Deze resulteert in onderstaande tabel.

	Gecalculeerd Risicobedrag	Kans	Financiële Impact
Uitgesloten	0	0%	0
Zeer onwaarschijnlijk	26.995.185	5%	1.349.759
Onwaarschijnlijk	905.000	10%	90.500
Uitzonderlijk	210.000	20%	42.000
Mogelijk	530.000	30%	159.000
Mogelijk aannemelijk	80.000	40%	32.000
Aannemelijk	1.332.000	50%	666.000
Aannemelijk waarschijnlijk	200.000	60%	120.000
Waarschijnlijk	70.000	70%	49.000
Zeer waarschijnlijk	0	90%	0
Voordoend	0	100%	0
Totaal	30.322.185		2.508.259

Benodigd bedrag bufferreserve o.b.v. risico-profiel 50%

835.000

Voor het opvangen van de geschatte risico's is gekozen voor een risicoprofiel van 50% en hoger. Hiertoe wordt de bufferreserve ingezet. Bij een verschuiving van het risicoprofiel zal dat gevolgen hebben voor de grootte van de bufferreserve en de algemene reserve.

Ratio weerstandsvermogen

Hieronder is deze ratio per 31 december 2018 en 31 december 2017 weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen 2018} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{11.591.351}{2.508.259} = 4,6$$

$$\text{Ratio weerstandsvermogen 2017} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{12.296.214}{2.273.500} = 5,4$$

Ten opzichte van de jaarrekening 2017 is de beschikbare weerstandscapaciteit gedaald en de benodigde weerstandscapaciteit gestegen. Als gevolg hiervan is de ratio weerstandsvermogen gedaald naar 4,6. Dit is substantieel hoger dan 2.0 wat als uitstekend wordt beoordeeld.

Hoewel er geen algemene norm is voor de ratio van het weerstandsvermogen, wordt in veel gemeenten als referentiekader gebruik gemaakt van een waarderingstabel die luidt:

Weerstandsnorm		
Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 – 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 – 1.4	Voldoende
D	0.8 – 1.0	Matig
E	0.6 – 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Verantwoordingscyclus

Het weerstandsvermogen (en de daarop gebaseerde bufferreserve) wordt bij het opstellen van de begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de risico's opnieuw beoordeeld worden, voor het gecalculeerd bedrag en de risicokans. Nieuwe risico's worden opgenomen, vervallen risico's worden verwijderd.

In 2018 hebben zich geen incidentele risico's voortgedaan die uit de bufferreserve gedekt (moeten) worden.

Saldo bufferreserve per 1 januari 2018	811.558
<i>Onttrekking</i>	
Meerjarenbegroting 2018 - 2021	61.124
Voortgedane risico's	<u>0</u>
Saldo bufferreserve per 31 december 2018	<u>750.434</u>

Financiële kengetallen

De BBV schrijft voor een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze vijf financiële kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote (en: netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
2. De solvabiliteitsratio
3. Kengetal grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

Hieronder volgt een samenvattend overzicht van de resultaten kengetallen:

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
1a. Netto schuldquote	21,38%	24,57%	23,37%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	21,38%	24,57%	23,37%
2. De solvabiliteitsratio:	65,08%	68,06%	60,22%
3. Kengetal grondexploitatie	16,56%	3,07%	13,41%
4. Structurele exploitatieruimte	2,67%	4,26%	1,56%
5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	123,51%	131,76%	131,76%

Beoordeling uitkomsten

Om de uitkomsten van de kengetallen te beoordelen, wordt onderstaande tabel aangehouden:

Schema: beoordeling kengetallen

Kengetal	Categorie A Categorie B Categorie C		
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
	b. met correctie doorgeleende gelden <90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De algehele conclusie is dat gemeente Bunnik financieel gezond was in 2018 met een beperkt risico. Zo vallen kengetallen netto schuldquote, solvabiliteit, kengetal grondexploitatie en structurele exploitatieruimte onder categorie minst risicovol. In de gepresenteerde kengetallen is nog geen rekening

gehouden met de toekomstige winstneming en mogelijk (tijdelijke) afwaardering van de grondexploitaties. Deze ontwikkelingen hebben naar huidig inzicht en verwachting een positief effect op de toekomstige financiële positie van Bunnik. Het kengetal belastingcapaciteit is beoordeeld als meest risicovol. De inwoners van Bunnik betalen hogere woonlasten (onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en riolering) dan gemiddeld.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een daling van de netto schuldquote is positief, de schuldenlast daalt (oftewel: financiering geschiedt meer met eigen middelen).

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
A Vaste schulden	8.900	5.400	12.200
B Netto vlottende schuld	2.209	1.626	2.145
C Overlopende passiva	1.734	1.826	1.357
D Financiële activa	61	61	61
E Uitzettingen < 1 jaar	3.295	5.011	5.145
F Liquide middelen	221	-5.622	216
G Overlopende activa	3.320	1.358	3.388
H Totale baten (excl. Mutaties reserves))	27.809	32.738	29.502
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	21,38%	24,57%	23,37%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De gemeente Bunnik heeft geen doorgeleende gelden. Hierdoor is de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen gelijk aan de netto schuldquote.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balans totaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen is inclusief geblokkeerde bestemmingsreserves.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
A Eigen vermogen	31.681	28.826	30.171
B Balanstotaal	48.677	42.353	50.103
Solvabiliteit (A/B) x 100%	65,08%	68,06%	60,22%

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De gemeente waardeert de gronden tegen een actuele waarde op de balans.

In de BBV wordt gevraagd om de bouwgrond in exploitatie (in de balans wordt dit 'onderhanden werk') te noemen.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
A Bouwgronden in exploitatie	4.606	1.005	3.955
B Totale baten (excl. Mutaties reserves)	27.809	32.738	29.502
Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	16,56%	3,07%	13,41%

De ratio grondexploitatie valt onder de categorie minst riscovol. Dit wordt veroorzaakt doordat de lopende grondexploitaties minder dan 20% van het baten saldo gemeente Bunnik op balansdatum (exclusief mutatie reserves) bedraagt.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de jaarrekening wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een jaarrekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een jaarrekening waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

(Bedragen x 1.000)

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
A Totale structurele lasten	28.631	33.596	29.580
B Totale structurele baten	27.809	34.267	29.459
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	1.769	385	366
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	3.424	1.108	949
E Totale baten	31.233	32.738	29.502
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x100%	2,7%	4,3%	1,6%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in een jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde van voorgaand jaar.

	Jaarstukken 2017	Begroting 2018	Jaarstukken 2018
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	496	509	509
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	176	185	185
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	221	256	256
D Eventuele heffingskorting	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde(A+B+C-D)	893	950	950
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	723	721	721
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor(E/F) x 100%	123,5%	131,8%	131,8%

3. Lokale lasten en heffingen

Beleid

In 2018 zijn de gemeentelijke belastingen en retributies, overeenkomstig het beleid vastgesteld in de Nota financieel beleid, verhoogd met de prijsstijging (1,9% ten opzichte van 2017).

De tarieven van de reinigingsheffingen (reinigingsrechten en afvalstoffenheffing) en de rioolrechten worden gebaseerd op volledige kostendeckendheid. Hierbij moet worden opgemerkt dat de compensabele BTW ook als kostenbestanddeel moet worden meegenomen. Weliswaar wordt deze BTW terugontvangen via het BTW compensatiefonds, maar daar tegenover staat een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast wordt de helft van de kosten van straatreiniging verdisconteerd in de rioolheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is mogelijk van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting en onroerende zaakbelastingen. Van de andere belastingen is geen kwijtschelding mogelijk. In grote lijnen wordt kwijtschelding verleend indien het netto besteedbaar inkomen onder de bijstandsnorm ligt die voor de betreffende gezinssituatie van toepassing is.

De volgende kwijtscheldingen zijn verleend:

Belastingsoort	Bedrag van de kwijtschelding (afgerond)
Afvalstoffenheffing	30.785
Rioolheffing	29.589
Hondenbelasting	1.186
Onroerende zaakbelastingen	-
Totaal	61.560

Lokale lastendruk

Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen onder 5. Belastingcapaciteit.

Belastingopbrengsten

In het volgende overzicht worden de opbrengsten van de diverse leges, tarieven en belastingen in beeld gebracht.

Overzicht opbrengsten diverse leges, tarieven en belastingen			
Bedragen x € 1.000,-			
	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 551	€ 697	€ 608
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	€ 3.106	€ 3.155	€ 3.256
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 868	€ 927	€ 921
Hondenbelasting	€ 70	€ 75	€ 69
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	€ 1.226	€ 1.397	€ 1.413
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 1.244	€ 1.184	€ 1.305
Toeristenbelasting	€ 147	€ 140	€ 160
Omgevingsvergunningen	€ 260	€ 1.285	€ 497
Marktgelden / Standplaatsen	€ 11	€ 15	€ 13

Tarieven

Alle tarieven, met uitzondering van de tarieven voor de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen en rioolheffing, zijn met het inflatiepercentage van 1,9% verhoogd ten opzichte van de tarieven voor 2017.

In de gemeente Bunnik is de berekeningssystematiek voor de tarieven onroerende zaakbelasting als volgt: het tarief onroerende zaakbelasting 2017 voor woningen en niet-woningen wordt verhoogd met de inflatie en gecorrigeerd met het percentage waardedaling of waardestijging op grond van de jaarlijkse herwaardering van de onroerende zaken. Voor 2018 was de inflatie bepaald op 1,9%.

De gemiddelde waardestijging van de woningen bedroeg 6,3% en voor de niet-woningen was er een gemiddelde waardedaling van 0,5%.

Daarnaast is in de berekening van de tarieven de nacalculatie over 2017 verwerkt conform de besluitvorming in de raad van 15 december 2016. In dit kader is het tarief voor de woningen met 1,1% verhoogd en het tarief voor de niet-woningen met 3,2% verhoogd.

Per saldo is het tarief voor de woningen met 3,3% verlaagd (1,9% -/ 6,3% + 1,1%) en het tarief voor de niet-woningen met 5,6% verhoogd (1,9% + 0,5% + 3,2%).

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is vastgesteld voor de jaren 2018 tot en met 2022. Het tarief voor 2018 is vastgesteld op € 184,59.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten zijn, rekening houdend met een structurele stijging van de kosten voor afvalinzameling en –verwerking, op basis van volledige kostendekkendheid aangepast.

De verordening marktgelden is door de raad op 26 oktober 2017 ingetrokken. In het kader van een eenduidig standplaatsenbeleid zijn er uitsluitend nog tarieven voor standplaatsen.

Op de volgende bladzijde worden de tarieven voor gemeentelijke belastingen en retributies in beeld gebracht.

Tarieven gemeentelijke belastingen en retributies 2017 - 2018

	2017	2018	Toename in %
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2313%	0,2444%	5,6%
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1678%	0,1621%	-3,3%
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2891%	0,3056%	5,6%
Hondenbelasting			
Voor de 1e hond	€ 87,65	89,32	1,9%
Voor de 2e hond	€ 118,45	120,70	1,9%
Voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 120,25	122,53	1,9%
Voor honden gehouden in kennels	€ 326,60	332,81	1,9%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten			
Afvalstoffenheffing:			
- Eenpersoonshuishouden	€ 141,00	€ 155,00	9,9%
- Meerpersoonshuishouden	€ 221,00	€ 256,00	15,8%
Reinigingsrechten (incl. BTW)	€ 225,62	€ 260,84	15,6%
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 175,80	€ 184,59	5,0%
Toeristenbelasting			
Per overnachting:			
- op campings	€ 0,63	€ 0,64	1,9%
- in overige verblijfsaccommodaties	€ 1,95	€ 1,99	1,9%
Marktgelden			
Dagstandplaats per strekkende meter per marktdag	€ 3,01	€ -	
Vaste kwartaalstandplaats per strekkende meter per kwartaal	€ 27,04	€ -	
Vaste halfjaarstandplaats per strekkende meter per halfjaar	€ 51,30	€ -	
Vaste jaarstandplaats per strekkende meter per jaar	€ 97,61	€ -	

Kostendekkendheid rioolheffing, reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en overige leges

Vanaf de begroting 2017 worden de kosten van overhead centraal begroot. Bij de begroting zijn dan ook overzichten opgenomen om de geraamde baten niet de geraamde lasten te laten overschrijden.

De werkelijke dekkingspercentages voor respectievelijk de rioolheffing, afvalstoffen- en reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en de overige leges zijn als volgt:

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2018	Rekening 2018
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-884.417	-997.527
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	1.154	-
Netto kosten taakveld	-883.263	-997.527
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-206.956	-212.687
BTW	-104.825	-94.720
Totale kosten	-1.195.044	-1.304.934
Opbrengst heffingen	1.184.437	1.304.933
Dekking	99%	100%

De raming voor de begroting 2018 is aangepast naar aanleiding van de vaststelling van de belastingverordeningen 2018 in de raad van 14 december 2017. De lasten en baten zijn gebaseerd op het tarief, zoals deze vanuit het GRP 2018–2022 geldt. Het verschil tussen de lasten en baten wordt verrekend met de voorziening egalisatie kosten riolering.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	Begroting 2018	Rekening 2018
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-1.157.217	-1.065.123
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	522	1.898
Netto kosten taakveld	-1.156.695	-1.063.225
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-46.739	-47.534
BTW	-197.970	-273.692
Totale kosten	-1.401.404	-1.384.451
Opbrengst heffingen	1.396.626	1.413.033
Dekking	100%	102%

De raming voor de begroting 2018 is aangepast naar aanleiding van de vaststelling van de belastingverordeningen 2018 in de raad van 14 december 2017. Het verschil tussen de lasten en baten wordt verrekend met de reserve egalisatie kosten gemeentereiniging.

Kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2018	Rekening 2018
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-742.131	-69.947
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	-742.131	-69.947
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-543.054	-543.054
BTW	-	-
Totale kosten	-1.285.185	-613.001
Opbrengst heffingen	1.285.185	496.684
Dekking	100%	81%

Het verschil tussen de lasten en baten wordt verrekend met de reserve leges omgevingsvergunningen.

Kostendeckendheid leges	Begroting 2018	Rekening 2018
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-179.184	-203.641
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-	-
Netto kosten taakveld	-179.184	-203.641
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-473.928	-473.928
BTW	-	-
Totale kosten	-653.112	-677.569
Opbrengst heffingen	407.647	457.659
Dekking	62%	68%

Dit betreft de overige leges. Hierbij kan gedacht worden aan de leges rijbewijzen en reisdocumenten, huwelijken en leges APV. Hiervoor geldt dat de kostendeckendheid voor deze leges werkelijk 68% is.

4. Verbonden partijen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen.

Er blijft voor de gemeenteraad nog steeds een kaderstellende -, controlerende - en financiële taak over (het vergt budgettaire beslag en de gemeente loopt daardoor risico's). In verband met de gemeentelijke belangen is het gewenst dat in de begroting en jaarrekening aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarin de gemeente Bunnik een bestuurlijke en financiële belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt in dit verband verstaan: het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die achtergesteld zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of dat financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het belang van verbonden partijen is dat deze vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente houdt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Het tweede belang betreft het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Beleid op verbonden partijen

Zowel bestuurlijk als ambtelijk wil Bunnik een actieve rol spelen in de regio om zo onze positie verder te verstevigen en onze ambities zo goed als mogelijk te vervlechten met regionale programma's en projecten. We zetten daarom in op het vormen van allianties met buurgemeenten, regiopartners, bewoners, ondernemers, organisatie, instellingen en marktpartijen. Het deelnemen in verbonden partijen past binnen dat streven, waarbij als aandachtspunt geldt dat dit in het belang is van onze inwoners en bijdraagt aan de bestuurskracht.

In deze paragraaf is per gemeenschappelijke regeling een format ingevuld. De reden hiervoor is dat meer inzicht wordt verlangd in de verbonden partijen waardoor het inzicht en de "grip" vergroot kan worden.

Overzicht verbonden partijen		
	Begroot	Werkelijk
Verbonden partij/gemeenschappelijke regeling	2018	2018
1. Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	460.066	448.232
2. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	433.859	424.220
3. Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied (UHVKR)	27.576	11.352
4. Gemeenschappelijke regeling Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	616.000	617.447
5. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	19.202	19.202
6. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	863.270	863.879
7. Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	59.000	59.226
8. Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	3.549.574	3.682.907
9. Gemeenschappelijke regeling Belasting Samenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	202.000	203.000
10. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	1.685.212	1.718.797
Totaal	7.915.759	8.048.261
Deelnemingen		
BNG		
Waterleidingbedrijf Vitens		
SVW Biga Groep		

Wijzigingen in verbonden partijen

Het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied is in 2018 geliquideerd. Verder hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden.

1. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 1.218.565
Verstrekke leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 2.755.522 Eind jaar: € 3.517.266 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 11.822.885 Eind jaar: € 13.154.917
Niet afgedekte risico's	Benodigd weerstandsvermogen van € 587.000. Weerstandscapaciteit bedraagt € 1.273.349.
Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie	GGD regio Utrecht (GGDrU) is de gezondheidsdienst van en voor de 26 gemeenten van regio Utrecht. GGDrU heeft een maatschappelijke opdracht, vooral neergelegd in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). Die maatschappelijke opdracht richt zich op alle inwoners van de regio en op preventie, met een sociale geneeskundige aanpak.
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	• Uitvoeren van Wet publieke gezondheid (Wpg) (o.a. het rijksvaccinatieprogramma), adviseert en ondersteunt gemeenten bij het uitvoeren van (lokaal) gezondheidsbeleid en stelt inwoners in staat hun gezondheid te optimaliseren. • Adviseren en ondersteunen van gemeenten bij hun gezondheidstaak: het voorkomen van ziekten; het bevorderen van gezond gedrag; het scheppen van een gezonde leefomgeving. Op basis van de beleidsverantwoording over het jaar 2018 blijkt dat bovengenoemde doelstellingen zijn gerealiseerd.
Essentiële ontwikkelingen	<u>Toezicht Kinderopvang</u> De regelgeving op het taakveld toezicht kinderopvang verandert met enige regelmaat. De laatste wijziging betreft de extra middelen die beschikbaar zijn gesteld voor toezicht (en handhaving) op kinderdagverblijven met Voor- en vroegschoolse educatie (VVE). <u>Bestuursagenda 2019-2023</u> GGDrU wil als de gezondheidsdienst van en voor de 26 gemeenten in de regio werken vanuit een meerjarenkader waarin de maatschappelijke waarde waaraan GGDrU bijdraagt herkenbaar en bepalend is. Dit wordt vormgegeven met een bestuursagenda en actieprogramma (met een looptijd van maximaal 4 jaar). De bestuursagenda geeft ook richting aan de inhoud van de begroting van GGDrU. Concrete voorstellen voor aanpak en financiering zullen volgen in het actieprogramma. De definitieve versie van de bestuursagenda volgt in januari 2019.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 26 deelnemende gemeenten (1 van de 68 stemmen).
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

2. Omgevingsdienst Regio Utrecht te Utrecht

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 244.503
Verstrekke leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 1.045.381 Eind jaar: € 1.144.451 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 3.734.369 Eind jaar: € 4.377.276
Niet afgedekte risico's	Weerstandsvermogen van € 484.147
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De omgevingsdienst regio Utrecht heeft als brede milieudienst de expertise in huis om de gemeente op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en - handhaving (de VTH-taken). De ODRU wil samen met de aangesloten gemeenten werken aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving voor onze inwoners en bedrijven. Dit gebeurt op een maatschappelijk bewuste manier. Voor de gemeente is het van belang dat daarbij aandacht is voor de lokale situatie (couleur locale), burgerparticipatie en maatwerk.
Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie	Het inhoudelijke adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu en archeologie, met daarbij als taak onder meer het inhoudelijk adviseren over omgevingsvergunningen, voor milieuaspecten, en het uitvoeren van de handhavingstaken.
Essentiële ontwikkelingen	Er wordt gewerkt aan een strategisch plan voor de periode 2019-2022. Op voorhand zijn daarvan al enkele belangrijke pijlers te noemen: voortdurende verbetering van de kwaliteit van dienstverlening, verzakelijking van de bedrijfsvoering door transparante productsturing en –financiering en de voorbereiding op, en invoering van de Omgevingswet.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 15 stemmen).
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen.

3. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijn

Verwachte omvang financieel resultaat	Nihil
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 2.507.434 Eind jaar: € 0 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 0 Eind jaar: € 0
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	In verband met de liquidatie van het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied in 2018 is het beleid gericht op liquidatie met als doel recreatiegebieden, routes en paden onder te brengen bij nieuwe rechtsopvolgers waarbij de toegankelijkheid zoveel mogelijk behouden blijft.
Kernactiviteiten van de organisatie	Het realiseren en in stand houden van (open lucht)recreatiemogelijkheden op de Utrechtse Heuvelrug en in het Vallei- en Kromme Rijngebied.
Essentiële ontwikkelingen	Het Recreatieschap UHVK is per 1-1-2018 ontmanteld. Het pakket routes, paden en groen toezicht liep nog door tot het 4 ^e kwartaal 2018 en is in zijn geheel overgedragen aan een rechtsopvolger. De liquidatie is afgerond in december 2018.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 13 stemmen).
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Het recreatieschap UHVK is geliquideerd.

4. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 70.000
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 243.000 Eind jaar: € 208.000 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 7.483.000 Eind jaar: € 6.180.000
Niet afgedekte risico's	In 2017 is een besluit genomen over een nieuwe kosten verdeelsystematiek. Hierbij is het principe "de gebruiker betaalt" als uitgangspunt genomen. Dit heeft als effect dat er grotere fluctuaties in de deelnamebijdragen ontstaan.
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De RID ontwikkelt zich van een operationele ICT-dienst tot een serviceprovider en -makelaar die regie voert over de ontwikkeling, het onderhoud en de inzet van ICT. De RID wil de deelnemers voorzien van een ICT-omgeving waarmee zij hun kerntaken in de samenleving digitaal, effectief en betrouwbaar uitvoeren. In 2018 is voldaan aan de doelstellingen
Kernactiviteiten van de organisatie	De RID heeft tot doel het uitvoeren van taken die zien op het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het terrein van ICT en de hiervoor benodigde middelen, waaronder soft- en hardware voor de deelnemers aan de RID.
Essentiële ontwikkelingen	Naar aanleiding van de, in 2017 bepaalde visie voor de RID, ontwikkelt de RID zich van een operationele ICT-dienst tot een serviceprovider en -makelaar die regie voert over de ontwikkeling, het onderhoud en de inzet van ICT. De RID wil de deelnemers voorzien van een ICT-omgeving waarmee zij hun kerntaken in de samenleving digitaal, effectief en betrouwbaar uitvoeren. In 2018 is de RID daarom begonnen met versterking van de organisatie, verbetering van de samenwerking en structurering van de processen. Ook is het Inkoopbeleid aangescherpt en is proces problem management ingericht.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 7 stemmen)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

5. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik

Verwachte omvang financieel resultaat	-/- € 24.426
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 165.153 Eind jaar: € 140.728 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: nihil Eind jaar: nihil
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	Gedurende 2018 zijn er meerdere doelen gerealiseerd. Deze betreffen onder meer: • Landschapsadvies op erfniveau. • Ondersteuning bij bij-vriendelijk bermbeheer. • Uitbreiding biodiversiteit door verstrekken bloemzaden. • Informatie verstrekken bij landschapsevenementen. • Gedurende 2018 is in samenwerking met een zorginstelling structureel landschapsbeheer opgezet.
Niet afgedekte risico's	Niet bekend
Kernactiviteiten van de organisatie	Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden. Bevorderen ruimtelijke kwaliteit middels advisering en ondersteuning van particuliere eigenaren in het buitengebied. Instandhouding cultuurlandschap en natuurwaarden Voorlichting over landschap en landschapselementen. Participatie beleidsadvies landschap in de streek voor bijvoorbeeld omgevingsvisies, wet natuurbescherming, prov. landbouwvisie
Essentiële ontwikkelingen	Verhoging biodiversiteit. Samenwerking met dagbesteding zorginstellingen
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Het collegelid is voorzitter van de stuurgroep waarin wethouders en andere bestuurders zitting hebben. Daarnaast functioneert op ambtelijk niveau een werkgroep en wordt de dagelijkse uitvoering verzorgd door de landschapscoördinator.
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Gemeente Utrecht is per 31-12-2018 uitgetreden.

6. Veiligheids Regio Utrecht (VRU) te Utrecht

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 1.694.000
Verstreckte leningen aan GR	Geen
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 6.943.000 Eind jaar: € 9.684.000 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 30.041.000 Eind jaar: € 49.192.000
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting: 1. Door samenwerking binnen de VRU is de brandweezorg binnen de gemeente gegarandeerd. 2. Door het extra takenpakket van de jeugdbrandweer wil de gemeente een natuurlijke doorstroom van jeugdbrandweer naar de vrijwillige brandweer bewerkstelligen. 3. Door samenwerking binnen de veiligheidsregio Utrecht wordt middels de samenwerking tussen de verschillende gemeenten en hulpverleningsinstanties bij de crisisbeheersing verbeterd. Met betrekking tot doelstelling 1 heeft de VRU een brede vrijwilligersgroep brandweerprofessionals binnen de gemeente Bunnik. Er zijn steeds weer nieuwe mensen in opleiding om continu over een stevige en gedreven groep brandweermensen te kunnen beschikken. Door de regionale samenwerking is, indien nodig, middels opschaling de benodigde inzet gegarandeerd. Met betrekking tot doelstelling 2 blijft de VRU (net als andere regio's) aandacht besteden aan het werven van nieuwe leden voor de jeugdbrandweer. De jeugdbrandweer Bunnik en Zeist trainen en oefenen gezamenlijk. Zowel op de post als in de gemeente alwaar bij de lokale middenstand oefeningen gehouden worden. Met betrekking tot doelstelling 3 is het een continu proces van verbetering. De VRU richt zich op de vakbekwaamheid van alle sleutelfunctionarissen op verschillend niveaus. Dat uit zich in training en oefening waar verschillende gemeenten en instanties aan deelnemen. De VRU heeft lokale aansluiting hoog in het vaandel staan en zetten in waar het nodig is.
Niet afgedekte risico's	Benodigde weerstandscapaciteit van € 1.377.000. Beschikbare weerstandscapaciteit is € 1.300.000.
Kernactiviteiten van de organisatie	Brandpreventie, brandrepressie, rampenbestrijding en crisisbeheersing
Essentiele ontwikkelingen	In 2018 en 2019 worden voorbereidingen getroffen voor een nieuwe beleidsperiode waarin het regionaal en lokaal risicoprofiel wordt geactualiseerd. Dat vormt de basis voor het nieuwe beleidsplan 2020-2023.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 26 deelnemende gemeenten. (Bunnik heeft op basis van het inwonersaantal één stem)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

7. Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht te Wijk bij Duurstede

Verwachte omvang financieel resultaat	Positief € 25.675 (voor bestemming)
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 252.000 Eind jaar: € 277.000 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 88.000 Eind jaar: € 289.000
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting: • Uitvoering geven aan de Archiefwet 1995. • Goede archivering van digitale informatie. • Ontwikkelingen op het gebied van archief en Informatiebeheer worden integraal benaderd. • Bijdrage aan het culturele erfgoed binnen de gemeente en draagt dus bij aan verbetering van het klimaat op het gebied van kunst en cultuur. In 2018 is voldaan aan de visie (middels eigen uitvoering, advisering en ondersteuning).
Niet afgedekte risico's	De gevolgen die de herindeling van gemeente Vianen met Leerdam en Zederik tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden heeft zijn nog onduidelijk. In 2019 zal duidelijk worden of gemeente Vianen zal uittreden uit de GR of de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden zal toetreden.
Kernactiviteiten van de organisatie	Het in het samenwerkingsgebied uitvoering geven aan de Archiefwet 1995, alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.
Essentiele ontwikkelingen	Eind 2018 is bij alle zes gemeenten en bij het RHC een zogenaamd KIDO (Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden)-onderzoek uitgevoerd door een externe onderzoeker. Uit de resultaten moet duidelijk worden welke stappen de komende jaren noodzakelijk zijn om het informatiebeheer te verbeteren met het oog op de voorbereiding van de aansluiting op een e-depot (een voorziening voor het duurzaam beheren van digitaal archief). Eind 2018 is het beleidsplan 'Vooruit met het verleden' vastgesteld met als scope de periode 2019 - 2022.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	2 van de 19 stemmen (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

8. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 36.439
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 267.576 Eind jaar: € 389.035 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 11.140.852 Eind jaar: € 9.989.041
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	In de begroting 2018 zijn de volgende doelstellingen opgenomen en prestatie indicatoren opgenomen: 1. Stimuleren van de participatiesamenleving. Inwoners die tijdelijk niet in staat zijn te voorzien in het eigen levensonderhoud kunnen rekenen op financiële ondersteuning en begeleiding naar werk door de RDWI, vanuit het uitgangspunt dat iedereen meedoet naar vermogen. 2. Van inwoners die afhankelijk zijn van het vangnet dat de RDWI biedt, mag worden verwacht dat zij een maatschappelijke tegenprestatie leveren. 3. Versterken van de samenwerking tussen de verschillende disciplines in het Sociaal domein. Ontwikkelingen op het gebied van werk en inkomen worden integraal benaderd als onderdeel van het Sociaal domein. 4. Uitvoering van de Participatiewet vindt binnen de financiële kaders plaats. 5. Vergroten van de arbeidsparticipatie, afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. 6. Vergroten van de arbeidsparticipatie, plaatsing via het Verbond van Bunnik Uit het jaarverslag van de RDWI 2018 blijkt dat doelstellingen 1, 3, en 6 zijn behaald. Ten aanzien van doelstelling 2 wordt opgemerkt dat dit conform de re-integratieverordening beperkt wordt uitgevoerd. Met de komst van de vrijwilligersregisseur heeft Bunnik ook in 2018 daar lokaal invulling aan gegeven. Door het inregelen van vrijwilligerswerk voor uitkeringsgerechtigden. Ten aanzien van doelstelling 3 wordt de dienstverlening van werken en inkomen maar ook schulddienstverlening meer integraal opgepakt. Zo werken één dag in de week de klantregisseur en de participatiecoach van de RDWI vanuit het Centrum voor Elkaar. In het kader van schulddienstverlening worden gezamenlijk huisbezoeken afgelegd. Ten aanzien van doelstelling 4 werd bij de najaarsnota RDWI duidelijk dat de RDWI haar taakstelling niet binnen de financiële kaders gaat halen. De gemeenten werden confronteert met een onvoorzien tekort. Met de najaarsnota bood de sociale dienst een rapportage aan waarin de gemeente een volledig en transparant beeld kreeg van de resultaten.

	Een deel van deze overschrijdingen zijn niet beïnvloedbaar en hebben te maken met de stijging van de gebundelde uitkering (BUIG - Rijksbudget voor inkomensvoorziening) van de gemeente Bunnik en de ontschottingsafspraken en de openeinde regelingen voor o.a. de Bijzondere Bijstand en de Bbz. Verder wordt een deel veroorzaakt door een tekort op de apparaatskosten, een overschrijding van het participatiebudget en het project nieuwe inwoners. Om de basis op orde te krijgen is er met de komst van de nieuwe interim directeur is in de 2^e helft van 2018 een brede analyse uitgevoerd naar waar de RSD organisatie zich bevindt, in het transformatie proces tot een moderne sociale dienst. Dit geeft geresulteerd in het verbeterplan RSD maakt stappen. Hier is in 2018 een start mee gemaakt. Ten aanzien van punt 5 is er sprake van een beperkte afname van aantal uitkeringsgerechtigden. Van 138 uitkeringsgerechtigden begin 2018 naar 133 eind 2018. Dat deze afname beperkt is wordt verklaard door de toename van het aantal gehuisveste statushouders over de afgelopen jaren. Om deze inwoners gerichter te begeleiden is in 2018 gestart met het team nieuwe inwoners bij de RDWI.
Niet afgedekte risico's	Weerstandscapaciteit van € 161.419
Kernactiviteiten van de organisatie	De Regionale Dienst Werk en Inkomen biedt een vangnet voor de inwoners die tijdelijk niet of onvoldoende in hun inkomen kunnen voorzien.
Essentiele ontwikkelingen	Zie doelstelling 4
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	Gemeente Bunnik neemt zitting in het Algemeen Bestuur. Iedere gemeente heeft 2 leden binnen het AB en daarmee 2 van de 12 stemmen.
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

9. Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 219.582
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 566.001 Eind jaar: € 346.411 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 3.989.519 Eind jaar: € 21.921.901
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	In de begroting 2018 is als doelstelling het heffen en innen van gemeentelijke belastingen opgenomen.
Niet afgedekte risico's	Nihil.
Kernactiviteiten van de organisatie	De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.
Essentiele ontwikkelingen	Vertrek van de algemeen directeur per 2019.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	2% (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen.

10. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

Verwachte omvang financieel resultaat	Voor bestemming resultaat +/- € 197.600
Verstreckte leningen aan GR	Nihil
Verwachte omvang eigen / vreemd vermogen	<u>Eigen vermogen:</u> Begin jaar: € 1.091.200 Eind jaar: € 893.600 <u>Vreemd vermogen</u> Begin jaar: € 62.300 Eind jaar: € 79.400
De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting	De doelstelling van RMN is o.a. op milieuvriendelijke én efficiënte wijze diensten uit te voeren voor de deelnemende gemeenten.
Niet afgedekte risico's	
Kernactiviteiten van de organisatie	Afvalinzameling en beheer afvalbrengrstation. Daarnaast taken op het gebied van beheer openbare ruimte.
Essentiele ontwikkelingen	RMN streeft continu naar verbetering van de uitvoering van het werk in termen van geld en kwaliteit. In 2018 is bijvoorbeeld bespaard op de inzet van personeel door inzet van een zijbelader. Dit is een vuilniswagen met een robotarm die de kliko's zelf kan oppakken.
Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij	1 van de 6 gemeenten (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)
Nieuwe / vertrokken deelnemers	Geen

5. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringen met een langdurig economisch of maatschappelijk nut. Kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, water, groen, gebouwen, automatisering en inventarissen (zogenaamde materiële activa), maar ook bijvoorbeeld bestemmingsplannen (zogenaamde immateriële activa). Al deze kapitaalgoederen dienen “onderhouden” te worden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In de Nota financieel beleid zijn de volgende uitgangspunten ten aanzien van kapitaalgoederen opgesteld:

- Alle investeringen (zowel met een economisch of maatschappelijk nut) worden geactiveerd en conform de waardevermindering van de investeringen, op consistente wijze afgeschreven. Alleen investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de investering;
- Gronden en terreinen worden geactiveerd, maar niet op afgeschreven;
- De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd;
- Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.
- Onderhoudswerkzaamheden, die leiden tot een nieuwe functionaliteit van het actief of een duidelijke technische verandering mogen wel worden geactiveerd;
- Activa met een verkrijgingsprijs minder dan € 5.000 of een afschrijvingslast minder dan € 500 worden niet geactiveerd.

Het beleid van de gemeente Bunnik voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, gebouwen en groen is onder andere opgenomen in de volgende onderhoudsplannen en daarnaast is het niveau van onderhoud aangegeven.

Soort eigendom	Onderhoudsplan	Onderhoudsniveau o.b.v. Onderhoudsplan
Wegen	Wegennota 2015 - 2024	Matig / Redelijk
Riolering	GRP 2018 tot en met 2022	Redelijk / Goed
Water	Waterplan (maakt onderdeel uit van het GRP 2018 – 2022)	Redelijk / Goed
Gebouwen – multifunctionele accommodaties	Het Kwartier Werkhoven, De Kersentuin Bunnik en Het Palet in Odijk bij Beheerstichting	Goed
Gebouwen – gemeentehuis	Onderhoudsplan d.d. juni 2017	Goed
Gebouwen –overige	Onderhoudsplan d.d. juni 2017	Redelijk / Goed
Openbaar groen	Bomenbeheerplan 2011	Redelijk

In het onderhoudsbeheerplan voor wegen, wat in 2014 is geactualiseerd, is geen rekening gehouden met totale vervanging van wegen. Daar steeds de afweging zal worden gemaakt of vervanging noodzakelijk is, wordt dit beschouwd als de aanleg van een nieuwe weg. Dit zal steeds bij afzonderlijke besluitvorming

plaats vinden. Dergelijke uitgaven zullen worden geactiveerd en in 30 jaar worden afgeschreven. Dit is in overeenstemming met de uitgangspunten in de Nota financieel beleid.

De gemeente dient wettelijk haar wegen veilig te onderhouden. Om de kwaliteit van de wegen te beoordelen wordt een wegenplan opgesteld. Door een wettelijk gewijzigde beoordelingsmethodiek is het wegenareaal beoordeeld van goed (begroting 2018) naar matig tot redelijk.

De totale vervanging van riolering is in het GRP 2018-2022 begrepen. De werkingsduur van dit GRP is vijf jaar en daarna (in 2021) wordt een hernieuwd GRP opgesteld met een geactualiseerde financiële berekening. In Bunnik wordt risicogestuurd rioolbeheer toegepast. Dit betekent dat riolering gerepareerd of vervangen wordt als er daadwerkelijk risico's optreden. Uit inspectiegegevens blijkt dat de komende vijf jaar de riolering op diverse plekken vervangen moet worden. Daarom is de staat van de riolering bijgesteld naar redelijk/goed.

Er is na het aflopen van het vorige waterplan geen nieuw waterplan gemaakt. Dit komt omdat Bunnik nauwelijks water in eigen beheer heeft. Bunnik heeft ervoor gekozen om water gerelateerde zaken in het gemeentelijk rioleringsplan op te nemen. Omdat het klimaat verandert en er meer en heftigere extreme buien voorkomen, moet het waterbeheer zich hieraan aanpassen. Samen met de regionale overheden wordt een strategie opgesteld voor de klimaatadaptatie.

Met betrekking tot de vervanging van een gebouw is dit niet in de onderhoudsbeheersplannen opgenomen met een vergelijkbare redenering als bij de onderhoudsplannen van wegen (zie Nota financieel beleid).

De gemeente heeft het eigendom over drie multifunctionele accommodaties. In Bunnik is er De Kersentuin waarin twee scholen (de Camminghaschool en de Anne Frankschool), de muziekschool, de bibliotheek en drie kinderopvangorganisaties zijn gehuisvest. In Odijk staat Het Palet waarin de drie scholen van Odijk (de Beurthonk, de Bongerd en De Vonk) en twee kinderopvangorganisaties zijn gevestigd. Het Kwartier staat in Werkhoven. Daarin is de enige school (de Delteykschool) uit het dorp gehuisvest met een kinderopvangorganisatie.

In alle gebouwen wordt het beheer en onderhoud uitgevoerd door een beheerstichting. Zij verzorgen beheer en onderhoud aan de hand van beheer en onderhoudsplannen. De scholen zijn volledig verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gebouwdelen waarin zij gehuisvest zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de overige delen van de panden. De hiervoor gereserveerde gelden worden ter beschikking gesteld van de beheerstichtingen, die het feitelijke onderhoud laat uitvoeren.

Het bomenbeheerplan is op 1 november 2011 vastgesteld.

In de hiernavolgende tabel wordt het onderhoud ten laste van de getroffen financiële reserves aangegeven.

Overzicht onderhoudsuitgaven 2018

Op grond van de vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen zijn in 2018 de volgende uitgaven gedaan ten laste van de onderhoudsreserves.

		Begroting 2018	Rekening 2018
	<u>Overige gebouwen</u>		
600104	- ambtswoning burgemeester	15.175	73.395
612002	- brandweergarage Bunnik	9.568	9.461
612003	- brandweergarage Werkhoven	15.125	15.784
667006	- jeugaccomodatie Odijk	6.458	-
512002	- gebouwen gemeentewerf	17.865	-
511020	- gemeentehuis	122.858	51.119
654003	- muziektent Werkhoven	9.255	-
		196.304	149.759
	<u>Overig onderhoud</u>		
621002	- wegen	272.000	171.546
		272.000	171.546
	Totaal onderhoudsuitgaven	468.304	321.305

Per 31 december 2015 zijn de onderhoudsvoorzieningen en de voorziening wegen vervallen. Deze zijn toegevoegd aan de reserves.

Bij het groot onderhoud wordt gekeken, of de geplande werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden.

Ambtswoning burgemeester

Het groot onderhoud aan de ambtswoning is / wordt zoveel mogelijk uitgevoerd tijdens de wisseling van de burgemeesters. Dit houdt in dat een deel van het groot onderhoud is uitgesteld en een deel naar voren is gehaald. De kosten lopen hiermee uit de pas met het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en de begroting 2018. Tevens is de aanwezige asbest verwijderd; dit heeft extra werkzaamheden en kosten (onvoorzien) met zich meegebracht.

Brandweergarages

Het legionellabeheersplan is opgesteld en uitgevoerd, volgens de MJOP. Tevens is in de brandweerkazerne Werkhoven, conform het MJOP, het buitenschilderwerk uitgevoerd.

Jeugdaccommodatie Odijk

Een aantal geplande werkzaamheden voor 2018, zoals vervanging van de cv-ketel, is doorgeschoven naar 2019.

Gebouwen gemeentewerf

De geplande werkzaamheden voor de gemeentewerf, zoals het vervangen van de vloer en werkzaamheden aan het dak, zijn uitgesteld in verband met de plaatsing van de zonnepanelen op het dak.

Gemeentehuis

Voor het gemeentehuis zijn de geplande werkzaamheden aan het dak uitgesteld in verband met de plaatsing van zonnepanelen op het dak.

Muziektent

Er is in 2018 geen groot onderhoud verricht in afwachting van de aanbesteding van de vervanging van de marktkasten.

Wegen

Er is onderhoud gepleegd aan enkele wegen in het buitengebied en elementenverhardingen. Na het noodzakelijke uitgevoerd onderhoud voldoet het betreffende weggedeelte aan de kwaliteit van de buitenruimte zoals destijds door de gemeenteraad is vastgesteld.

6. Financiering

Algemene ontwikkelingen

In 2017 is het treasury statuut vastgesteld. Dit statuut geeft kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn. Uitgangspunt van het statuut is een voorzichtig risicomijdend beleid bij het uitzetten/beleggen van overtollige kasgelden. Het treasury statuut sluit hierbij volledig aan op de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (de Financiële verordening).

Kasbeheer

De gemeente heeft de beschikking over rekeningen bij de BNG en de Rabobank. Vrijwel alle betalingen en ontvangsten lopen via de BNG. Met deze bank is een zogenaamde raamovereenkomst gesloten. Dit houdt in dat indien het saldo op de rekening boven of beneden bepaalde grenzen komt automatisch een gunstiger renteregime geldt. Hiertegenover staat dat, indien middelen worden aangetrokken of uitgezet bij een andere bank, een renteverskil ten opzichte van de BNG-tarieven aanwezig moet zijn van ten minste 0,05%.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van externe rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) beoogt grote fluctuaties in rentelasten van lagere overheden te voorkomen. Hiertoe wordt via de kasgeldlimiet een maximum gesteld aan het met kortlopende leningen voorzien in de financieringsbehoefte. Achtergrond is dat de rente van kortlopende (kasgeld)leningen in korte tijd sterk kunnen fluctueren. In de Wet fido staat de bepaling van de renterisiconorm. Deze wordt getoetst aan het totaal van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt bepaald op een percentage van 8,5% van het totaal van de exploitatie-uitgaven van het dienstjaar. Voor 2018 lag de kasgeldlimiet op :

Kasgeldlimiet	begroting 2018
Omvang begroting 2018 (=grondslag)	33.800.000
kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	2.873.000

In 2018 is de kasgeldlimiet niet overschreden. Per februari 2018 is de rente van kasgeldleningen en voor in deposito gezette gelden op aanvraag. Het tarief voor langlopende geldleningen (25 jaar) bedraagt op het moment van samenstellen van dit jaarverslag 1,05%.

Voor het beheersen van het renterisico op de vaste geldleningen door het aanbrengen van spreiding in de looptijd in de leningenportefeuille is de renterisiconorm ingevoerd. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor 2018 lag deze norm op:

Renterisiconorm	begroting 2018
Omvang begroting 2018 (=grondslag)	33.800.000
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%
Toegestane renterisiconorm	6.760.000

Hieraan moet worden getoetst het totaal van de in dat jaar verschuldigde aflossingen vermeerderd met de restschuld van de leningen, waarvan het rentepercentage in dat dienstjaar contractueel moet worden herzien en verminderd met eventueel nieuw aangetrokken geldleningen.

Er zijn geen leningen aanwezig waarvan de rente tijdens de looptijd kan worden veranderd. In 2018 is in totaal € 1,7 miljoen afgelost op de vaste geldleningen. En er is een nieuwe geldlening aangetrokken van € 5 miljoen. Hiermee wordt ruimschoots binnen de norm gebleven.

Gemeentefinanciering

De financieringspositie is enerzijds afhankelijk van de financieringsbehoefte die voortvloeit uit voorgenomen investeringen en anderzijds uit mogelijke investeringssubsidies en de verwachte opbrengsten uit de grondexploitaties. Er wordt een liquiditeitsbegroting opgesteld zodat er een beeld is wat de financieringspositie is.

Discrepancies in de financieringsbehoefte zullen naar verwachting van betrekkelijk korte duur zijn. Deze zullen in eerste instantie opgevangen worden via korte financieringen. Indien op grond van de Wet Fido vaste financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken zal dit toch voor een periode van maximaal 5 tot 10 jaar nodig zijn.

Stand van de vaste leningen op 1 januari 2018	€ 8.900.000
Nieuwe leningen	€ 5.000.000
Reguliere aflossingen	€ 1.700.000
Stand van de vaste leningen per 31 december 2018	€ 12.200.000

De gemiddelde rente van deze vaste financieringsmiddelen ligt op ca. 2,2%.

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord is afgesproken dat lagere overheden in 2013 verplicht gaan schatkistbankieren. Dat betekent dat lagere overheden (tijdelijke) liquide overschotten bij de Nederlandse staat dienen onder te brengen (beleggingen) en de Nederlandse staat een marktconforme rente vergoedt die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die het Rijk op de markt aangaat. Overigens doet de gemeente Bunnik niet aan beleggingen, omdat er geen liquide overschotten zijn. De gemeente Bunnik heeft een bankrekening geopend die vanaf 2014 hiervoor gebruikt wordt.

Emu (Economische Monetaire Unie) saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Volgens de nieuwe BBV voorschriften wordt voorgeschreven om een geprognosticeerde balans op te stellen en het meerjarig EMU saldo. Dit om een betere raming en beheersing van het EMU saldo te krijgen.

Rentetoerekening

Om inzicht te geven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening is op advies van de nieuwe BBV het onderstaand schema opgenomen:

Renteschema:		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	182.516	
b. De externe rentebaten	2.450	-/-
Totaal door te rekenen externe rente	180.066	
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	24.727	-/-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	30.652	-/-
	55.380	-/-
Saldo door te rekenen externe rente	124.687	
d1. Rente over eigen vermogen	0	
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	0	+
<i>De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente</i>	124.687	
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)	0	-/-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	124.687	

7. Grondbeleid

Grondbeleid algemeen

Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven. Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programma's. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De financiële baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemeen financiële positie.

Onder grondbeleid wordt verstaan de positie die de gemeente in wil nemen ten behoeve van uitbreiding voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige doeleinden. Er is een onderscheid tussen actief en faciliterend (passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier.

Nota grondbeleid

Medio 2008 is de Nota grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan de wijze van grondverwerving, de aan- en verkoopvoorwaarden te hanteren bij grondtransacties, de te hanteren systematiek van kostprijs- en uitgifteprijsberekening bij grondexploitaties. De Nota Grondbeleid 2008 is nog steeds van kracht en gaat uit van een actief grondbeleid. Vanaf 2010 heeft de gemeente Bunnik dit actieve grondbeleid omgezet naar een passief grondbeleid. Een actualisatie van het grondbeleid is uitgesteld in het kader van de uitvoeringsstrategie. De gemeente Bunnik hanteert dus nog steeds een faciliterend en regisserend grondbeleid. Een uitzondering daarop is dat voor sociale woningbouw actieve grondpolitiek wordt toegepast. Dit sluit aan bij de besluitvorming van de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling in 2016. Tot slot kan in overleg met de gemeenteraad – indien sprake is van strategische grond – gemotiveerd worden afgeweken van het faciliterende en regisserende grondbeleid.

Visie op wonen

In het totaal van alle toekomstige nieuwbouwplannen wordt de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde 30% sociale huurwoningen en 70% koopwoningen uitgevoerd. Dit is onder andere vastgelegd in de Visie op wonen.

De volgende grondexploitaties waren in 2018 in uitvoering:

MOB-complex te Odijk

Als uitvloeisel van het bestemmingsplan en de daarin vastgelegde bebouwingmogelijkheden moet voorzien worden in voldoende waterberging. Deze waterberging is in 2018, in samenwerking met het HDSR en de ondernemers gerealiseerd en opgeleverd.

De Werkhof

Het project De Werkhof verkeert in de afrondende fase. In 2018 zijn de twee laatste vrije sector kavels verkocht. Eén woning is in aanbouw. Voor de tweede woning is de aanvraag omgevingsvergunning in voorbereiding. Na de oplevering van deze twee woningen zal ook het woonrijp maken worden afgerond.

Het Burgje

Begin mei 2018 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden, daarmee is de uitvoeringsfase van start gegaan. De voorbereidingen voor de bouw van de 140 woningen zijn dan ook in volle gang. De aanleg van nutsvoorzieningen en het bouwrijpmaken worden voorbereid om daarmee begin 2019 te kunnen starten. In oktober is de verkoop gestart en dit verloopt zeer voorspoedig. In samenwerking met de marktpartij en de NMU (Nederlandse Milieufederatie Utrecht) wordt nieuwe kopers de mogelijkheid geboden om de woning gasloos te kopen. Boerderij Het Burgje is eveneens in de verkoop gegaan eind 2018.

Tevens zijn de laatste voorbereidingen getroffen om het laatste deelperceel – het erf en omgeving - te onderzoeken op archeologie. Ook dit zal plaatsvinden begin 2019. Het zomerhuis wordt gesloopt onder bouwhistorische begeleiding. De vergunning hiervoor is inmiddels verleend. De opbrengst van de verkoop is begin 2019 binnen gekomen.

Scholeneiland Bunnik

In 2018 zijn omgevingsvergunningen verleend voor de bouw van een woonzorgcentrum en een gezondheidscentrum op het Scholeneiland Bunnik. Aansluitend zijn ook beide percelen verkocht aan de ontwikkelende partijen. De realisatie van de plannen laat echter nog even op zich wachten, omdat tegen beide vergunningen beroep is ingesteld bij de rechtbank

Stationsweg 51-55

LEKSTEDewonen heeft de kavel Stationsweg 51-55 aangekocht en een omgevingsvergunning verkregen voor de realisatie voor een appartementencomplex voor één a tweepersoonshuishoudens. Begin 2019 zal worden gestart met de bouw.

Particuliere ontwikkelingen

Naast de gemeentelijke grondexploitatiegebieden is de gemeente ook voorwaardenscheppend betrokken bij een aantal particuliere gebiedsontwikkelingen. Deze projecten komen tot stand op basis van tussen de gemeente en de particuliere exploitant afgesloten samenwerkings- en bouwexploitatieovereenkomsten.

Winstneming 2018

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of eventueel tussentijds als de exploitatie dit mogelijk maakt, zal een eventueel voordelig saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve. In 2018 is voor het Burgje een winst genomen € 5.900 en voor de Werkhof van €37.200, dit naar aanleiding van de PoC methode (percentage of completion).

Verliesneming 2018

Bij afsluiting van een grondexploitatie, of als tussentijds blijkt dat een project verliesgevend gaat zijn, zal een verliesneming genomen moeten worden. Voor de Stationsweg is de verliesvoorziening bijgeraamd met € 9.406. Daarnaast is een verliesvoorziening afgeraamd voor het MOB complex met € 106.392 en voor het scholeneiland Bunnik bijgeraamd met € 12.370.

Risico's 2018

Met betrekking tot de grondexploitatie zijn de kosten verwerkt in de grondprijsberekeningen.

Toekomstige winst- en verliesneming

In de nabije toekomst is naar verwachting sprake van winstneming van Het Burgje en een mogelijk (tijdelijke) afwaardering naar landbouwwaarde van de gronden Odijk-West in 2019. Deze afwaardering is wellicht noodzakelijk als gevolg van veranderde wet- en regelgeving op dit gebied. Dit tenzij er een stellig voornemen van de raad bestaat om hier een winstgevende grondexploitatie te realiseren. Deze ontwikkelingen hebben naar huidig inzicht en verwachting een positief effect op de toekomstige financiële positie van Bunnik.

Jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Lasten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Bestuur en Organisatie	3.483,9	4.203,5	4.012,0	191,5
Programma 2. Dienstverlening	798,0	798,0	795,2	2,8
Programma 3. Gegevensbeheer	271,3	271,3	205,9	65,3
Programma 4. Veiligheid	998,0	1.043,5	1.043,9	-0,4
Programma 5. Openbare ruimte	3.083,1	3.595,0	3.498,5	96,5
Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen	7.725,7	7.961,2	3.619,3	4.341,9
Programma 7. Sociaal domein	11.540,2	11.846,7	11.497,4	349,3
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien	381,2	384,1	347,7	36,3
Overzicht Overhead	5.859,1	6.363,4	5.992,6	370,8
Voor bestemming	34.140,5	36.466,7	31.012,6	5.454,1
Toevoegingen reserves	1.105,4	1.846,8	1.257,0	589,8
Na bestemming	35.245,9	38.313,4	32.269,5	6.043,9

Baten	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Programma 1. Bestuur en Organisatie	15,0	15,0	22,6	-7,6
Programma 2. Dienstverlening	1.692,8	1.692,8	966,6	726,2
Programma 3. Gegevensbeheer	12,3	12,3	11,8	0,5
Programma 4. Veiligheid	4,8	4,8	4,8	0,0
Programma 5. Openbare ruimte	1.260,7	1.426,5	1.650,4	-223,8
Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen	7.090,8	7.425,8	3.691,3	3.734,5
Programma 7. Sociaal domein	3.260,1	3.220,1	3.155,1	65,0
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien	19.379,1	19.655,5	19.686,0	-30,5
Overzicht Overhead	211,8	215,7	313,7	-98,0
Voor bestemming	32.927,4	33.668,6	29.502,3	4.166,3
Toevoegingen / onttrekkingen reserves	2.398,3	4.724,6	3.368,6	1.356,0
Na bestemming	35.325,7	38.393,2	32.870,9	5.522,2

Saldo	Begroot voor wijziging (x € 1.000)	Begroot na wijziging (A) (x € 1.000)	Werkelijk gerealiseerd (B) (x € 1.000)	Vershil (A) - (B) (x € 1.000)
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.213,1	2.798,1	1.510,3	1.287,8
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	-1.292,8	-2.877,8	-2.111,7	-766,2
Gerealiseerde resultaat	-79,7	-79,7	-601,4	521,6

In bovenstaand overzicht is het resultaat voor en na bestemming weergegeven. In de programma's staan de baten en lasten weergegeven inclusief toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves. In bovenstaand tabel staan de baten en lasten exclusief de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves

Balans per 31 december 2018

(bedragen x € 1.000)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
ACTIVA			PASSIVA		
<u>VASTE ACTIVA:</u>			<u>EIGEN VERMOGEN:</u>		
- Immateriële vaste activa	294	311	- Reserves	29.570	30.848
- Materiële vaste activa economisch nut	29.611	29.717	- Nog te bestemmen resultaat	601	833
- Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.	4.549	4.683	Totaal eigen vermogen	30.171	31.681
- Materiële vaste activa investeringen in openbare ruimte met maatschappelijk nut.	2.883	2.461	<u>VOORZIENINGEN</u>	4.230	4.152
- Financiële vaste activa	61	61	<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>		
			Totaal vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer	12.200	8.900
Totaal vaste activa	37.397	37.232	Totaal vaste passiva	46.601	44.734
<u>VLOTTENDE ACTIVA:</u>			<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
Vorraden	3.958	4.608	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.145	2.209
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	5.145	3.295			
Liquide middelen	216	221			
Overlopende activa	3.388	3.320	Overlopende passiva	1.357	1.734
Totaal vlottende activa	12.706	11.445	Totaal vlottende passiva	3.502	3.943
TOTAAL ACTIVA	50.103	48.677	TOTAAL PASSIVA	50.103	48.677
			Gewaarborgde geldleningen/garantstellingen	15.439	20.951

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Balans

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Centraal Administratie Kantoor (CAK)

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa zijn opgenomen tegen historische verkrijgings- en/of vervaardigingsprijzen of lagere marktwaarde verminderd met eventuele ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen lineaire) afschrijvingen. Activering en afschrijvingstermijnen vinden plaats conform de Nota Financieel Beleid 2018. Op grond wordt niet afgeschreven.

De niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde, vermeerderd met bijgeschreven rente en exploitatiekosten en (voor een complex) door de exploitatie van het complex te dekken (gekapitaliseerde) kosten.

Afschrijvingstermijnen

• Globaal kan voor regelmatig voorkomende investeringen de volgende afschrijvingstermijn worden aangehouden: <table border="0"> <tr> <td>Onderzoek en ontwikkeling</td> <td>5 jaar</td> </tr> <tr> <td>Gebouwen</td> <td>40 jaar</td> </tr> <tr> <td>Gronden</td> <td>geen afschrijving</td> </tr> <tr> <td>Inventaris gebouwen</td> <td>15 jaar</td> </tr> <tr> <td>Automatisering</td> <td>4 jaar</td> </tr> <tr> <td>Personeelsvoertuigen</td> <td>7 jaar</td> </tr> <tr> <td>Wegaanleg</td> <td>25 jaar</td> </tr> <tr> <td>Rioolaanleg</td> <td>60 jaar</td> </tr> <tr> <td>Persleidingen en pompputten riolering</td> <td>45 jaar</td> </tr> <tr> <td>Pompinstallaties riolering</td> <td>15 jaar</td> </tr> <tr> <td>Openbare ruimte</td> <td>30 jaar</td> </tr> </table> • De methode van lineaire afschrijving wordt gehanteerd. • Annuïtaire afschrijving wordt uitsluitend gekozen indien tegenover de investeringslast inkomsten staan.	Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar	Gebouwen	40 jaar	Gronden	geen afschrijving	Inventaris gebouwen	15 jaar	Automatisering	4 jaar	Personeelsvoertuigen	7 jaar	Wegaanleg	25 jaar	Rioolaanleg	60 jaar	Persleidingen en pompputten riolering	45 jaar	Pompinstallaties riolering	15 jaar	Openbare ruimte	30 jaar
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar																					
Gebouwen	40 jaar																					
Gronden	geen afschrijving																					
Inventaris gebouwen	15 jaar																					
Automatisering	4 jaar																					
Personeelsvoertuigen	7 jaar																					
Wegaanleg	25 jaar																					
Rioolaanleg	60 jaar																					
Persleidingen en pompputten riolering	45 jaar																					
Pompinstallaties riolering	15 jaar																					
Openbare ruimte	30 jaar																					

Financiële activa en passiva

Verstreckte en opgenomen geldleningen zijn opgenomen tot het nominaal verstreckte bedrag minus de ontvangen aflossingen. De deelnemingen en effecten zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde.

Voorraden

De voorraden burgerzaken zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijzen of lagere marktwaarde. Onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten, of lagere marktwaarde.

vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor het risico van mogelijke oninbaarheid zijn voorzieningen gevormd. De omvang van de voorzieningen is deels gebaseerd op een beoordeling van individuele vorderingen en deels geschat op basis van de ouderdom van de vorderingen.

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen

Voorzieningen voor verplichtingen zijn gebaseerd gedeeltelijk op de nominale waarde en gedeeltelijk op de contante waarde van de desbetreffende verplichtingen.

Voorzieningen wegens uit te voeren werken voor afgesloten projecten grondexploitatie zijn gebaseerd op de gecalculerde nog te maken kosten op het moment van afwikkeling van de desbetreffende complexen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de bepaling van het saldo

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Analyse afwijking begroting na wijziging met de jaarrekening

In de programmaverantwoording is per programma de toelichting op de verschillen groter dan € 25.000 opgenomen. Voor de analyse verwijzen we naar de desbetreffende programma's.

Grondexploitatie

Als resultaat van de grondexploitatie wordt aangemerkt het resultaat van de afgewikkelde complexen en de kosten die naar verwachting niet door de grondexploitatie kunnen worden terugverdiend. Complexen worden definitief afgewikkeld wanneer alle voor verkoop beschikbare kavels zijn verkocht en vrijwel alle werkzaamheden voor bouw- en woonrijpmaken zijn gerealiseerd. Indien sprake is van een positief saldo, wordt verantwoord winst uitgenomen. Voor zover voor deze complexen nog kosten gemaakt moeten worden, wordt daarvoor een voorziening gevormd.

De baten en lasten van de nog niet in exploitatie genomen complexen en de onderhanden werken worden verrekend met de boekwaarden van deze gronden. Van enkele terreinen, waarvan nog geen concrete exploitatie is voorgenomen, worden de lasten ten laste gebracht van de exploitatierekening, dit gezien de onzekerheid van de mogelijkheid tot verhaal van de volledige kosten in de toekomst.

Rente

Het renteresultaat is verantwoord op het product "Financiering". De rentelasten betreffen het saldo van de betaalde en de ontvangen rente, vermeerderd met de gecalculerde bespaarde rente over reserves en voorzieningen. De rentebaten betreffen de aan de diverse producten toegerekende rente.

Toelichting op de Balans

VASTE ACTIVA**Immateriële vaste activa**

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	24	30
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	270	281
Totaal	294	311

Mutaties Immateriële vaste activa

	Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Totaal
Boekwaarde 31 december 2017	30	281	311
Investering in het jaar	-	-	-
Afschrijving in het boekjaar	6	11	17
Afwaardering in het boekjaar	-	-	-
Boekwaarde 31 december 2018	24	270	294

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
1) Gronden en terreinen	6.605	6.452
2) Woonruimten	376	91
3) Gebouwen	21.777	22.290
4) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (maatschappelijk)	2.006	2.097
5) Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (economisch)	70	77
6) Vervoersmiddelen	-	-
7) Machines, apparaten en installaties (maatschappelijk)	603	113
8) Machines, apparaten en installaties (economisch)	477	489
9) Overige materiële vaste activa (maatschappelijk)	274	251
10) Overige materiële vaste activa (economisch)	306	318
11) investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.549	4.683
Totaal	37.043	36.861

Mut Materiële vaste activa Economisch nut

	1)	2)	3)	5)	6)	8)	10)	
	Gronden en terrein	Woonruimten	Gebouwen	Grond, weg, waterbouw	Vervoermiddelen	Machines, appar. en install.	Overige mat. vaste act.	Totaal (econ.)
Boekwaarde 31-12-2017	6.452	91	22.290	77	-	489	318	29.717
Investering in het jaar	224	285	7	-	-	57	30	603
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijdragen van derden	-	-	-	-	-	-	-	-
Afschrijving in het jaar	224	285	7	-	-	57	30	603
Afwaardering in het jaar	71	-	520	7	-	69	42	709
	-	-	-	-	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2018	6.605	376	21.777	70	-	477	306	29.611

Mut Materiële vaste activa Maatschappelijk nut

	4)	7)	9)	
	Grond, weg, waterbouw	Machines, appar. en install.	Overige mat. vaste act.	Totaal (maatsch.)
Boekwaarde 31-12-2017	2.097	113	251	2.461
Investering in het jaar	390	521	42	953
Desinvesteringen	-	-	-	-
Bijdragen van derden	298	-	-	298
Afschrijving in het jaar	2.189	634	293	3.116
Afwaardering in het boekjaar	183	31	19	233
	-	-	-	-
Boekwaarde 31-12-2018	2.006	603	274	2.883

Mut Inv. met Economisch nut (met heffing)

	11)	
	Invest. ec.nut. met heff.	Totaal (heff.)
Boekwaarde 31-12-2017	4.683	4.683
Investering in het jaar	-	-
Desinvesteringen	-	-
Bijdragen van derden	-	-
Afschrijving in het jaar	4.683	4.683
Afwaardering in het boekjaar	134	134
	-	-
Boekwaarde 31-12-2018	4.549	4.549

Financiële vaste activa

	<u>Boekwaarde 31-12-2018</u>	<u>Boekwaarde 31-12-2017</u>
1) Overige uitzettingen ≥ 1 jaar	61	61
Totaal	<u>61</u>	<u>61</u>

Mutaties Financiële vaste activa

Boekwaarde 31 december 2017
 Herclassificatie
 Vermeerdering in het jaar
 Vermindering in het boekjaar
 Afschrijving/aflossing in het jaar
Boekwaarde 31 december 2018

Overige uitzettingen(≥ 1j.)
61
-
-
-
61

	<u>Boekwaarde 31-12-2018</u>	<u>Boekwaarde 31-12-2017</u>
De overige uitzettingen ≥ 1 jaar betreffen de volgende posten:		
- Bank Nederlandse Gemeenten (3.000 st.)	23	23
- Aandelen N.V. Vitens	13	13
- Aandelen BIGA	24	24
Totaal	<u>61</u>	<u>61</u>

VLOTTENDE ACTIVA**Voorraden**

	<u>Boekwaarde 31-12-2018</u>	<u>Boekwaarde 31-12-2017</u>
Waardedocumenten Burgerzaken	3	2
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.955	4.606
Nog niet in exploitatie genomen gronden	-	-
Totaal	<u>3.958</u>	<u>4.608</u>

Mutaties Voorraden

Boekwaarde 31 december 2017
 Voorziening verlieslatend complex
Balanswaarde 31 december 2017
Boekwaarde per 1-1-2018

	Waardedoc. Burgerzaken	Gronden in exploitatie
	2	5.183
	-	-577
	2	4.606
	2	4.606
<i>Mutaties</i>		
Naar gronden in exploitatie	-	-
Investerings	1	479
Desinvestering	-	-
Opbrengsten	-	1.365-
Winstuitname/ opbrengsten	-	43
Nog te maken kosten	-	-
Voorziening verlieslatend complex	-	192
Totaal mutaties	1	651-
Boekwaarde 31 december 2018	3	4.340
Voorziening verlieslatend complex	-	385-
Balanswaarde per 31 december 2018	3	3.955

Van de bouwgronden in exploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

In exploitatie genomen gronden

	Balanswaarde 31-12-2017	Investerings	Opbrengsten / Vermindering	Winstuitname	Mutatie Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2018
- Burgweg	417-	262	59-	-	214	-
- Werkhofterrein	124	13	514-	37	-	339-
- Scholeneiland Bunnik	537	5-	644-	-	12-	124-
- Burgje	4.265	203	-	6	-	4.474
- Panden Stationsweg 51, 53 en 55	96	6	148-	-	9-	56-
	-	-	-	-	-	-
Totaal	4.606	479	1.365-	43	192	3.955

Met betrekking tot het afsluiten van de grondexploitatie Burgweg is € 59.000 in mindering gebracht ten laste van de voorziening verlieslatend complex.

**Resultaatverwachting in exploitatie
genomen gronden**

31-12-2018	raming uitgaven	raming opbrengsten	Resultaat
3.955	1.537	10.151	-4.658

<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Debiteuren algemeen	18	7-
Debiteuren openbare lichamen	191	147
Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	292	247
Vorderingen inzake bijstandverlening	88	140
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar *	4.556	2.770
Overige vorderingen	-	-
Totaal	<u>5.145</u>	<u>3.295</u>

Het drempelbedrag uitzettingen buiten 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar is € 250.000.

Het saldo buiten 's Rijks schatkist is in 2018 op dagbasis in kwartaal 1: € 211.875; kwartaal 2 € 209.243; kwartaal 3: € 209.864 en kwartaal 4: € 203.934. De conclusie luidt dat het drempelbedrag van € 250.000 niet overschreden is.

<u>Debiteuren algemeen / openbare lichamen</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Debiteuren overige	221	160
Sub-totaal	221	160
Af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	12	21
Per saldo	<u>209</u>	<u>140</u>

<u>Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Debiteuren BghU	292	247
Sub-totaal	292	247
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	-	-
Per saldo	<u>292</u>	<u>247</u>

<u>Vorderingen inzake bijstandsverlening</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Debiteuren Sociale Zaken	220	401
Af: voorziening in verband met mogelijke oninbaarheid	132	261
Totaal	<u>88</u>	<u>140</u>

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Deze vordering betreft het banksaldo schatkistbankieren.

<u>Liquide middelen</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Kas	3	4
Bank	212	217
Totaal	<u>216</u>	<u>221</u>

Bij de bank is in 2015 een rekening-courantfaciliteit afgesloten van € 3.100.000. Ultimo 2018 wordt geen gebruik gemaakt van deze faciliteit.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de gemeente Bunnik

<u>Overlopende activa</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Vooruitbetaalde bedragen	437	477
Nog te ontvangen bedragen	770	926
Nog te ontvangen voorschotten op specifieke uitkeringen	7	7
BCF aangifte	2.175	1.910
Totaal	<u>3.388</u>	<u>3.320</u>

Specificatie nog te ontvangen bedragen

	Saldo 31-12-2018
Rechten belastingen en heffingen 2018	224
Vangnetuitkering BUIG 2017	284
Opgenomen rechten ZIN Jeugd en ZIN WMO 2018	132
Vordering VRU 2018	37
Overig	92
	<u>770</u>

PASSIVA**Reserves**

	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	10.995	11.783
Bestemmingsreserves	18.575	19.065
Totaal algemene en bestemmingsreserves	<u>29.570</u>	<u>30.848</u>
Nog te bestemmen saldo boekjaar	601	833
Totaal	<u>30.171</u>	<u>31.681</u>

Mutaties Reserves

	Boekwaarde 31-12-2017	Resultaat bestemming	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Boekwaarde 31-12-2018
A. Algemene reserves					
Bufferreserve	812	-	-	61	750
Algemene reserve	10.971	579	253	1.559	10.244
Totaal onderdeel A	11.783	579	253	1.620	10.995
B. Bestemmingsreserves					
B-1 Vrije bestemmingsreserves					
Reserve uitv deelnota beeldende kunst	65	-	1	-	66
Reserve bedrijfsvoering	73	-	-	73	-
Reserve management traject	82	-	-	-	82
Reserve personeelsfeest	16	-	-	-	16
Reserve volkshuisvesting	163	-	-	-	163
Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit	1.215	-	-	-	1.215
Reserve MFA de Kersentuin	89	-	-	39	50
Reserve organisatie ontwikkeling	317	-	-	-	317
Reserve onderhoud wegen	638	-	228	172	694
Reserve onderhoud gebouwen	951	-	138	150	939
Reserve omgevingswet	-	-	100	-	100
Reserve budgetoverheveling	441	254	-	675	20
Totaal vrije bestemmingsreserves	4.050	254	466	1.108	3.663
	-	-	-	-	-
B-2 Egalisatiereserves					
Reserve stuurgroep kromme rij landschap	165	-	-	24	141
Reserve egalisatie kosten gem. reiniging	150	-	83	83	150
Reserve egalisatie leges omgevingsverg.	237	-	-	116	121
Totaal egalisatiereserves	552	-	83	224	411
	-	-	-	-	-
B-3 Geblokkeerde bestemmingsreserves					
Reserve dekking kapitaallasten	14.463	-	455	417	14.501
Totaal geblokkeerde bestemmingsreserves	14.463	-	455	417	14.501
	-	-	-	-	-
Totaal onderdeel B	19.065	254	1.004	1.748	18.575
	-	-	-	-	-
Totaal reserves	30.848	833	1.257	3.369	29.570

Toelichting reserves

Algemene reserve

Doel: Algemeen dekkingsmiddel

Toevoeging	Onttrekking	Toelichting
€ 61.124		Dit betreft de vrijval van de bufferreserve conform begroting 2018
€ 191.457		Dit betreft resultaat 2 ^e berap 2018 van 66.754. En opbrengst snippergroen van 124.703 2 ^e berap 2018.
	€ 1.274.039	Dit betreft € 359.451 begroting 2018, € 28.000 integratie nieuwe inwoners, € 1.144 aankoop Boomgaardweg, € 187.968 uitvoeringsstrategie, 164.950 1 ^e berap 2018, € 145.526 saldo 1 ^e berap 2018, € 68.000 inhuur OOV, 150.000 2 ^e berap labelling bomen, € 169.000 labelling transformatieplan.
	€ 285.000	€ 285.000 boomgaardweg naar reserve dekking kap lasten.

Bufferreserve

Doel: Afdekking risico's zoals weergegeven in hoofdstuk Weerstandsvermogen

Toelichting onttrekking: er is 61.124 onttrokken nav de begroting.

Reserve uitvoering deelnota beeldende kunst

Doel: Incidentele aankoop kunstwerken. Voeding: structureel bedrag per jaar

Toelichting storting: jaarlijkse dotatie.

Reserve bedrijfsvoering

Doel: Deze reserve is bedoeld om onverwachte calamiteiten op te vangen op het gebied van bedrijfsvoering.

Toelichting onttrekking: Dit is voor € 15.000 effect 2^e berap 2017, tevens is een bedrag € 57750 komen te vervallen conform 1^e bestuursrapportage 2018. Deze reserve komt bij de jaarrekening te vervallen conform de Nota financieel beleid 2018.

Reserve management traject

Doel: Professionalisering management

Reserve personeelsfeest

Doel: Betreft reservering voor een personeelsfeest.

Reserve Volkshuisvesting (BLS gelden)

Doel: Deze reserve is voor sociale volkshuisvesting.

Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit (Salto)

Deze reserve is bedoeld voor het aandeel van de gemeente Bunnik in de financiering van verkeersprojecten die in de bestuursovereenkomst Salto zijn opgenomen

Reserve MFA Kersentuin

Doel: Deze reserve is bedoeld om de lasten te dekken voor de multifunctionele accommodatie De Kersentuin. In betreft de lasten voor de huisvestingssubsidie van de muziekschool, de (eventuele) planschadeposten en de subsidie voor de programmamanager verwerkt.

Toelichting onttrekking: Dit betreft de lasten voor 2018 voor de huisvestingssubsidie voor de muziekschool..

Reserve organisatieontwikkeling

Doel: Betreft reservering voor organisatieontwikkeling.

Reserve onderhoud wegen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit Vgrp.

Toelichting toevoeging: jaarlijkse storting

Toelichting onttrekking De kosten die in 2018 gemaakt zijn voor onderhoud wegen.

Reserve Gebouwen

Doel: Spreiding van de per jaar ongelijke lasten over meerdere jaren, blijkend uit recent opgestelde onderhoudsplannen.

Toelichting toevoeging: jaarlijkse storting

Toelichting onttrekking De kosten die in 2018 gemaakt zijn voor onderhoud gebouwen.

Reserve Omgevingswet

Doel: Deze reserve is bedoeld voor de kosten voor de implementatie voorbereiding inwerkingtreding omgevingswet.

Toelichting storting: Eenmalige storting als budget voor de kosten die gemaakt worden voor de implementatie voorbereiding inwerkingtreding omgevingswet.

Reserve budgetoverheveling

Doel: Opvang overlopende uitgaven van vorige dienstjaren

Toevoeging: Overheveling budgetten vanuit jaarrekening 2017.

Toelichting onttrekking: Vrijval van diverse budgetoverhevelingen 2017 en voorgaande jaren.

Reserve Stuurgroep Kromme Rijn Landschap

Doel: Egalisatiereserve van de Stuurgroep Kromme Rijn Landschap. Deze reserve is bestemd voor de 6 deelnemende gemeenten.

Toelichting onttrekking: Het saldo kostenplaats stuurgroep kromme rij landschap komt ten laste van de reserve.

Reserve egalisatie kosten gemeentereiniging

Doel: Egalisatie verschil tussen kosten en opbrengsten reiniging. Deze reserve is op een maximum van € 150.000 gezet conform nota financieel beleid.

Toelichting toevoeging: resultaat op reiniging

Toelichting onttrekking: de maximale omvang is 150.000 alles erboven valt vrij ten gunste van de exploitatie.

Reserve egalisatie leges omgevingsvergunningen

Doel: Egalisatie in de baten van de omgevingsvergunningen

Toelichting onttrekking: Het tekort 2018 wordt uit de egalisatiereserve onttrokken.

Reserve dekking kapitaallasten

Doel: Dekking kapitaallasten van in het verleden ten laste van reserves gedekte investeringen. Omvang gelijk aan daartegenover staande boekwaarde investeringen.

Toelichting storting: Voor de boomgaardweg is een bedrag vanuit de algemene reserve in de reserve kapitaallasten gestort ter dekking van de afschrijvingslasten. Daarnaast is een bedrag voor openbare verlichting is de reserve gestort conform 2^e berap 2018.

Toelichting onttrekking: de kapitaallasten van 2018.

Voorzoningen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Voorzoningen voor verplichtingen, risico's, e.d.	4.230	4.152
Totaal	<u>4.230</u>	<u>4.152</u>

Mutaties Voorzoningen

	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Verminderen		Boekwaarde 31-12-2018
			Aanwendungen	t.g.v. baten en lasten vrijgevallen bedragen	
1. Verplichtingen en verliezen					
Voorziening verplichtingen voormalige wethouders	88	-	50	3	35
Voorziening pensioenverplichtingen wethouders	1.602	4	71	-	1.534
Voorziening wachtgelduitkering voormalig personeel	85	2	55	-	32
Voorziening MOB	-	49	-	-	49
2. Door derden beklemde middelen					
Voorziening riolering	2.378	234	32	-	2.580
Totaal voorzieningen	4.152	289	207	3	4.230

Toelichting voorzieningen

De toevoegingen en onttrekkingen van de voorzieningen zijn conform actualisatie van de voorzieningen.

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders.
Doel: Bekostiging ontslaguitkeringen voormalige wethouders.

Voorziening pensioenverplichtingen wethouders
Doel: Bekostiging pensioenaanspraken wethouders

Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel
Doel: Dekking van bestaande ontslag uitkeringen.

Voorziening MOB
Doel: voorziening van de nog te verwachten kosten op het afgesloten project MOB..

Voorziening riolering
Doel: Dekking toekomstige investeringslasten ingevolge van GRP. Hierdoor worden fluctuaties in het tarief voorkomen. Het bedrag GRP 1.942.431. Het verschil betreft uitgaven die niet in 2018 hebben plaatsgevonden en alsnog op een later moment uitgevoerd zullen worden.

Opgenomen langlopende geldleningen

1. Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

12.200

8.900

2. Waarborgsommen

-

-

Totaal**12.200****8.900****Mutaties Langlopende geldleningen**

Boekwaarde 31 december 2017

8.900

-

8.900

Opgenomen in het boekjaar (vermeerderingen)

5.000

1

5.001

Aflossing in het boekjaar

1.700-

1-

1.701-**Boekwaarde 31 december 2018****12.200**

-

12.200

De rentelasten over de langlopende geldleningen over 2018 bedragen € 182.516,46

<u>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Crediteuren algemeen	1.760	2.209
Afdracht loonheffing en sociale lasten 2018	385	-
Totaal schulden < 1 jaar	<u>2.145</u>	<u>2.209</u>
<u>Overlopende passiva</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	709	994
Nog te betalen bedragen	648	740
Totaal	<u>1.357</u>	<u>1.734</u>

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen

	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2018
Vrijwilligerswerk	9	-	9	-
Gevelmaatregelen (B-woningen)	24	-	-	24
Kidsproof Klompenpad	4	-	4	-
Investering stedelijke vernieuwing	1	-	-	1
Meerjarensubsidie NHW	56	-	-	56
Ondersteuning NHW-opgave provincie Utrecht	-	68	43	25
Subsidie P + R	900	-	298	602
	<u>994</u>	<u>68</u>	<u>354</u>	<u>709</u>

Specificatie nog te betalen bedragen

	Saldo 31-12-2018
Opgenomen verplichtingen ZIN Jeugd en ZIN WMO 2018	235
Afrekening RDWI 2018	145
Overig	268
	<u>648</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

<u>Gewaarborgde geldleningen</u>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Woningbouwverenigingen/ bejaardentehuizen/ verenigingen/ stichtingen	832	546
Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten	14.607	20.405
Totaal	<u>15.439</u>	<u>20.951</u>

Vakantiegeld en -dagen

Gemeente Bunnik heeft ten overstaan van het personeel een toekomstige verplichting vakantiedagen € 76.128. Conform de uitgangspunten van het BBV is hiervoor geen verplichting in de balans opgenomen.

Juridische procedures

Op balansdatum en het moment van opmaak van de jaarrekening 2018 was sprake van een juridische procedure in hoger beroep, waarvan onduidelijk is wanneer vonnis zal worden gewezen door het gerechtshof. Die onduidelijkheid geldt ook voor de eventuele financiële consequenties.

Overzicht gegarandeerde geldleningen

1. Diverse garantstellingen, excl. t.b.v. eigen woningen

Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Datum raadsbesluit	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar
	290.419	bouw bejaardenwoningen	Prot.Chr.St.v.Bejaardenzorg "De Kromme Rijnhof"	27-5-1998	6,90%	50.823		50.823	0
	230.560	bouw De Regenboog	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden (Habion)	9-1-1989	6,65%	32.571		32.571	0
	319.915	uitbr. Dorpshuis	St. Dorpshuis Odijk	4-9-1989	7,55%	95.661		95.661	0
	453.780	bouw bejaardenhuis Werkhoven	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden	30-6-1969	7,50%	23.113		23.113	0
	68.067	bouw bejaardenhuis Werkhoven	Land. Herv. Bouwstichting voor Bejaarden	30-6-1969	7,50%	3.467		3.467	0
40.73736.01	140.250		St. Habion			82.139		82.139	0
1 0029499	100.000	Kunstgras hockey Bunnik	St. Kunstgras accomm. Tolhuisln.	26-1-2017	1,50%	100.000		10.000	90.000
1 0029500	100.000	Kunstgras hockey Bunnik	St. Kunstgras accomm. Tolhuisln.	26-1-2017	2,00%	100.000		3.333	96.667
		Kunstgras hockey Bunnik	St.Kunstgrasacc. Tolhuislaan	26-1-2017		58.420		8.953	49.467
1-29738	100.000	Kunstgras voetbal SV Odijk	Stichting Sporthuis Bunnik	22-6-2017	1,09%	0	100.000	4.167	95.833
1-29873	500.000	Blaashal	Stichting Sportdome Bunnik	16-10-2018	1,31%	0	500.000	0	500.000
	1.702.992					546.195	600.000	314.227	831.967

Particuliere woningbouw/regeling gehandicapten

Bank	Oorspronkelijk bedrag €	Rentepercentage	Restantbedrag van de geldleningen aan het begin van het dienstjaar €	Aflossingen in de loop van het dienstjaar (incl. spaarbedrag) €	Restantbedrag van de geldleningen aan het einde van het dienstjaar €	Aantal leningen per 31-12-2018
Rabobank Kr.Rijnstreek	-		98.329	7.602	90.727	2
Rabohypotheekbank	-		13.887	7.329	6.558	1
ING	295.637		124.769	59.839	64.929	3
Nationale Nederlanden	71.470		56.650	650	56.000	1
Stater (voorheen ABN AMRO)	-		159.974	155.665	4.309	1
Stater (voorheen Florius)	-		225.135	143.454	81.680	1
Stater (voorheen Pensioenfonds ABP)	-		53.257	52.283	974	1
Stater (voorheen MUNT Hypotheken)	-		17.582	2.852	14.730	1
	367.107		749.583	429.675	319.908	11
Opgave Waarborgfonds Sociale Woningbouw per 31-12-2018 (achtervangconstructie)						
BNG (woningcoöperaties):	17.482.779	-	13.605.825	318.597	13.287.227	5
Portaal	1.815.120	1,210%	332.287	109.433	222.854	
Portaal	453.780	1,210%	83.351	27.450	55.901	
St. HABION	8.500.000	3,837%	8.500.000	-	8.500.000	
Portaal	5.213.879	4,860%	3.190.186	181.714	3.008.472	
St. LEKSTEDewonen	1.500.000	variabel	1.500.000	-	1.500.000	
Waterschapsbank	5.049.000	3,695%	5.049.351	5.049.351	-	1
Waterschapsbank	1.000.000	4,165%	1.000.000	-	1.000.000	1
	23.531.779		19.655.176	5.367.948	14.287.227	7

* nb: de borgstellingspercentages verschillen per verstrekte garanties. Deze zijn vanwege de omvang niet verder hierboven gespecificeerd

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: "Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de Raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn." De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de gemeenteraad zelf nader ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het normenkader voor het begrotingscriterium bestaat uit de door de Raad vastgestelde begroting 2018-2021. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Hierbij wordt getoetst of er afwijkingen zijn tussen begroting en realisatie middels een analyse van de lasten per programma. Bij eventuele overschrijdingen van de lasten wordt vervolgens getoetst in hoeverre de Raad hier (via begrotingswijzigingen) achteraf goedkeuring voor heeft verleend. Heeft dit niet plaatsgevonden dan is er in principe sprake van een onrechtmatigheid. Hier kan van worden afgeweken in een aantal gevallen. Te denken valt aan open einde regelingen waarbij vooraf niet goed in te schatten was hoeveel de lasten exact zullen zijn. Tevens kunnen hogere lasten worden gecompenseerd door een onttrekking uit reserve of voorziening. Dit is eveneens niet onrechtmatig aangezien de raad hiervoor separaat een besluit neemt over de onttrekkingen aan reserves. De in de kadernota 'Rechtmatigheid' genoemde criteria zijn voor onze gemeente leidraad voor de controle op begrotingsrechtmatigheid. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende zeven soorten overschrijdingen en de daarbij behorende consequentie voor het oordeel van de accountant:

Tabel: overzicht van soorten overschrijdingen van begrotingsrechtmatigheid

Nr	Soorten van overschrijdingen	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
1	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
2	Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
3	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X

Nr	Soorten van overschrijdingen	Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
6	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
6a	- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar		X
6b	- geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	
7	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
7 a	- jaar van investeren		X
7 b	- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	

Bevindingen 2018

Bij de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid is gekeken op programmaniveau (in tegenstelling tot de toelichting bij de jaarrekening, waarbij naar afwijkingen > € 25.000 op subproductniveau gekeken is) en zijn de werkelijke lasten afgezet tegenover de begrote lasten.

Voor alle programma's is er sprake van lagere werkelijke lasten dan begroot, en derhalve geen onrechtmatige overschrijdingen.

Samenvattend

Programma	Begrote lasten	Werkelijke lasten	Afwijking	Eindoordeel
Bestuur en Organisatie	4.203	4.012	0	Rechtmatig
Dienstverlening	798	795	0	Rechtmatig
Gegevensbeheer	271	206	0	Rechtmatig
Veiligheid	1.044	1.044	0	Rechtmatig
Openbare ruimte	3.595	3.499	0	Rechtmatig
Bouwen, wonen & ondernemen	7.961	3.619	0	Rechtmatig
Sociaal domein	11.847	11.497	0	Rechtmatig
Hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen / Onvoorzien	2.231	1.605	0	Rechtmatig
Hoofdstuk overhead	6.363	5.993	0	Rechtmatig
Totaal in mln euro	38.313	32.270		

De totale onrechtmatigheid is € 0 De grens voor begrotingsonrechtmatigheid is 1%, derhalve € 323.000

Conclusie:

De geconstateerde onrechtmatigheden zijn lager dan de 1% foutenmarge. De jaarstukken zijn derhalve rechtmatig met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid.

Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op de gemeente Bunnik. Het voor de gemeente Bunnik toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000, zijnde het Algemeen Bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	H.Hofland	G.Veenhof
Functiegegevens	griffier	gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,78	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 57.227,10	€ 101.865,68
Beloningen betaalbaar op termijn	8.742,96	€ 16.843,08
Subtotaal	€ 65.970,06	€ 118.708,76
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 147.420	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 65.970,06	€ 118.708,76
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1	H.Hofland	G.Veenhof
Functiegegevens	Griffier	gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,78	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 56.995,91	€ 102.722,02
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 8.115,96	€ 15.636,84
Subtotaal	€ 65.111,86	€ 118.358,86
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 141.180,00	€ 181.000,00
Totale bezoldiging	€ 65.111,86	€ 118.358,86

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		M.A.J.R. Hermans	
Functiegegevens		Griffier a.i.	
Kalenderjaar	2018	2017	
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	13-09 – 31-12	n.v.t.	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4 MAANDEN		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	n.v.t.		
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 101.200		
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 77.480		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 77.480		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 77.480		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

Incidentele Baten en lasten

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de incidentele baten en lasten'. In dit overzicht dient per programma de afzonderlijke posten te worden gespecificeerd. Het betreft de incidentele afwijkingen ten opzichte van het structurele beeld. Normale budgetverschillen op structureel bestaand beleid worden hierbij niet meegenomen. Daarnaast zijn technische wijzigingen die geen invloed hebben op het saldo, buiten beschouwing gelaten. Ook zijn (incidentele) overboekingen tussen reserves buiten beschouwing gelaten. In het overzicht zijn de incidentele afwijkingen uit de kadernota, nota van actualisatie, de bestuursrapportages en afzonderlijke raadsvoorstellen opgenomen.

Incidentele lasten en baten		
Omschrijving	Incidentele last/ baat begroot	Incidentele last/ baat werkelijk
<u>Programma 1. Bestuur en Organisatie</u>		
Tijdelijke uitbreiding communicatieadviseur	46.000	46.000
Digitalisering Wabo dossiers	30.500	19.958
Formatie BMO bestuurssecretaresse	23.000	23.000
Formatie SD beleidsmedewerker algemeen	78.300	44.400
Benoeming burgemeester	20.000	20.000
Vervanging griffie	55.935	55.935
Verhuiskosten	10.650	10.650
Uitvoeringsstrategie	500.000	187.968
<u>Programma 4. Veiligheid</u>		
Meerjarenonderhoudsplannen brandweergarages	18.500	18.500
Ondernemersfonds Bunnik, onderzoek	25.000	0
<u>Programma 5. Openbare ruimte</u>		
UNESCO-nominatie (NHW) en Romeinse Limes	20.000	20.000
Stormschades bomen	20.000	20.000
Studie verkeerskundige capaciteit N229	20.000	20.000
Capaciteit NHW	85.000	43.291
Onderhoud openbare verlichting	-80.000	-80.000
Onderhoud bruggen	-10.000	-10.000
Omgevingsvisie Kromme Rijngebied	20.000	20.000
Bomen	150.000	150.000
Calamiteitenonderhoud openbaar groen	47.000	47.000
<i>Baten</i>		
Subsidie NHW provincie Utrecht	-85.000	-43.291

Incidentele lasten en baten (vervolg)		
Omschrijving	Incidentele last /baat begroot	Incidentele last/ baat werkelijk
<u>Programma 6. Bouwen, Wonen en Ondernemen</u>		
Omgevingsvisie kernen en landgoederen	75.000	0
Opstellen Omgevingsplan Buitengebied	200.000	0
Omgevingsdienst regio Utrecht	17.250	17.250
Opstellen afvalbeleidsplan	25.000	25.000
Opbrengst verkoop snippergroen	-138.800	-138.800
Jaarrekening 2017 RMN	16.300	16.300
Zonneplan	13.500	0
Bestemmingsplannen	-40.000	-40.000
Kosten aankoop woning	10.000	1.144
<u>Programma 7. Sociaal domein</u>		
Transformatieplan sociaal domein, incidenteel	626.000	128.871
Aanvullende huisvestingssubsidie muziekschool	38.628	38.628
Bijdrage LED verlichting hockey Bunnik	10.000	10.000
GGD	19.400	19.400
Hulp bij huishouden	-55.000	-55.000
Bijdrage verwijdering asbestdak SV Aurora	10.900	10.900
Participatiewet	25.000	25.000
Maatschappelijke begeleiding	23.000	23.000
Externe ondersteuning beheer en expl. MFA De Kersentuin	24.000	0
Budgetoverheveling MFA Het Kwartier en De Kersentuin	175.970	0
Integratie nieuwkomers	28.000	28.000
<u>Overzicht Algemene dekkingsmiddelen / onvoorzien</u>		
Generieke Digitale Infrastructuur	10.000	10.000
Oracle	12.000	12.000
Trainee/nieuwe voorhoede	36.850	36.850
Netwerker inwoners	6.039	6.039
<u>Overzicht Overhead</u>		
Bijdrage RID 2018	48.000	48.000
Boventalligheid	15.751	15.751
Personele capaciteit	164.950	164.950
Personele capaciteit openbare orde en veiligheid	133.000	133.000
Opleidingen	63.400	63.400
Salarissen	169.000	169.000
Meerjarenonderhoudsplan gemeentehuis	-100.000	-100.000
Inhuur snippergroen	80.755	80.755
Advocaatkosten	8.500	8.500
Uitfaseren IRS4all	18.000	18.000
Saldo	2.765.278	1.389.349

Saldo incidentele lasten en baten

Het saldo incidentele lasten en baten ad € 1.389.349 is middels de bestuursrapportage / raadsvoorstellen gedekt uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Onvoorzien

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van € 45.600 begroot voor onvoorzien. Deze is niet ingezet in 2018.

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

In overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves'.

Structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves 2018		
Omschrijving	Toevoegingen	Onttrekkingen
Reserve uitv deelnota beeldende kunst	1.079	
Reserve onderhoud gebouwen	137.855	149.759
Reserve onderhoud wegen	227.535	171.546
Reserve egalisatie leges omgevingsverg.		116.317
Algemene reserve		69.972
Reserve stuurgroep kromme rijn landschap		24.425
Reserve dekking kapitaallasten		416.645
Totaal	366.469	948.664

Single information, single audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019									
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
		<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06</i>
1	060312	Gemeente Bunnik	€ 1.866.033	€ 18.996	€ 166.930	€ 0	€ 19.791	
2								
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12</i>
1	060312	Gemeente Bunnik	€ 0	€ 27.071	€ 1.463	€ 0	€ 25.030	
2								
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14</i>				
1	060312	Gemeente Bunnik	€ 0					
2								

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 06</i>
			1 060312 Gemeente Bunnik	€ 3.004	€ 9.689	€ 13.645	€ 20.597	€ 15.930
			2					
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 10</i>		
			1 060312 Gemeente Bunnik	€ 0	€ 0	€ 0		
			2					

Taakvelden

RECAPITULATIE TAAKVELDEN

Programma	Omschrijving	2018 Primitief		2018 Wijzigingen		2018 na wijzigingen		2018 Werkelijk		2018 Verschillen		Saldo Lasten / Baten
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
0.1	Bestuur	834.925	15.011-	586.585	-	1.421.510	15.011-	1.231.813	22.644-	189.697-	7.633-	197.330-
0.2	Burgerzaken	463.368	314.067-	-	-	463.368	314.067-	453.929	353.315-	9.439-	39.248-	48.687-
0.3	Beheer overige gebouwen en	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	5.859.067	211.781-	504.336	3.961-	6.363.403	215.742-	5.992.574	313.697-	370.829-	97.955-	468.783-
0.5	Treasury	110.772	53.000-	13.294	-	124.066	53.000-	130.276	63.818-	6.210	10.818-	4.608-
0.61	OZB woningen	-	3.154.683-	-	-	-	3.154.683-	-	3.256.438-	-	101.755-	101.755-
0.62	OZB niet-woningen	-	1.623.489-	-	-	-	1.623.489-	-	1.529.804-	-	93.685	93.685
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	139.500	74.680-	-	-	139.500	74.680-	140.186	69.005-	686	5.675	6.361
0.7	Algemene uitkering en overige	4.484	14.473.271-	-	276.339-	4.484	14.749.610-	4.668	14.723.793-	184	25.817	26.001
0.8	Overige baten en lasten	126.488	-	10.480-	-	116.008	-	72.588	43.127-	43.420-	43.127-	86.547-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.101	Mutaties reserves	1.105.431	2.398.273-	741.321	2.326.314-	1.846.752	4.724.587-	1.256.963	3.368.627-	589.789-	1.355.960	766.172
0.11	Resultaat van de rekening van baten	-	79.741	-	-	-	79.741	-	601.388	-	521.647	521.647
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	991.590	4.797-	45.500	-	1.037.090	4.797-	1.050.068	4.797-	12.978	0-	12.977
1.2	Openbare orde en veiligheid	212.412	-	133.000	-	345.412	-	334.066	784-	11.346-	784-	12.129-
2.1	Verkeer en vervoer	1.813.361	108.577-	96.540	-	1.909.901	108.577-	1.910.440	299.405-	539	190.828-	190.289-
2.2	Parkeren	45.823	5.886-	-	-	45.823	5.886-	40.128	14.421-	5.695-	8.535-	14.230-
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	5.915	-	-	-	5.915	-	4.300	-	1.615-	-	1.615-
3.1	Economische ontwikkeling	15.678	-	-	-	15.678	-	15.678	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5.602	5.931-	-	5.931	5.602	-	7.300	-	1.698	-	1.698
3.4	Economische promotie	34.322	149.913-	-	5.931-	34.322	155.844-	3.816	172.813-	30.506-	16.969-	47.475-
4.1	Openbaar basisonderwijs	5.456	-	-	-	5.456	-	5.456	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	520.995	-	160.503	-	681.498	-	497.166	-	184.332-	-	184.332-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	364.600	107.000-	5.888	-	370.488	107.000-	380.740	106.753-	10.252	247	10.499
5.1	Sportbeleid en activering	116.976	-	-	-	116.976	-	121.527	-	4.551	-	4.551
5.2	Sportaccommodaties	936.846	396.444-	9.925	-	946.771	396.444-	916.303	394.110-	30.468-	2.334	28.134-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie	198.437	-	-	-	198.437	-	137.561	-	60.876-	-	60.876-
5.4	Musea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	7.580	-	-	-	7.580	-	2.324	-	5.256-	-	5.256-
5.6	Media	276.154	49.812-	13.023	-	289.177	49.812-	274.059	49.567-	15.118-	245	14.873-
5.7	Openbaar groen en (openlucht)	992.948	94.150-	359.697	104.202-	1.352.645	198.352-	1.213.328	158.610-	139.317-	39.742	99.575-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.677.981	311.568-	30.691	47.000	1.708.672	264.568-	1.167.982	272.108-	540.690-	7.540-	548.230-
6.2	Wijkteams	1.219.349	-	3.152-	-	1.216.197	-	1.113.080	-	103.117-	-	103.117-
6.3	Inkomensregelingen	3.030.943	2.113.350-	83.100	-	3.114.043	2.113.350-	3.284.245	2.101.619-	170.202	11.731	181.933
6.4	Begeleide participatie	398.226	-	25.000	-	423.226	-	420.241	-	2.985-	-	2.985-
6.5	Arbeidsparticipatie	66.398	-	58.893	7.000-	125.291	7.000-	124.173	7.110-	1.118-	110-	1.228-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.809.819	281.943-	95.000-	-	1.714.819	281.943-	1.837.634	223.843-	122.815	58.100	180.914
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.828.430	-	14.500	-	1.842.930	-	2.314.508	-	471.578	-	471.578
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	178.325	-	-	-	178.325	-	1.764	-	176.561-	-	176.561-
7.1	Volksgezondheid	144.077	-	3.152	-	147.229	-	133.770	-	13.459-	-	13.459-
7.2	Riolering	774.242	2.403.156-	55.692	197.667-	829.934	2.600.823-	883.222	2.717.967-	53.288	117.144-	63.856-
7.3	Afval	1.049.682	522-	191.775	-	1.241.457	522-	1.086.806	1.898-	154.651-	1.376-	156.027-
7.4	Milieubeheer	545.259	-	49.500	36.000-	594.759	36.000-	570.512	12.100-	24.247	23.900	347-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	38.280	-	-	-	38.280	-	38.255	-	25-	-	25-
8.1	Ruimtelijke ordening	703.353	-	40.000-	-	663.353	-	402.131	32.974-	261.222-	32.974-	294.196-
8.2	Grondexploitatie (niet-)	5.683.227	5.683.227-	-	-	5.683.227	5.683.227-	1.803.593	1.859.510-	3.879.634-	3.823.717	55.917-
8.3	Wonen en bouwen	909.619	1.291.150-	34.200	163.000-	943.819	1.454.150-	890.368	696.274-	53.451-	757.876	704.424
	Totaal taakvelden	35.245.940	35.245.940-	3.067.483	3.067.483-	38.313.423	38.313.423-	32.269.541	32.269.541-	-6.043.882	6.043.882	0

Overige gegevens

Restantkredieten

Restantkredieten per 31 december 2018

Onderstaand wordt een overzicht weergegeven van de ontwikkeling van de nog niet afgewikkelde investeringskredieten die tot en met 2018 door de gemeenteraad zijn verstrekt. Tevens treft u een overzicht aan van de restantkredieten die zijn afgevoerd in verband met afronding van werkzaamheden.

Overzicht restantkredieten per 31-12-2018						
Rekening	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2017	Vermeerderingen in 2018	Verminderingen in 2018	Restant
	Te handhaven					
7003011	Implementatie basisregistraties '17	13.000	0	0	0	13.000
7003012	Vervangen kassasysteem	17.500	0	0	0	17.500
7003013	Implementatie basisregistraties '18	46.500	0	0	0	46.500
7050123	Aansluiten eID-stelsel	6.000	0	1.237	0	4.763
7050124	Vervangen iPads	28.500	0	0	0	28.500
7050126	Flex. vergaderconcept	32.500	8.441	8.913	0	15.146
7050128	Financieel systeem	120.000	0	0	0	120.000
7050129	Automatiseringsapparatuur 2018	10.980	0	0	0	10.980
7050130	Aanpassingen bestuursvleugel 2e etage	7.500	0	0	0	7.500
7050131	Meubilair bestuursvleugel 2e etage	7.500	0	0	0	7.500
7050132	Zonnepanelen gemeentehuis	30.000	0	0	0	30.000
7050133	Zonnepanelen MFA Werkhoven	20.000	0	0	0	20.000
7210017	Verkeersprojecten A12/Salto	1.300.000	44.627	23.870	0	1.231.503
7210035	Ontsluitingsweg Fort Vechten	0	-583.200	0	0	583.200
7210039	Vervanging masten	623.330	0	65.278	0	558.052
7210040	Vervanging armaturen	970.800	0	149.971	0	820.829
7210041	Carpool en P+R station Bunnik	0	0	297.687	297.687	-
7530029	Verduurzamen sportaccommodaties	100.000	50.000	10.372	0	39.628
7530042	Lichtmasten trainingsveld Aurora	23.500	0	1.850	0	21.650
7560012	AVP Wandelroutenetwerk	30.000	0	0	0	30.000
7560013	Groenplan 2018	42.500	0	36.632	0	5.868
7630010	Zonnepanelen Schoudermantel Odijk	20.000	0	0	0	20.000
7721008	Containers werf	105.000	0	0	0	105.000
7721009	Aanschaf containers	250.000	0	0	0	250.000
7722039	Reconstructie wijk Engboogerd	225.000	0	68.739	0	156.261
7810008	Vervangen beheersysteem BAG/WKPB	45.000	0	0	0	45.000
7822008	Vorbereidingskrediet Rozelaar	70.000	0	1.390	0	68.610
	Totaal	4.145.110	480.132-	665.939	297.687	4.256.990

NB Krediet verkeersprojecten A12/Salto is netto krediet (rekening houdend met bijdragen van derden).

Toelichting op restantkredieten

Te handhaven kredieten

7003011 Implementatie Basisregistratie 2017

Voor de invoering van het Handelsregister (NHR) zijn voorbereidingen uitgevoerd. De invoering van deze basisregistratie is nu in 2019 voorzien. De tweede tranche van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) zal in 2019 worden afgerond.

7003012 Vervangen kassasysteem

De vervanging van het kassasysteem is uitgesteld. Dit heeft als voornaamste reden dat een nieuw kassasysteem gekoppeld moet kunnen worden aan het burgerzakensysteem en financieel systeem. Deze systemen worden in 2019 vernieuwd. Vervolgens zal het kassasysteem vervangen worden.

7003013 Implementatie Basisregistratie 2018

De in 2018 voorziene vernieuwing BRP is medio 2017 door het rijk stopgezet. In 2018 werd duidelijk dat een doorstart pas vanaf 2020 voorzien is. Naar aanleiding hiervan was de vernieuwing van de Burgerzaken-programmatuur uitgesteld. Deze vernieuwing is echter wel noodzakelijk en zal nu los van de vernieuwing van de BRP in 2019 worden uitgevoerd.

7050123 Aansluiten eID-stelsel

In het kader van de Wet Digitale Overheid dienen eID-middelen (elektronische identiteit) geïmplementeerd en/of vernieuwd te worden, zoals DigiD en eHerkenning. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart en implementatie zal in 2019 afgerond worden.

7050124 Vervangen iPads college en management

Er is afgewacht of vervanging van iPads nodig was of dat het gebruik van de laptops toereikend was. Gebleken is dat het voor het college toch wenselijk is ook iPads te blijven gebruiken. Deze zijn eind 2018 besteld en zullen begin 2019 worden uitgeleverd.

7050126 Flexibel vergaderconcept

De uitrol van het concept heeft gedeeltelijk in 2018 plaatsgevonden en wordt afgerond in 2019.

7050128 Vervangen Financieel Systeem

In 2018 is het programma van eisen opgesteld en heeft er een marktverkenning plaatsgevonden. Hier is uitgekomen dat Bunnik bij de huidige leverancier blijft, maar dat er wel met een nieuwe inrichting van het financieel systeem gewerkt gaat worden. De vernieuwing van het financiële systeem zal in 2019 uitgevoerd worden.

7050129 Automatiseringsapparatuur 2018

Vervanging van automatiseringsapparatuur heeft deels plaatsgevonden. Er wordt echter niet automatisch vervangen, vooral zaken als storingsgevoeligheid, onderhoudskosten, capaciteit en nieuwe ontwikkelingen worden afgewogen bij de vervanging. Om die reden zijn er ook vervangingen uitgesteld naar 2019.

7050130 Aanpassingen bestuursvleugel 2^e etage

De aanpassingen zijn niet in 2018 uitgevoerd, maar uitgesteld vanwege de komst van een nieuwe burgemeester. Uitvoering is nu gepland in 2019

7050131 Meubilair bestuursvleugel 2e etage

De aanpassingen zijn niet in 2018 uitgevoerd, maar uitgesteld vanwege de komst van een nieuwe burgemeester. Uitvoering is nu gepland in 2019

7050132 en 7050133 Zonnepanelen gemeentehuis en MFA Werkhoven

Deze kredieten worden in 2019 uitgevoerd. Daarom dienen deze kredieten gehandhaafd te blijven.

7210017 Verkeersproject A12 Salto

Dit krediet is bedoeld als (deel)investering in voor onze gemeente belangrijke mobiliteitsmaatregelen. Het krediet dient vooralsnog geserveerd te blijven voor financiering van het gemeentelijk aandeel in de maatregelen.

7210035 Ontsluitingsweg Fort Vechten

De ontsluiting van Fort bij Vechten (voor touringcars) via de zuidelijke parallelweg van de A12 maakt deel uit van het maatregelenpakket Verkeersproject A12-SALTO. Dit krediet betreft een subsidie van de provincie Utrecht voor het geschikt maken van de parallelweg. Het werk wordt, in overleg en goedkeuring van de provincie, in 2019 uitgevoerd (dit botst niet met de overige werkzaamheden in het buitengebied en kan vooruitlopend daarop uitgevoerd worden). Dit krediet dient gehandhaafd te blijven.

7210039 en 7210040 Vervanging masten en vervanging armaturen

De vervangingen van de lichtmasten en armaturen staat gepland voor de komende 3 jaren. Deze kredieten dienen daarom gehandhaafd te worden.

7210041 Carpool P&R Bunnik

De carpoolplaats is aangelegd. Dit krediet dient gehandhaafd te worden, omdat de grondoverdracht nog moet plaats vinden.

7530029 Verduurzamen sportaccommodaties

In de raad van 24 november 2016 is een krediet van € 100.000 beschikbaar gesteld voor het verduurzamen van de gemeentelijke sportaccommodaties. Inmiddels is er aan zes verenigingen een bijdrage beschikbaar gesteld. Dit krediet dient voor de overige vier verenigingen gehandhaafd te blijven.

7530042 Lichtmasten Tolhuislaan

In verband met de realisatie van een blaashal op het oude korfbalsterrein aan de Tolhuislaan in Bunnik zijn ter plekke vier lichtmasten die niet meer in gebruik waren en door hun leeftijd een gevaar vormden verwijderd en afgevoerd. De overige werkzaamheden worden in 2019 uitgevoerd. Daarom dient het krediet gehandhaafd te worden.

7560012 AVP Wandelroutenetwerk

Door de provincie Utrecht is voor de periode 2016-2020, in samenwerking met gebiedspartijen, het nieuwe AVP opgesteld. Onderdeel van het AVP is het versterken van de recreatieve structuur in het Kromme Rijngebied door het aanleggen van een wandelroutenetwerk dat aansluit op de wandelroutenetwerken in aangrenzende gebieden. Het wandelroutenetwerk is in 2018 voorbereid. De aanleg is uitgesteld naar 2019 omdat de subsidieverlening vertraagd was. De subsidie van 75% is inmiddels door de provincie Utrecht verleend en het ontwerp is gereed. De realisatie vindt plaats in 2019.

7560013 Groenplan 2018

Afgelopen jaar zijn de volgende werkzaamheden verricht: groen Fluitekruid, Weteringswaard, Werdorperwaard, Boslaan, Prinses Irenestraat en omvorming grasstroken Singel 2 en Eikenpad naar bijvriendelijk grasland. Dit krediet dient gehandhaafd te worden.

7630010 Zonnepanelen OJC Schoudermantel Odijk

Dit krediet wordt in 2019 uitgevoerd. Daarom dient dit krediet gehandhaafd te worden.

7721008 Containers werf

Het krediet containers werf dient te worden gehandhaafd. De gemeente is samen met RMN bezig met het opstellen van een afvalbeleidsplan. Dan wordt bekeken hoe en op welke wijze dit krediet in het kader van de afvalinzameling kan worden ingezet.

7721009 Aanschaf containers

Het krediet aanschaf containers dient te worden gehandhaafd. De gemeente is samen met RMN bezig met het opstellen van een afvalbeleidsplan. Dan wordt bekeken hoe en op welke wijze dit krediet in het kader van de afvalinzameling kan worden ingezet.

7722039 Reconstructie wijk Engboogerd

Voor de wijk Engboogerd is er in 2018 een voorbereidingskrediet aangevraagd. Dit voorbereidingskrediet dient te worden gehandhaafd.

7810008 Vervangen BAG/WKPB

Er is nog geen beslissing genomen over het vervangen van de BAG/WKPB applicatie. In 2019 komt hier meer duidelijkheid over.

7822008 Voorbereidingskrediet Rozelaar

Op de huidige locatie van de dierenweide in Odijk wordt een gedeelte van de dierenweide verplaatst. Op deze locatie komen woningen. Op dit moment voert de gemeente nog gesprekken, dit betekent dat de gemeente het terrein bouwrijp dient te maken. Deze werkzaamheden worden in het eerste helft van 2019 in uitvoering genomen.

De volgende (restanten) van kredieten zijn niet meer nodig en worden afgeraamd:

Rekening	Omschrijving	Beschikbaar	Besteed t/m	Vermeerderingen in	Verminderingen in	Restant afvoeren
		gesteld krediet	2017	2018	2018	
	Restant niet meer nodig - afgeraamd					
7001005	Vervangen iPads gemeenteraad	26.000	0	8.683	0	17.318
7003010	Implementatie basisregistraties 2016	19.500	7.500	10.000	0	2.000
7050125	automatiseringsapparatuur 2017	25.875	0	4.540	0	21.335
7050127	Materieel outreachend werken (1e fase)	36.000	18.523	21.463	0	3.986
7210042	Overname lichtmasten	189.372	0	189.372	0	-
7210043	Overname armaturen	116.215	0	116.215	0	-
7530030	Toplaag Tolhuislaan	45.000	5.435	40.000	0	435
7530036	Kunstgras SV Odijk	100.000	0	102.100	0	2.100
7530037	Led verlichting SV Odijk	36.250	37.766	0	0	1.516
7530038	Toplaag veld 1 SV Odijk	45.000	0	45.000	0	-
7530039	Beregeningsinstallatie sportpark Odijk	15.000	0	15.000	0	-
7530040	Toplaag trainingsveld Aurora	27.500	0	27.500	0	-
7530041	Toplaag veld Bunnik '73	8.000	0	8.000	0	-
7530043	Kleedkamers Bunnik '73	7.000	0	7.000	0	-
7560011	Groenplan 2017	42.500	36.829	5.632	0	39
7822007	Aankoop Boomgaardweg 4	285.000	0	285.000	0	-
	Totaal	1.024.212	106.053	885.504	-	32.655

7001005 Vervangen iPads gemeenteraad

De iPads zijn vervangen. Dit krediet kan afgesloten worden.

7003010 Implementatie basisregistraties 2016

De invoering van de Basisregistratie Ondergrond (BRO) is afgerond.

7050125 Automatiseringsapparatuur 2017

Uitgestelde vervangingen zijn in 2018 afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

7050127 Materieel outreachend werken

De uitrol van mobiele apparatuur heeft in 2018 plaatsgevonden en is daarmee afgerond.

7210042 en 7210043 Overname masten en armaturen

In 2018 heeft de rechter uitspraak gedaan over de hoogte van de afkoopsom met CityTec. De afkoopsom is aan CityTec uitbetaald. Het krediet kan afgesloten worden.

7211007 Verbeteren openbaar vervoer (OV) en fietsverkeer

De halteplaatsen zijn aangepast voor uitbreiding van buslijn 43 in Odijk. Ten aanzien van één halte liep er nog een bezwaar. Dit bezwaar is in 2018 afgehandeld en de halte is aangelegd. Daarmee zijn de werkzaamheden afgerond en kan het krediet worden afgesloten.

7530030/7530041 Renovatie toplaag velden Bunnik '73

De veranderingen op het complex, in verband met het kunstgrasveld voor de hockey, hebben ertoe geleid dat veld 2 van Bunnik '73 intensiever belast wordt door wedstrijd- en trainingsactiviteiten en daardoor vervroegd aangepakt moest worden. Uiteindelijk is er voor gekozen hier bij de renovatie in 2018 een semi-wedstrijd trainingsveld (wetra-velde) van te maken. Hierdoor wordt de belastbaarheid van het veld verhoogd van 250 uur naar 400 uur per jaar. Door deze realisatie heeft Bunnik '73 een uitbreiding van trainingscapaciteit en voldoende speeltijd op de zaterdag zonder dat daarvoor het veld extreem belast wordt en daardoor een groter risico op afgelastingen optreedt. Door te bezuinigen op enkele kosten bij leveranciers en eigen inzet van sporthuismedewerkers in de voorbereiding heeft Stichting Sporthuis

Bunnik bij deze realisatie de prijsverhogingen als gevolg van de marktontwikkelingen kunnen dempen. Beide kredieten kunnen worden afgesloten.

7530036 kunstgrasveld SV Odijk

De gemeente Bunnik heeft aan SV Odijk in 2018 een subsidie als bijdrage voor de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld toegekend van € 100.000. Dit veld is aangelegd. Daarom kan dit krediet worden afgesloten.

7530037 Ledverlichting SV Odijk

De werkzaamheden zijn uitgevoerd. Ten aanzien van SV Odijk tennis diende er nog een verrekening plaats te vinden. Inmiddels is duidelijk dat de verrekening al met Stichting Sporthuis heeft plaatsgevonden. Derhalve kan dit krediet afgesloten worden.

7530038/7530039 Renovatie top laag veld SV Odijk en aanpassing beregeningsinstallatie sportpark Odijk
Veld 2 van SV Odijk was (al eerder) toe aan een reguliere top laagrenovatie. In verband met de ontwikkelingen rond het kunstgras is deze renovatie enkele keren uitgesteld, waarbij is aangegeven dat 2018 het uiterste jaar kon zijn voor de renovatie in verband met gevaar voor de gebruikers. De renovatie is in 2018 uitgevoerd. Daarbij is tegelijk geïnvesteerd in een beregeningsinstallatie (gelijk aan die aan de Tolhuislaan en sportpark Hoog Weerdenburg). Naast het aanbrengen van beregeningspunten in het veld moest hier ook geïnvesteerd worden in een nieuwe pompinstallatie; de oude voldeed niet meer. In de bestaande situatie moest de beregening in fases uitgevoerd worden omdat dit door de beperkte capaciteit (en de afnemende kwaliteit van de installatie) niet anders kon. Niet alleen was dit tijdrovend, het betekende bij zomerdroogte ook dat er niet voldoende kon worden beregend. Bij de aanleg van de beregening voor veld 2 zijn tegelijkertijd voorbereidingen getroffen om een aansluiting van een beregeningsinstallatie in veld 1, die in 2019 gerenoveerd wordt, mogelijk te maken. Beide kredieten kunnen dus worden afgesloten.

7530040 Top laag trainingsveld Aurora

De renovatie van het trainingsveld van SV Aurora staat al enkele jaren op het investeringschema. Door het uitstel (noodzakelijk gezien de beperkte capaciteit op het sportpark, het is niet verantwoord om meer dan één veld per jaar te renoveren. Bij een slechte zomer zou dat er toe kunnen leiden dat er bij de seizoenstart maar één veld beschikbaar is) bleek dat er meer werkzaamheden moesten worden uitgevoerd aan de drainage en de beregening. Tegelijk is de kans aangegrepen om het groen langs het trainingsveld rigoureuus aan te pakken zodat het veld weer de oorspronkelijke maatvoering kreeg. Dit krediet kan worden afgesloten.

7530043 Kleedkamers Tolhuislaan

Bij een inspectie van de bouwkundige staat van de kleedkamers van Bunnik '73 is geconstateerd dat de bovenste twee rijen van de buitenmuur zijn losgebroken door werking van de bitumendakbedekking. De werkzaamheden zijn uitgevoerd en het krediet kan worden afgesloten.

7560011 Groenplan 2017

De volgende werkzaamheden zijn verricht voor dit krediet: groen Werdorperwaard, Achterdijk in Werkhoven, Julianalaan bij de brug, naast het gemeentehuis en Otselaan. Dit krediet kan daarom worden afgesloten.

7822007 Aankoop Boomgaardweg 4

Het pand Boomgaardweg 4 is inmiddels door de gemeente Bunnik aangekocht. Het krediet kan daarom worden afgesloten. Het pand zal tijdelijk worden verhuurd. Op den duur zal het worden geamoveerd en zal een herstructurering van het betreffende gebied plaats vinden.

De volgende (restanten) van kredieten zijn niet toereikend (> € 5.000) en dienen aanvullende kredieten beschikbaar te worden gesteld:

Rekening	Omschrijving	Beschik- baar	Besteed t/m	Vermeerderingen in	Verminderings in	Restant afvoeren
		gesteld krediet	2017	2018	2018	
7120034	Zonnepanelen brandweer Bunnik	10.000	-	15.337	-	5.337-
7211007	Verbeteren OV en fietsverkeer	40.000	49.995	-	-	9.995-
	Totaal	50.000	49.995	15.337	-	15.332-

7120034 Zonnepanelen brandweer

Het project is iets duurder uitgevallen dan gepland. Er dienden een aantal aanpassingen gedaan te worden die niet in de offerte/planning waren meegenomen.

7211007 Verbeteren openbaar vervoer (OV) en fietsverkeer

De halteplaatsen zijn aangepast voor uitbreiding van buslijn 43 in Odijk. Ten aanzien van één halte liep er nog een bezwaar. Dit bezwaar is in 2018 afgehandeld en de halte is aangelegd. Daarmee zijn de werkzaamheden afgerond en kan het krediet worden afgesloten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenteraad van de gemeente Bunnik

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de gemeente Bunnik te Odijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeente Bunnik op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2018.
- Het overzicht van baten en lasten over 2018.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het aan de gemeenteraad op 18 december 2018 ter kennisname gezonden normenkader en het Controleprotocol WNT 2018. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Bunnik zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 322.500, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 5 maart 2015.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording (De Programma's) en de paragrafen
- Overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeente van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van burgemeester en wethouders de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van burgemeester en wethouders het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en

omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 5 maart 2015, het Controleprotocol WNT 2018, de ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 18 juni 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. A.J. Schutgens RA